

Hvordan kan folkebiblioteket, gennem partnerskaber, positionere sig i det senmoderne samfund?

Speciale på Det Informationsvidenskabelige Akademi
afleveret 1. juli 2011
af: Marie Louise Honoré Aamann (k06maaa)
vejleder: Henrik Jochumsen
antal normalsider: 64

Abstract

Dette speciale har til formål at analysere hvordan folkebiblioteket kan positionere sig i det senmoderne samfund, ved brug af partnerskaber som metode. Fokus bliver holdt på folkebibliotekerne i lokalsamfundet, og de mulige partnerskaber der kan findes her. Gennem litteraturstudier, kvalitative interviews og teori, bliver problemstillingen analyseret og diskuteret. Det konkluderes at bibliotekerne kan anvende partnerskaber som metode til at positionere sig i det senmoderne samfund, og at behovet for engagerede medarbejdere samt stort netværk i lokalsamfundet er nødvendigt.

Abstract

This thesis aims to analyze if the public library can position itself in the late-modern society, by using partnership as a method. The thesis' focus is on the public libraries in the local community and the partnerships found here. Through literature studies, qualitative interviews and theory, the problem is being analyzed and discussed. The conclusion is, that the public libraries can use partnerships as a method, to position itself in the late-modern society, and that the need for committed personal and a great network within the local community is a necessity.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	side 5
2. Problemformulering	side 6
3. Metode	side 6
3.1. Emneafgrænsning	side 6
3.2. Valg af metode	side 7
3.3. Interviews	side 8
3.4. Litteratursøgning	side 9
3.4.1. Centrale hjemmesider og emneindgange	side 9
3.4.2. Fuldtekstdatabaser	side 10
3.5. Begrebsafklaring	side 11
4. Specialets opstilling	side 12
5. Teoretisk analyseramme	side 13
5.1. Pierre Bourdieu	side 13
5.2. Bourdieus formel	side 14
5.3. Habitus	side 15
5.4. Symbolsk- og kulturel kapital	side 16
5.4.1. Symbolsk kapital	side 17
5.4.2. Kulturel kapital	side 19
5.4.3. Sammenfatning over begreber	side 21
5.5. Sociale rum og sociale felter	side 22
5.5.1. Sociale rum	side 22
5.5.2. Sociale felter	side 24
5.5.3. Kampen i de sociale felter	side 25
5.6. Overvejelser omkring Bourdieu	side 26
6. Hvad er et partnerskab?	side 27
6.1. Partnerskabets modbegreber	side 27
6.2. Partnerskaber som kontrakter af anden orden	side 29
6.3. Offentligt-private partnerskaber	side 31
6.4. Opsummering	side 32
7. Kør og Hør-projektet	side 32
8. Samfundsanalyse	side 34
8.1. Vidensamfundet	side 35
8.2. Det senmoderne samfund	side 37
8.3. Kulturel frisættelse og konstante forandringer	side 37
8.4. Lokalsamfundet og folkebiblioteket	side 39
8.4.1. Folkebibliotekets overordnede magtfelter	side 40
8.4.2. De objektive relationer	side 41
8.4.3. Aktørerne habitus	side 41
8.5. Kør og Hør - overordnede magtfelter	side 42
8.6. Kør og Hør - partnernes habitus	side 43
8.7. Opsummering	side 46
9. Hvorfor partnerskaber?	side 48

10. Hvad er succeskriterierne for en god partnerskabsrelation?	side 50
10.1. Læseheste og hundehoveder	side 50
10.2. Kør og Hør - engagerede medarbejdere	side 54
10.3. Kør og Hør - netværk	side 55
10.4. Reklame som en del af et partnerskab	side 56
10.5. Hvad kan biblioteket gøre bedre?	side 57
10.6. Opsummering	side 58
11. Hvad kan biblioteket bidrage med i et partnerskab?	side 59
11.1. Bibliotekets potentiale i det senmoderne samfund	side 59
11.2. De sociale rum	side 62
11.3. Et eksempel på rum	side 64
11.4. Gør biblioteket en forskel?	side 65
11.5. Læseheste og hundehoveder	side 66
11.6. Folkebiblioteket i vidensamfundet	side 67
11.7. Fra kulturfabrik til oplevelsesrum	side 68
11.8. Biblioteker i USA	side 68
11.9. Hamilton Public Library	side 69
11.10. Opsummering	side 71
12. Konklusion	side 72
13. Metoderefleksion	side 76
13.1. Refleksion over specialeproces	side 76
13.2. Perspektivering	side 77
Litteraturliste	side 78

Bilag

1. Indledning

De danske biblioteker er under forvandling.¹ Opgaverne og servicevilkårene på bibliotekerne har ændret sig, og der er brug for en national biblioteksstrategi som kan dække de behov samfundsudviklingen og globaliseringen har ført med sig.² Både Danmarks Biblioteksforening og Styrelsen for Bibliotek og Medier anbefaler bibliotekerne at indgå partnerskaber som led i en større strategi, der skal understøtte borgerne behov for oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet.³

Partnerskaber har flere potentialer, og kan af folkebiblioteket anvendes som metode til at nå forskellige mål. Blandt andet kan partnerskaber bruges til at tilføre nye ressourcer og kompetencer til biblioteket. Disse ressourcer og kompetencer kan hjælpe medarbejderne på biblioteket til at blive mere motiverede til at løse bibliotekets opgaver.⁴

I rapporten *Folkebibliotekerne i vidensamfundet* står der at *“brugernes ønsker og behov i forhold til folkebibliotekets tilbud kun vil kunne opfyldes, hvis bibliotekerne indgår i forskellige former for partnerskaber, der kan udfordre bibliotekets selvforståelse og danne baggrund for innovation og kompetenceudvikling.”*⁵ Folkebibliotekets rolle i det senmoderne samfund handler om at skabe rum for oplevelser, læring, social-, kulturel- og personlig udvikling.⁶

Specialet handler om hvordan folkebibliotekerne kan udnytte partnerskaber som metode til at positionere sig i det senmoderne samfund. Omfanget af denne problemstilling har været større end først antaget, og specialet handler derfor udelukkende om dele af partnerskabsprocessen. Den legitimitet folkebiblioteket skal søge at skabe gennem indgåelse af partnerskaber, er afhængig af de relationer biblioteket har til brugerne og til lokalsamfundet.

¹ Mandag Morgen (2006) s. 3

² Larsen (2011), Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 6

³ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 7 + 70

⁴ Udvalget for folkebiblioteket i vidensamfundet (2010) s. 70

⁵ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 70

⁶ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 70, Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009), Børne- og Kulturchefforeningen (2009)

2. Problemformulering

Det overordnede spørgsmål bliver,

Hvordan kan folkebiblioteket gennem partnerskaber, positionere sig i det senmoderne samfund?

Med spørgsmålet kommer en række afledte problemstillinger:

A: Hvad er et partnerskab?

B: Hvad er det senmoderne samfund, og hvad kræver det af folkebiblioteket?

C: Hvorfor kan partnerskaber være en metode for biblioteket, til at positionere sig i det senmoderne samfund?

D: Hvad er succeskriterierne for en god partnerskabsrelation?

E: Hvad kan folkebiblioteket bidrage med i et partnerskab?

3. Metode

Den videnskabelige metode⁷ som vil blive brugt til at besvare og undersøge specialets problemformulering er teoretisk. Der vil blive brugt teoretisk materiale i et vist omfang, og derudover vil der blive inddraget litteratur der er mere praktisk-orienteret. Derudover vil der blive inddraget empirisk materiale i form af kvalitative interviews.

Grunden til at der kun vil blive brugt teoretisk materiale i et vist omfang er, at omfanget af teori på området er meget begrænset. Der findes ikke meget litteratur om partnerskaber i biblioteksregi, og derfor vil specialet bære præg af, at argumentationen bliver understøttet til dels af teori, og til dels af den mere praktisk-orienterede litteratur samt kvalitative interviews.

3.1. Emneafgrænsning

Emnet for specialet er fundet ud fra en konkrete case. Kør og Hør-projektet er valgt, fordi det afviger i forhold til andre formidlingsprojektet i Danmark, ved at henvende sig til en målgruppe der ellers ikke bliver formidlet meget til, nemlig lastbilschaufførerne.

⁷ Kragh (2003), Jensen (2005)

Efter at casen var fundet, var der flere indgange og problemfelter at indkredse. Valget med partnerskaber blev valgt i samråd med Henrik Jochumsen, da dette var et emne som interesserede os begge, og som Henrik har meget viden om, og erfaring med. Specialets teoretiske grundlag er udelukkende baseret på Bourdieus teori om sociale felter og sociale rum.

3.2. Valg af metode

De underordnede problemstillinger i problemformuleringen kan ikke besvares ved brug af samme metode, så i dette afsnit vil de forskellige problemstillingeres metode blive gennemgået.

Først vil jeg dog præsentere mit valg af teori, nemlig Pierre Bourdieus teori om sociale felter og sociale rum, og dertilhørende begreber.

Pierre Bourdieus teori om sociale felter og sociale rum, bliver uddybet af Bourdieu i *Af praktiske grunde*, Bourdieu og Loïc Wacquant i *Refleksiv sociologi*, derudover i sekundær litteratur i Dorte Skot-Hansens *Bourdieu for bibliotekarer – og andre kulturformidlere*, Prieur og Sestofts *Pierre Bourdieu. En introduktion*, Lisanne Wilkens *Pierre Bourdieu* samt Jochumsen og Hvenegaards *Folkebiblioteket under forandring* samt deres bidrag *Med Bourdieu på biblioteket til At forstå biblioteket*.

Problemstilling **A** vil blive besvaret ved brug af Niels Åkerstrøm Andersens bog *Partnerskabelse*, og den definition af partnerskaber som andenordenskontrakt han anvender. Derudover vil rapporten *Folkebiblioteket i vidensamfundet* og teksten fra *Ud af boksen!* blive anvendt.

Problemstilling **B** vil blive besvaret ved brug af et notat fra Dansk Erhvervsråd samt Steen Wackerhausens *Vidensamfundets fordringer*. Til at definere det senmoderne samfund vil rapporten *Folkebibliotekerne i vidensamfundet*, Jochumsen og Hvenegaards bog *Folkebiblioteket under forandring* samt Nyhedernes Tænk tank Mandag Morgens rapport *Det innovative bibliotek - en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer* blive anvendt.

Til at analysere det senmoderne samfund og folkebibliotekets position i dette, vil teori af Pierre Bourdieu blive anvendt, forklaret af Bourdieu og Wacquant i *Refleksiv sociologi*.

Problemstilling **C** vil blive besvaret ved brug af Crowther og Trots *Partnering with purpose*, samt Rasmus Grøns *Læseheste og hundehoveder*. Disse tekster vil blive brugt, for at give eksempler på hvilke grunde et folkebibliotek kan have, til at bruge partnerskaber som metode.

Problemstilling **D** vil blive besvaret ved brug af Rasmus Grøns evaluering af *Læseheste og hundehoveder* i Aarhus, samt kvalitative interviews foretaget i forbindelse med projektet *Kør og Hør* på Bov biblioteket i Padborg.

Problemstilling **E** vil blive besvaret ved brug af model udarbejdet af Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen samt Jochumsen og Hvenegaards *Gør biblioteket en forskel?*. Desuden vil der blive brugt elementer fra Marylaine Blocks *The thriving library*, Crowther og Trots *Partnering with purpose*, Beth Hovius' notat *Public Library Partnership wich add value to the Community. The Hamilton Public Library Experience*, Rasmus Grøns *Læseheste og hundehoveder*, rapporten *Folkebiblioteket i vidensamfundet* samt notat fra Lyngby Bibliotek.

Ovenstående tekster vil blive brugt til at skabe en nuanceret forståelse af, hvad folkebiblioteket kan bidrage med i et partnerskab.

3.3. Interviews

Der blev valgt kvalitative interviews⁸ til indsamling af empirisk datamateriale, da dette blev vurderet som den bedste dataindsamlingsmetode til at svare på problemformulerings spørgsmål.⁹ Det var vigtigt at de interviewede personer kunne få fri taletid, og at spørgsmålene ikke var for faste i deres struktur, derfor blev interviewguiden ikke altid fulgt, som Kvale skriver "*selve produktionen af data i det kvalitative interview rækker ud over en mekanisk overholdelse af regler og er afhængig af interviewerens færdigheder og situerede personlige skøn med hensyn til den måde spørgsmålene stilles på.*"¹⁰ De stillede spørgsmål dækker sandsynligvis ikke respondenternes samlede subjektive oplevelse af partnerskabet og spørgsmålene skulle derfor mere lægge op til bred erfaringsdeling med intervieweren. Alt hvad respondenterne havde at sige kunne være relevant for besvarelsen af problemformuleringen.

⁸ Hansen og Andersen (2000) s. 22

⁹ Hansen og Andersen (2000)

¹⁰ Kvale (2009) s. 100

Interviewpersonerne blev udvalgt, ud fra hvem der viste interesse i specialet, og gerne ville stille op til interview. Det var en selvfølge at igangsætter og initiativtager fra biblioteket, Maike Albertsen Zwoch, skulle interviewes, og desuden lederen fra IDS-Truckcenter, som står for det fysiske udlån af lydbøgerne til chaufførerne. Dette er de to primære partnere i projektet, og derfor grundlaget for projektets overlevelse. Derudover blev alle andre partnere kontaktet via mail, hvor de blev præsenteret for specialets problemstilling og det givne projekt, som de eftersigende skulle have været/eller var en del af.

Reaktionerne var meget forskellige, og nogle mente slet ikke at de havde været en del af et samarbejde med biblioteket, omkring projektet.

Søren Vittrup fra Forlaget Audioteket blev valgt ud, da han med stor interesse og hjælpsomhed meldte tilbage på email.

Derudover blev bibliotekslederen Almuth Jopp fra den tyske partner, Bücherei Harrislee interviewet, dog måtte det senere erkendes at dette interview ikke kunne anvendes, i forhold til specialets problemstilling, og er derfor udeladt.

3.4. Litteratursøgning

I dette afsnit vil jeg kort beskrive den søgestrategi jeg har brugt til at finde viden og inspiration til opgavens indhold og litteratur.

Da Kør og Hør-projektet var valgt som case fra starten, blev der til at begynde med foretaget en række søgninger med henblik på at finde ud af mere om projektet. Dette blev gjort i google, og på Aabenraa Biblioteks hjemmeside, da projektet er lavet af Bov Bibliotek, som hører under Aabenraa Bibliotek. De dokumenter der blev fundet i de forskellige søgninger var nogenlunde ens, og søgningen efter oplysninger om projektet sluttede her.

3.4.1. Centrale hjemmesider og emneindgange

De hjemmesider og emneindgange jeg har brugt mest i min søgning efter litteratur har været:

Kulturministeriet – www.kum.dk

Det Informationsvidenskabelige Akademi – www.iva.dk

Styrelsen for Bibliotek og Medier – www.bibliotekogmedier.dk

Her er der søgt på publikationer eller forskningsmateriale, med søgetermerne "biblioteksudvikling", "innovation" og "partnerskaber"

I denne omgang dukkede rapporten *Folkebiblioteket i vidensamfundet* op, samt *Nye stemmer – nye scener* af Rasmus Grøn.

3.4.2. Fuldtekstdatabaser

Der blev søgt i fuldtekstdatabaserne;

- Infomedia – Artikeldatabase med danske artikler fra en lang række aviser og tidsskrifter – www.infomedia.dk
- Deff-net – Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek – www.deff.dk

Infomedia:

I Infomedia blev der søgt i kildegruppen: Danske Medier m. webkilder, i perioden, seneste 2 år.

Her blev der søgt på flere forskellige termer,

- bibliotek + partnerskab = 222 artikler
- bibliotek + partnerskab + initiativ = 10 artikler
- bibliotek + partnerskab + innovation = 4 artikler
- bibliotek + partnerskab + formidling = 11 artikler
- bibliotek + partnerskab + videndeling = 4 artikler
- bibliotek + partnerskab + senmoderne = 0 artikler
- bibliotek + partnerskab + vidensamfund = 0 artikler
- partnerskab + bibliotekar = 15 artikler

Resultat: 3 relevante artikler blev fundet.

Deffnet:

søgningerne i deffnet var få, da søgetermen "partner" ikke var repræsenteret i mange dokumenter.

Der blev søgt i titelfeltet på,

"partner" AND "library" AND "community" - 1 dokument fundet

"library" AND "partnership" - 5 dokumenter fundet

Resultat: 1 relevant dokument blev fundet

3.5. Begrebsafklaring

Der er nogle begreber der bliver brugt i specialet, som her vil blive defineret:

Folkebiblioteket og bibliotek

Specialet omhandler folkebiblioteket og ikke forskningsbiblioteket. Betegnelsen folkebibliotek og bibliotek bliver begge brugt i specialet, men dækker over det samme, nemlig folkebiblioteket. Folkebiblioteket er et bibliotek der står til rådighed for alle i befolkningen

Legitimitet og identitet

Identitet omhandler selvopfattelse.

“Man kan sige at identitet knytter sig til den måde man anskuer sig selv på og værdsætter sig selv på, mens legitimitet knytter sig til den måde som andre anskuer en på og værdsætter en på.”¹¹

Legitimitet er en social anerkendelse af en position og magt. Magten retfærdiggøres gennem et socialt system - samfundet.¹²

¹¹ Pors (2005) s. 14

¹² <http://da.wikipedia.org/wiki/Legitimitet>

4. Specialets opstilling

Specialet er delt op i to dele, med to forskellige tilgange. En teoretisk-analytisk tilgang, og en mere praktisk-orienteret tilgang.

Den teoretisk-analytiske tilgang er med afsæt i Bourdieus teorier om sociale felter og sociale rum, og bruges til at analysere det samfund vi lever i idag, samt bibliotekets rolle og position.

Anden del af specialet er som sagt mere praktisk-orienteret, da den består af analyse af kvalitative interviews, samt erfaringer fra andre biblioteker, i forhold til partnerskaber. Dette er biblioteker fra Danmark, USA og Canada.

5. Teoretisk analyseramme

For at kunne analysere folkebiblioteket i det senmoderne samfund, er der brug for en analyseramme. Den teori der skal danne rammen om analysen, har jeg valgt skal være Pierre Bourdieus teori om sociale felter. Grundlaget for dette er, at teorien blandt andet arbejder med begreber som kulturel kapital og symbolsk kapital, begreber som jeg finder relevante for analysen af folkebiblioteket i det senmoderne samfund, i forhold til bibliotekets rolle som kulturinstitution.

Teorien omhandler kampen indenfor de sociale felter, og kan bruges til at skabe en forståelse for de overordnede magtfelter, samt de dominerende kapitaler, der findes i et felt.

Teorien kan desuden benyttes som analyseredskab til at forstå forholdet mellem folkebiblioteket og dets brugere, ved at bruge analyseredskaberne: de sociale felter og de sociale rum. Der findes dog metodiske problemer i forhold til Pierre Bourdieus teorier, da han blander mange metoder og empiriske undersøgelser sammen og det derfor kan være svært at skelne empiri fra teori. Jeg vil præsentere Pierre Bourdieu og hans forskning, for derefter at introducere de, i denne sammenhæng, centrale begreber.

5.1. Pierre Bourdieu

Pierre Bourdieu blev født i 1930, som søn af postmesteren, i den lille landsby Denguin i det sydvestlige Frankrig. Han blev født ind i et bondesamfund, og der var langt til de parisiske eliteskoler, som han senere fik adgang til.

Bourdieu har selv været en del af flere forskellige sociale lag, og dette præger da også hans forskning, der dybest set omhandler sammenhængen mellem social struktur, kultur og smag.¹³

Som Jochumsen og Hvenegaard skriver: *"Ligesom for Marx har den sociologiske erkendelsesinteresse for Bourdieu været centreret om at analysere og blotlægge samfundets magtrelationer og forskellige undertrykkelsesmekanismer."*¹⁴

Hvor Marx koncentrerer sig om produktionsforholdene som grundlag for politisk undertrykkelse og økonomisk udbytning, søger Bourdieu mere mod den mere subtile undertrykkelse der foregår på det symbolske plan, men som også danner grundlag for opretholdelsen af et klassesdelt samfund.¹⁵

¹³ Skot-Hansen (1992) s. 5

¹⁴ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 37

¹⁵ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 37

Bourdieu's empiriske undersøgelser er mange, og af meget forskellig art, men en af de vigtigste er undersøgelsen af kabylernerne i Algeriet, hvor han foretog en antropologisk undersøgelse af deres vaner og især deres forhold til ære. Ved analysen af det kabylliske folk, blev begrebet habitus konstrueret, et begreb der er vigtigt i forståelsen af Bourdieus sociale felter. Ud over Bourdieus feltarbejde i Algeriet, foretog han nogle vigtige feltanalyser af skolesystemet i Frankrig, som blandt andet omhandlede de unges kulturelle og økonomiske kapital, og deres forudsætninger for at klare sig godt i det franske uddannelsessystem.

Især disse to feltanalyser, menes at ligge til grund for hans teorier om sociale rum.¹⁶

5.2. Bourdieus formel

Bourdieu's teorier er opbygget omkring relationer. Et element giver mening og får en funktion, gennem de relationer der forener det med andre elementer i et system. Bourdieu vil skabe en relation mellem de samfundsmæssige strukturer og det menneskelige subjekt, og igennem dette analysere den menneskelige praksis.¹⁷ Han har opstillet følgende formel for at anskueliggøre denne tanke;

$(\text{Habitus} \times \text{Kapital}) + \text{Felt} = \text{Praksis}$ ¹⁸

Som Jochumsen og Hvenegaard skriver om formelen, *"Når Bourdieu opstiller denne formel er det for at signalere, at vores praksis, i hans forståelse, skal betragtes som summen af de enkelte variabler i formelen."*¹⁹ Derfor må de enkelte variabler forstås hver for sig, for at kunne forstå helheden i Bourdieus teori.

Jeg vil gennemgå begreberne i den rækkefølge de optræder i formelen, for at anskueliggøre formelen og dens formål. Først vil jeg dog forklare klasse-begrebet, som vil blive brugt i de næste afsnit.

*"En klasse har kun en reel eksistens, når en gruppe opfatter sig som del af en klasse."*²⁰

Alligevel bruger Bourdieu, og jeg selv, begrebet klasse til at dække over en samlet gruppe

¹⁶ Wilken (2006)

¹⁷ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

¹⁸ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

¹⁹ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

²⁰ Prieur og Sestoft (2006) s. 134

af mennesker i samfundet. Klassebegrebet bliver brugt med et analytisk formål, og derfor findes der heller ikke en rigtig eller forkert inddeling af disse klasser.²¹

Klassebegrebet bliver brugt om sociale grupper, men også i beskrivelsen af de sociale kampe der finder sted i de sociale felter, og som derigennem kan karakterisere institutioners kampe for positionering i det senmoderne samfund. Dette vil blive behandlet senere i teoriafsnittet, dog vil jeg først redegøre for begreberne i formlen.

5.3. Habitus

Begrebet oversætter Jochumsen og Hvenegaard med *"værdi- og normsystemer, kulturelle vaner eller holdningssystemer, der er afgørende for de valg og strategier, som ligger til grund for vores adfærd."*²² Skot-Hansen henviser til Callewaerts definition, som er: *"Det i mennesket nedlejrede nedslag af objektive livsbetingelser, som bliver til princip for handling."*²³

Habitus er altså nedlejrede objektive strukturer, der gør at et menneske handler som det gør. Et menneskes handlinger bærer altså præg af de objektive livsbetingelser dette menneske har haft og har, og derfor vil mennesker i samme klasse af samfundet, ifølge Bourdieu, have lignende habitus, fordi de kommer fra den samme klasse i samfundet.²⁴ Prieur og Sestoft skriver i deres bog Pierre Bourdieu, *"Når man siger habitus, siger man samtidig, at det individuelle, det personlige og det subjektive er socialt og kollektivt."*²⁵

For Bourdieu er et individs historie ikke andet end en specifik variant af en classes historie, og dermed bliver den individuelle habitus en udgave eller variant af en hel classes habitus. Dog kan der forekomme tilfælde der afviger fra denne overbevisning. Bourdieu anerkender da også at habitus er et yderst komplekst begreb, og at individuelle habitus' kan afvige så meget fra klassens habitus, at begrebet bliver mindre generaliserende.²⁶

Habitus er en nedlejret kode, eller system der gør at vi handler som vi gør, det er ikke en norm der fastsætter hvad vi **bør** gøre, men et normsystem der beskriver hvad vi rent faktisk gør. Vores habitus bliver kropsliggjort gennem vores handlinger, da habitus kommer til udtryk gennem disse handlinger. Habitus er svært at ændre på, da den vil søge at være

²¹ Prieur og Sestoft (2006) s. 134

²² Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

²³ Skot-Hansen (1992) s. 7

²⁴ Bourdieu (2003) s. 23

²⁵ Prieur og Sestoft (2006) s. 41

²⁶ Prieur og Sestoft (2006) s. 41

konstant.²⁷ Skot-Hansen skriver *"habitus hænger ikke ubetinget sammen med vores levevilkår – selv om den materielle basis forandres, kan kulturelle former bestå."*²⁸ Hvis vi som menneske er vokset op i en lavere klasse i samfundet, og senere i livet kommer til at tilhøre en anden klasse i samfundet, betyder det ikke at vores normsystem ændres. Dog er habitus ligesom individet i udvikling gennem hele livet, men de nye normer og holdninger mødes hele tiden med de gamle som udgangspunkt, og dermed kan det være yderst svært at ændre sin habitus.

Bourdieu mener at disse nedlejrede strukturer består fordi mennesket selv genskaber dem, og dermed holder dem i hævd. Det er dog, som skrevet tidligere, svært at overvinde disse strukturer, og dermed ændre sin habitus, men ifølge Bourdieu kan det lade sig gøre. Skot-Hansen skriver *"habitus hænger desuden sammen med de strategier, der skal hjælpe os med at akkumulere f.eks. kulturel kapital. Ud fra gruppespecifikke handlingsstrategier orienterer vi os ubevidst mod det, der har størst strategisk interesse for os."*²⁹ Hermed er et andet begreb, kulturel kapital, inddraget som en del af den menneskelige praksis. Dette begreb vil jeg beskrive i næste afsnit.

Habitusbegrebet kan være dækkende for en hel klasse i samfundet, men man skal passe på med at generalisere habitusbegrebet for meget. Habitusbegrebet kan bruges til at afdække normer, holdninger og værdier indenfor et socialt felt, et område med egne regler og værdier, en del af samfundet.³⁰ Disse sociale felter vil jeg vende tilbage til senere.

5.4. Symbolsk- og kulturel kapital

Jochumsen og Hvenegaard sætter den kulturelle kapital som underkategori til den symbolske kapital, mens Skot-Hansen gør det omvendte, og Prieur og Sestoft kalder det symbolske kapitalbegreb for Bourdieus mest grundlæggende begreb.³¹

Bourdieu selv skriver *"Symbolsk kapital, som er den form, hver af de tre basale kapitaltyper [økonomisk-, kulturel- og social kapital] kan fremtræde i, når den filtreres gennem en perceptionsmatrice, der er indrettet i overensstemmelse med dens specifikke*

²⁷ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 40

²⁸ Skot-Hansen (1992) s. 8

²⁹ Skot-Hansen (1992) s. 8

³⁰ Prieur og Sestoft (2006) s. 45

³¹ Prieur og Sestoft (2006) s. 94

*logik eller – om man vil – sådan at det arbitrære i besiddelsen og akkumuleringen af en bestemt kapital forbliver uerkendt.*³²

Den symbolske kapital er altså den form hvor den andre kapitalformer kan fremtræde i, og opfattes som symbolske, i det felt de er symbolske i. Hvilke kapitaler der er symbolske kapitaler, bliver bestemt i feltets logik.

5.4.1. Symbolsk kapital

Jochumsen og Hvenegaard skriver om begrebet at, *"gennem studiet af kabylerne gaveudveksling udvikler Bourdieu begrebet symbolsk kapital, der dækker over den adfærd, som har til formål at fremvise størst mulig troværdighed. Mennesker vil gennem deres adfærd således altid søge at fremvise størst mulig symbolsk kapital for dermed at sikre sig gode alliancer og kontrakter.*³³

Videre skriver de at, *"når Bourdieu senere overfører denne tankegang til sine andre studier, kommer begrebet om den symbolske kapital til at beskrive de mennesker, institutioner, uddannelser, videnskabelige arbejder med videre, der i en given sammenhæng tillægges højst prestige, får tilknyttet særlige værdier eller fremstår som tillidsfulde og sandfærdige.*³⁴

En institution der tillægges høj prestige kan komme til at fremstå som tillidsfuld og sandfærdig. Gennem den symbolske kapital kan der udøves det Bourdieu kalder symbolsk vold.³⁵ Begrebet dækker over den sociale nedvurdering der finder sted, i og med at nogle er dominerende mens andre, dårlige sociale stillede, er de dominerede. Prieur og Sestoft beskriver dette forhold således, *"de dominerede opfatter de dominerende gennem kategorier som er frembragt af dominansforholdet og følgelig svarer til de dominerendes interesser.*³⁶ Som eksempel bruger de blandt andet det, at det engang var fint at være hvid i huden, da det betød at man havde økonomisk kapital nok til ikke at skulle arbejde udendørs. Dermed blev det hos de dominerede klasser set som et statussymbol at være bleg. Senere blev det moderne at være brun, da det betød at man havde økonomisk kapital til at tage på ferie.

³² Bourdieu og Wacquant (2002) s. 104

³³ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 41

³⁴ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 41

³⁵ Prieur og Sestoft (2006) s. 51

³⁶ Prieur og Sestoft (2006) s. 53

Et eksempel på social nedvurdering finder Bourdieu i Frankrig, hvor det er svært for landmænd at finde koner, fordi landmandserhvervet og livet på landet er blevet socialt nedvurderet.³⁷ Den symbolske vold udøves altså gennem den symbolske kapital, som er en del af vores liv og samfund.

I et samfund, og et socialt felt, kan den symbolske kapital hentes fra alle øvrige kapitalformer. For eksempel kan kulturel kapital blandt højuddannede give symbolsk kapital, mens det hos økonomer er økonomisk kapital der giver symbolsk kapital. Sportsfolk kan gennem en kropslig kapital opnå symbolsk kapital. Den symbolske kapital kan altså opnås indenfor mange forskellige kapitalfelter, og opnås gennem handlen i det specifikke felt.³⁸

Selvom den symbolske kapital opnås indenfor de enkelte sociale felter og deres logik, har staten en betydning i uddeling af symbolsk kapital i det senmoderne samfund. *"I moderne samfund har staten en meget central rolle i fordelingen af symbolsk kapital. Staten betegnes som en centralbank for symbolsk kapital med sin myndighed til at tildele identiteter og værdighed."*³⁹ Dette er relevant i forhold til folkebibliotekerne og hele italesættelsen af partnerskabsbegrebet, da staten laver love og retningslinier for folkebiblioteket, og når der fra statens side bliver fokuseret på partnerskaber som metode for folkebibliotekerne, så bliver det et begreb folkebibliotekerne må forholde sig til. Begrebet italesættes som værende vejen frem, og den metode der er bedst for folkebibliotekerne i det senmoderne samfund, og derfor sidder jeg som studerende ved Det Informationsvidenskabelige Akademi og skriver speciale om det. Dermed kan staten fremstå som værende et overordnet magtfelt indenfor et felt. Et begreb jeg vil komme tilbage til senere.

Denne diskussion omkring italesættelsen af partnerskaber er ikke det som specialet skal handle om, men det vil blive taget op til sidst, i mine overvejelser omkring specialets problemformulering.

³⁷ Prieur og Sestoft (2006) s. 52

³⁸ Prieur og Sestoft (2006) s. 66, Bourdieu (2003)

³⁹ Prieur og Sestoft (2006) s. 67

5.4.2. Kulturel kapital

For at kunne beskrive den kulturelle kapital, må kulturbegrebet defineres. Skot-Hansen skriver at kulturbegrebet for Bourdieu altid dækker over *"Det bedste, der er tænkt og sagt."*⁴⁰ Kultur er derfor, for Bourdieu, det vi i dag vil kalde finkultur.

Skot-Hansen skriver videre at, *"den kulturelle kapital handler især om forholdet til det man kan kalde 'fin'kulturen, men også almindelse [...] og evne til at holde sig almen orienteret (informationsniveauet) hører ind under begrebet."*⁴¹

Der findes tre forskellige tilstande af kulturel kapital som ovenstående citat kort berører (hvor et blev nævnt i afsnittet om symbolsk kapital) men som Prieur og Sestoft uddyber. De tre tilstande for kulturel kapital er, den kropsliggjorte, den institutionaliserede og den objektiverede.⁴²

Skot-Hansen kalder den kropsliggjorte kulturelle kapital for den individuelle, og skriver om den at det handler om at kunne bruge den objektiverede kulturelle kapital, og omsætte den til handling. Skot-Hansen giver et eksempel fra Broady og Palme⁴³ hvor de beskriver den individuelle kulturelle kapital ved at et menneske med en gedigen kulturel kapital træder ind i en kulturinstitution (biblioteket), og her selv kan finde frem til de bøger og teorier som personen har tillid til, samt begå sig i disse. Det er den objektiverede kulturelle kapital der er viden om bøger, metoder og teorier, ikke bare de populære men de vigtige indenfor det givne interessefelt.⁴⁴ Således kommer den objektiverede kulturelle kapital til at indgå i den individuelle kulturelle kapital hos et menneske.

Den kropsliggjorte eller individuelle kulturelle kapital kan opfattes som den individuelle habitus. Det er den kulturelle kapital der vidner om arv og miljø, og i den kropsliggjorte tilstand findes kulturel kapital som *"mentale og legemlige dispositioner, som måder at tale, klæde og bevæge sig på, som viden, smag og tilbøjeligheder, som evner til at skelne mellem og værdsætte (fin)kulturelle udtryk – kort sagt som det system af opfattelseskategorier og handlingsorienteringer, der beskrives med begrebet habitus."*⁴⁵

For at kunne begå sig i den objektiverede kulturelle kapital må man besidde en vis del af den kropsliggjorte kulturelle kapital.

⁴⁰ Skot-Hansen (1992) s. 6

⁴¹ Skot-Hansen (1992) s. 7

⁴² Prieur og Sestoft (2006) s. 89

⁴³ Donald Broady og Mikael Palme (1984) *Pierre Bourdieus kultur- og utbildningssociologi. En introduktion*

⁴⁴ Skot-Hansen (1992)

⁴⁵ Prieur og Sestoft (2006) s. 89

Den objektiverede kulturelle kapital har jeg kort berørt med eksemplet fra Skot-Hansen, Broady og Palme, men vil kort uddybe tilstanden her.

Objektiveret kulturel kapital er objekter der kan realisere den kropsliggjorte kulturelle kapital. Objekterne kan være bøger, malerier, monumenter og lignende og akkumuleres i for eksempel biblioteker, museer og private hjem. For at kunne bruge sine kropsliggjorte færdigheder, som for eksempel at kunne læse, må man have adgang til bøger og andre medier for at kunne bruge denne færdighed. Dermed kan den objektiverede kulturelle kapital være *"en forudsætning for realisering af kropsliggjort kulturel kapital."*⁴⁶

Dermed bliver den kropsliggjorte- og den objektiverede kulturelle kapital forudsætninger for hinanden. For at kunne bruge den objektiverede kulturelle kapital må man besidde kropsliggjort kulturel kapital, men for at udvikle sin kropsliggjorte kulturelle kapital, må man have adgang til den objektiverede kulturelle kapital, og her tilegne sig viden gennem handling.

Den sidste tilstand af kulturel kapital er den institutionaliserede tilstand. Denne tilstand dækker over titler, grader og diplomer som virker som beviser på kulturel kompetence. *"Diplomet konkretiserer kompetencen og indstifter og markerer et fast, entydigt og varigt skel mellem dem, der besidder den, og dem, der ikke gør."*⁴⁷

Den institutionaliserede tilstand af kulturel kapital bliver et evigt symbol på kulturel kapital og kompetence. Lige meget hvor gammeldags og u-opdateret en professor med en doktorgrad er, har han stadig sin titel og dermed også et bevis på kulturel kapital.

*"Institutionaliseringen af den kulturelle kapital gennem tildeling af titler og grader sikrer altså kapitalens eksklusive karakter, [og] beskytter den mod tidens gang."*⁴⁸

Der findes altså flere forskellige tilstande af den kulturelle kapital. Det er den kropsliggjorte/individuelle, den objektiverede og den institutionaliserede tilstand. Disse tre tilstande udgør tilsammen den kulturelle kapital og hos Jochumsen og Hvenegaard beskrives den kulturelle kapital som det begreb der *"dækker over vores opdragelse samt, hvad vi akkumulerer gennem livet af (ud)dannelse i bred forstand. Den kulturelle kapital bliver hermed grundlaget for de dispositioner, handlings- og orienteringsmuligheder, som vi benytter i vores daglige praksis."*⁴⁹

⁴⁶ Prieur og Sestoft (2006) s. 91

⁴⁷ Prieur og Sestoft (2006) s. 90

⁴⁸ Prieur og Sestoft (2006) s. 91

⁴⁹ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 41-42

Ovenstående citat mener jeg er dækkende for alle tre tilstande af kulturel kapital, og viser den kompleksitet som begrebet dækker over.

5.4.3. Sammenfatning over begreber

Habitus er nedlejrede objektive strukturer, der gør at et menneske handler som det gør. Det er værdi- og normsystemer som ligger til grund for et menneskes handlinger og holdninger. Et menneskes handlinger bærer præg af de objektive livsbetingelser dette menneske har haft og har, og derfor vil mennesker i sammen klasse af samfundet, ifølge Bourdieu, have lignende habitus, fordi de kommer fra den samme klasse i samfundet.

Symbolsk kapital er symboler der giver prestige og magt, ligesom økonomisk kapital. Symbolsk kapital er noget vi mennesker længes efter at eje, og noget der skifter med moden og udviklingen af samfundet. De dominerende klasser kan besidde symbolsk kapital, som de dominerede så også gerne vil besidde. Den symbolske kapital kan udøves gennem symbolsk vold, hvor en social nedvurdering finder sted. Symbolsk kapital er symboler, som hele samfund kan anerkende. Ikke sagt at symbolsk kapital er de samme i alle samfund, slet ikke, de kan derimod variere meget. Symbolsk kapital i USA kan være at have en smuk kone, mens det i Mellempøsten kan være at have en kone som ingen ser.

Den kulturelle kapital består af tre tilstande; den kropsliggjorte/individuelle, den objektiverede og den institutionaliserede.

Den kropsliggjorte kulturelle kapital er den individuelle habitus som et menneske besidder, og som gør det i stand til at få et udbytte af den objektiverede kulturelle kapital.

Den objektiverede kulturelle kapital er objekter som for eksempel bøger og malerier. For at kunne få udbytte af disse objekter, forudsætter det at man besidder kropsliggjort kulturel kapital.

Institutionaliseret kulturel kapital er titler, grader og diplomer som markeres en kulturel kompetence og kapital. Disse titler er evige, og beskytter den kulturelle kompetence som personen med titlen har, eller havde.

Det kulturelle kapitalbegreb *"dækker over vores opdragelse samt, hvad vi akkumulerer gennem livet af (ud)dannelse i bred forstand. Den kulturelle kapital bliver hermed grundlaget for de dispositioner, handlings- og orienteringsmuligheder, som vi benytter i vores daglige praksis."*⁵⁰

⁵⁰ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 41-42

Ud over habitus, symbolsk- og kulturel kapital, findes der også den økonomiske kapital og den sociale kapital, som er en del af de sociale rum.

Den økonomiske kapital omhandler økonomi, og den symbolske kapital kan vise hvor meget økonomisk kapital en gruppe eller et individ besidder. Det er dog ikke så interessant i denne problemstillings sammenhæng, da den overordnede problemstilling mere omhandler folkebibliotekets positionering i samfundet som attraktiv partner, og ikke om folkebibliotekets økonomi.

Den sociale kapital beskriver Bourdieu som værende *"summen af eksisterende eller potentielle ressourcer, den enkelte eller en gruppe har rådighed over i kraft af netværk af stabile relationer og mere eller mindre officielt anerkendte 'forbindelser', hvilket vil sige summen af den kapital og magt, der kan mobiliseres i kraft af et sådant netværk."*⁵¹

Social kapital er altså de ressourcer eller det netværk den enkelte eller en gruppe har, og som kan bruges til at skaffe mere kapital eller magt.

5.5. Sociale rum og sociale felter

I ovenstående afsnit gjorde jeg rede for de to første begreber i Bourdieus formel.

(Habitus x Kapital) + Felt = Praksis⁵²

Jeg vil nedenfor gennemgå Bourdieus teori om sociale rum,⁵³ hvor begreberne habitus og kapital kommer til udtryk. Derefter vil jeg gennemgå de sociale felter, som står som samfundets overordnede sociale felter, som bruges til at skabe forståelse for de forskellige dele af samfundet hvor menneskets handlinger udføres.

5.5.1. Sociale rum

De forskellige former for kapital kommer til udtryk i det sociale rum, som skal forstås som strukturer for relationer og afstande mellem klasserne og aktørerne i samfundet, og hvor relationen er i centrum. *"En social position kan ikke forstås, hvis den betragtes isoleret, iden den kun får mening, idet den forholder sig til – og adskiller sig fra – andre positioner."*⁵⁴

⁵¹ Bourdieu og Wacquant (2003) s. 105

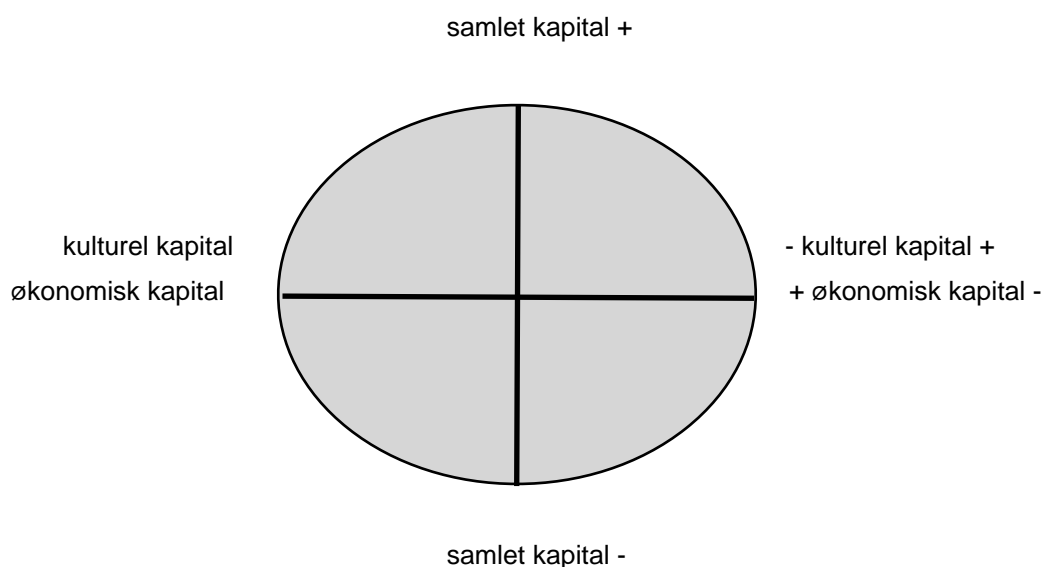
⁵² Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

⁵³ Jochumsen og Hvenegaard (2008) s. 124

⁵⁴ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 42

Nedenstående model illustrerer de sociale rum i en todimensionel, og forenkelt udgave fra Jochumsen og Hvenegaard.⁵⁵

Mennesker eller grupper kan så placeres i modellens to dimensioner, og jo tættere de befinder sig på hinanden (+/- samlet kapital og +/- kulturel- og økonomisk kapital) jo mere har de til fælles. Den rumlige afstand i modellen skal illustrere den reelle sociale afstand.⁵⁶

Bourdieu opstiller en model, over de sociale rum, i flere dimensioner (end én) "ud fra den tanke at der findes en mangfoldighed af differentierede mekanismer i det moderne samfund, gennem hvilke sociale afstande, ulighed og dominans skabes, og klasser og klassefraktioner formes."⁵⁷ Derfor er begreberne kulturel kapital og økonomisk kapital også holdt adskilt. Modellen skal illustrere dynamikken i samfundet, og relationerne mellem kapitalformerne, og den sociale forandring kapitalerne konstant skaber.

De sociale rum er en måde at forklare praksis på, og dermed skabe forståelse for andre mennesker habitus og livsstil.⁵⁸

Noget andet som de sociale rum kan bruges til at forklare er perspektiver. Da de sociale rum, for Bourdieu, udgør virkeligheden, bestemmer de sociale rum også individets oplevelse af virkeligheden, og dermed individets egen placering i de sociale rum. "Således omslutter det sociale rum os om et punkt. Men dette punkt er et syns-punkt, det vi sige et

⁵⁵ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 42

⁵⁶ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 43, Bourdieu (2003) s. 21

⁵⁷ Prieur og Sestoft (2006) s. 125

⁵⁸ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 43

*syn set fra et bestemt punkt i det sociale rum, eller: Et perspektiv der i sin form og i sit indhold er defineret ud fra den objektive position, det ses ud fra.*⁵⁹

Dermed kan jeg, som analyserer og handler ud fra min position som studerende på Det Informationsvidenskabelige Akademi, se på mit perspektiv udefra, altså kan teorien og modellen omkring de sociale rum bruges til at forstå sin egen position og det perspektiv man ser på verden fra.⁶⁰

5.5.2. Sociale felter

Bourdieu's sociale felter er det analyseredskab han bruger til at karakterisere det moderne samfund. Disse felters grænser er ikke skarpe, da de hele tiden bliver genskabt gennem de kampe der foregår indenfor felterne, og dermed er dynamiske. Bourdieu mener at felternes afgrænsning kun kan ske gennem empiriske undersøgelser,⁶¹ og han opstiller tre punkter, der bør opfyldes i en feltanalyse.

- Feltets placering i forhold til det overordnede magtfelt skal klarlægges, for at kunne analysere graden af autonomi der knytter sig til feltet
- De objektive relationer – forholdet mellem de forskellige positioner i feltet, skal klarlægges, så de forskellige magtkampe bliver synlige
- Aktørernes habitus skal undersøges, så det bliver muligt at se hvilke holdningssystemer og normer der dominerer feltet, samt klarlægge kapitalformernes værdi indenfor feltet.⁶²

De sociale felter udgør tilsammen samfundet. Men hver især udgør de et slags 'mini-samfund' hvor særlige normer, logikker og holdninger dominerer. Dette gælder også for det kulturelle felt som biblioteket befinder sig i. Jochumsen og Hvenegaard skriver om bibliotekets sociale felt, *"De moderne biblioteker er blevet til som en del af et større kulturelt felt, der samler sig omkring oplysningstanken. Inden for dette større felt kan bibliotekerne igen betragtes som del af et mindre felt, der særligt beskæftiger sig med opbevaring og formidling, og som udover bibliotekerne også tæller arkiver og museer."*

⁵⁹ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 43

⁶⁰ Prieur og Sestoft (2006) s. 121

⁶¹ Hos Prieur & Sestoft beskrevet som korrespondanceanalyse; en måde at analysere empirisk materiale, hvor man kort beskrevet først arbejder med data, derefter kan man tolke på det. Man skal dog vide hvad man leder efter i sine undersøgelser. Se Prieur & Sestoft (2006) s. 124

⁶² Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 43-44, Bourdieu og Wacquant (2002) s. 91

De sociale felter er altså, mere eller mindre, autonome felter indenfor et større socialt felt, og der skabes sociale strukturer og social praksis i de sociale felter som opretholder denne autonomi.⁶³

Der er dog på blandt andet folkebiblioteksfeltet flere eksterne interessenter, der gør at autonomien er relativt begrænset. Det overordnede magtfelt lader ikke folkebiblioteket være autonomt.⁶⁴

De overordnede magtfelter beskriver Donald Broady (svensk Bourdieu-ekspert) som værende et økonomisk- og et kulturelt magtfelt. Det økonomiske magtfelt består af politikere, økonomer, virksomhedsledere og jurister, mens det kulturelle magtfelt består af kunstnere, videnskabsfolk og forfattere. Desuden arbejder Bourdieu med et statsligt magtfelt, der kan udøve magt gennem love og politiske indgreb, samt på de forskellige kapitalformer der dominerer i de sociale felter. De der befinder sig i de overordnede magtfelter kæmper, ligesom de der befinder sig i de sociale felter, indbyrdes, og har hver deres habitus og rationaler, ligesom det forholder sig i de sociale felter.

De underordnede sociale felter vil så være underlagt et af disse overordnede magtfelter, men kan også befinde sig i et spændingsfelt midt imellem, som for eksempel folkebiblioteket gør.⁶⁵

5.5.3. Kampen i de sociale felter

Det som Bourdieus sociale felter kan bruges til, er at klarlægge kampene og positionerne indenfor de sociale felter. Hvem har magten, hvordan skaffer man sig legitimitet og status indenfor feltet, og hvilke kapitaler er de gældende indenfor feltet.

Indenfor et givent felt, findes der dog visse udtalte og indiskutable præmisser, som gør kampene meningsfulde. Disse regler beskriver Bourdieu som feltets *doxa*.

*”Doxa er kun indiskutabelt inden for et felt. Hvis man står uden for feltet, kan man problematisere og diskutere feltets præmisser, så meget man vil.”*⁶⁶

Som Prieur og Sestoft skriver, *”klassefraktionerne udvikler i de sociale kampe forskellige strategier rettet mod at bevare eller forbedre deres positioner i nutiden og fremtiden.”*⁶⁷

⁶³ Prieur og Sestoft (2006) s. 135

⁶⁴ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 45

⁶⁵ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 46

⁶⁶ Wilken (2006) s. 51

⁶⁷ Prieur og Sestoft (2006) s. 135

Overført til dette speciales problemstilling, kan det siges, at folkebibliotekerne kan bruge partnerskaber som metode, i en kamp i det sociale felt det befinder sig i, til at forbedre dets position i det senmoderne samfund. Om man mener at partnerskaber er en god ide eller ej, er det blevet indført som værende en god ide af det overordnede kulturelle magtfelt.

Formlen (Habitus x Kapital) + Felt = Praksis⁶⁸ er gjort rede for. Praksis er nemlig alle gennemgæede begreber lagt sammen. Praksis er et komplekst begreb hos Bourdieu, og der skal tages højde for både holdninger og normer hos individet eller institutionen – habitus, hvilket kapitalbegreb der er herskende, samt feltafgrænsning og de dertilhørende overordnede magtfelter, sociale kampe og derigennem positionering.

5.6. Overvejelser omkring Bourdieu

Bourdieu's teori er én af mange, og er valgt i denne sammenhæng, da den kan bruges til at anskueliggøre det sociale felt som folkebiblioteket er en del af, samt overskueliggøre de andre sociale felter i et lokalsamfund. Bourdieu's tre punkter til brug ved feltanalyse, kan derfor være et sted at starte for folkebiblioteket, når det skal ud og undersøge det sociale felt det befinder sig i, og bruges til at holde fokus og strategi ved det videre arbejde med at finde partnere.

Kritikken af Bourdieu er blandt andet, at hans teorier kun er dækkende for Frankrig, da det er her hans empiriske undersøgelser foregår af det moderne samfund. Han mener dog selv, at modellen over de sociale rum ikke kun er gældende for Frankrig, men er konstrueret i forbindelse med undersøgelserne af Frankrig, og derfor godt kan bruges i undersøgelser og analyser af andre samfund.⁶⁹

Når der sættes egenskaber på en klasse eller gruppe i samfundet, skal man ligeledes huske på, at disse egenskaber og modellen i det hele taget, er dynamisk. Egenskaberne der karakteriserer en gruppe i dag, kan måske være ugyldige om kort tid, da de træk der karakteriserer en gruppe eller klasse ikke er uomgængelige.⁷⁰ Derfor bliver analysen af det senmoderne samfund og borgerne der bor i det måske ikke endegyldig og da slet ikke eviggyldig.

⁶⁸ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 39

⁶⁹ Bourdieu (2003) s. 15

⁷⁰ Bourdieu (2003) s. 20

6. Hvad er et partnerskab?

For at arbejde med partnerskaber, er det essentielt at få defineret hvad et partnerskab er. Til at definere dette, vil jeg inddrage Niels Andersens bog *Partnerskabelse* samt *Ud af boksen!*, en guide om partnerskaber udarbejdet af Roskilde bibliotekerne, Hovedbiblioteket i Århus, Det Informationsvidenskabelige Akademi samt Dacapo Teatret, og til sidst rapporten *Folkebibliotekerne i vidensamfundet*, udgivet af Styrelsen for Bibliotek og Medier.

I bogen *Partnerskabelse* af Niels Andersen gennemgås partnerskabsbegrebet meget indgående, blandt andet ved inddragelse af eksempler på opfattelsen og forståelsen af begrebet partnerskab. Andersen definerer hvad et partnerskab er, i forhold til det han mener er partnerskabets modbegreber, udlicitering og kontrakt.

Andersen opstiller begrebet partnerskab i forhold til begrebet kontrakt, og hans model og teori omkring partnerskabet som andenordenskontrakt vil blive brugt til at definere partnerskabsbegrebet yderligere.

6.1. Partnerskabets modbegreber

Hos Andersen bliver et partnerskab karakteriseret, blandt andet, ved hjælp af modbegreberne udlicitering og kontrakt. For at definere hvad en kontrakt og udlicitering er, vil et af de eksempler som Andersen bruger i sin bog, blive brugt. Eksemplet er et partnerskab mellem Hørsholm Sygehus og ISS. ISS har fra 2002 overtaget alle de ikke-kliniske serviceopgaver på Hørsholm Sygehus, og det er disse opgaveovertagelser der er omdrejningspunktet for partnerskabet. Hverken sygehuset eller ISS mener at der er tale om udlicitering, men om et partnerskab hvis fællesopgave er tilfredse patienter.⁷¹

Hørsholm Sygehus beskriver forskellen mellem **udlicitering** og partnerskab ved hjælp af forskellen mellem købesex og kærlighed. *"Købesex er en 'vare', hvor køber og leverandør har vildt forskellige mål med handlen, og hvor leverandøren uden større komplikationer kan udskiftes med en anden. Men kærlighed er et forhold, hvor man beriger hinanden i fælles udvikling. Og ligesom i kærlighed, så kræver et partnerskab åbenhed og tillid for at kunne lykkes."*⁷²

Udlicitering er altså en metode til at få varetager opgaver uden at have et fælles overordnet mål. Derimod er et partnerskab et samarbejde hvor partnerne ikke kan blive

⁷¹ Andersen (2006) s. 68

⁷² Andersen (2006) s. 68

skiftet ud, da partnerskabet beror på tillid, åbenhed og berigelse. Et partnerskab er et samarbejde hvor alle partnerne bidrager, og samtidig får bliver beriget⁷³, en såkaldt win-win-situation⁷⁴.

ISS beskriver partnerskabet med Hørsholm Sygehus således; *"den enkelte aftale om samarbejde og ydelser udformes først, når man har 'valgt hinanden' og har sat sig sammen omkring bordet."*⁷⁵

Således bliver der aftalt kontrakter og aftaler efter at partnerskabets partnere er gået sammen, og er blevet enige om at der skal foregå et samarbejde mellem dem. Dermed bliver begrebet kontrakt blandet sammen med partnerskabsbegrebet, selvom kontraktbegrebet tidligere blev sat som modbegreb til partnerskabsbegrebet. Dette skyldes at Andersen arbejder med flere forskellige kontraktbegreber.

En **kontrakt af første orden** er ikke det sammen som en kontrakt af anden orden, som Andersen karakteriserer partnerskaber som værende. *"Partnerskab er ikke så meget en juridisk konstruktion som en holdning til samarbejdet om at tage fælles ansvar."*⁷⁶ En juridisk konstruktion betegner mere en kontrakt af første orden, mens et partnerskab er en holdning til et samarbejde hvor der tages fælles ansvar. *"Partnerskaber sættes lig med fællesskab, langsigtet samarbejde, dialog, synergi og udnyttelse af partnernes gensidige forskellighed. Kontrakt sættes modsat lig med oppertunistiske aftaler, kortsigtet beregning og købslåen."*⁷⁷

I ovenstående citat ses tydeligt forskellen mellem kontrakt- og partnerskabsbegrebet. En kontrakt er mere en handel end det er et win-win-situation, hvor alle beriger alle i et fællesskab.

⁷³ Ud af boksen! (2011) s. 4, Udvalget om folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 71

⁷⁴ Udvalget om folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 72

⁷⁵ Andersen (2006) s. 68

⁷⁶ Andersen (2006) s. 68

⁷⁷ Andersen (2006) s. 14

6.2. Partnerskaber som kontrakter af anden orden

*"Min overordnede tese om forholdet mellem kontrakter og partnerskaber er, at partnerskaber må forstås som kontrakter af anden orden. Partnerskaber handler om at forpligte sig på i fremtiden at forpligte sig. Det er det, der ligger i partnerskabssemantikken, når det siges, at vi først må vælge hinanden, før vi kan træffe aftaler."*⁷⁸

Andersen illustrerer ovenstående således:

Model: Partnerskaber som kontrakter af anden orden⁷⁹

Et partnerskab er som skrevet ikke en kontrakt, som opfattet som en juridisk konstruktion, men et samarbejde som er længerevarende, og hvor 'underkontrakter' indgås i partnerskabet. Partnerskaber skaber selv den orden de eksisterer i, *"kontrakter af første orden er fremmedrefererende til en eksternt sat retslig orden. Partnerskaber er selvrefererende og skaber selv deres egen orden."*⁸⁰ Denne måde at referere til sig selv betyder at et partnerskab er sit eget, der er mange forskellige måder at indgå og have et partnerskab på, hvorimod der er en mere formaliseret måde at håndtere kontrakter på, godt illustreret ved brug af begrebet *juridisk konstruktion*.

*"Kontrakter af første orden har fokus på udveksling. Kontrakter af anden orden har derimod fokus på udvikling."*⁸¹

Ligesom med eksemplet fra Hørsholm Sygehus og ISS der satte udlicitering og partnerskaber overfor hinanden ved hjælp af illustrationen købesex og kærlighed, kan kontrakter af første orden og kontrakter af anden orden sættes overfor hinanden på lidt samme måde. Ligesom ved udlicitering sker der en udveksling i ydelser i første ordens

⁷⁸ Andersen (2006) s. 129

⁷⁹ Andersen (2006) s. 129

⁸⁰ Andersen (2006) s. 131

⁸¹ Andersen (2006) s. 136

kontrakter, hvorimod der i anden ordens kontrakter sker en udvikling, og dermed skabes der højst sandsynligt et fælles mål.

Ligesom der findes forskelligt fokus på første og anden ordens kontrakter, med hensyn til udveksling og udvikling, er tidshorizonten også forskellig. *"Skellet mellem partnerskab og kontrakt er et skel mellem to tidsligheder. Kontrakt står for det korte sigt, hvor man trækker sig, når det ikke længere opfylder den enkelte parts interesser og mål."*⁸² En kontrakt er altså et kortsigtet samarbejde med fokus på udveksling, mens et partnerskab er et mere langsigtet samarbejde med fokus på udvikling.

Et partnerskab er som skrevet i modellen, et løfte om indgåelse af løfter. Dette beskriver Andersen ved hjælp af sin tidsdimension. Hvor første ordens kontrakter er kortsigtede, er anden ordens kontrakter mere langsigtede og heri ligger en udfordring. Det senmoderne samfund er foranderligt, noget som offentlige institutioner skal være indstillet på, og dermed kan et partnerskab med mange løfter for fremtiden måske ikke opfyldes tilfredsstillende.

Om dette skriver Andersen at *"partnerskaber drejer sig på tidsdimensionen om at nutidiggøre en fremtidig nutidiggørelse af fremtid."*⁸³ Med denne beskrivelse af partnerskabers tidsdimension forstås nødvendigheden for forandring. Der bliver indgået et løfte om, at der i fremtiden skal indgås løfter, men ikke hvad disse løfter skal indeholde. Man kan dermed indgå partnerskab, og dermed binde sig for en længere periode, dog uden at midste omstillingsevnen⁸⁴ og evnen til foranderlighed.

Hermed kommer kontraktbegrebet ind som en del af partnerskabsbegrebet. Der bliver nemlig indgået det jeg kalder 'underkontrakter' som en del af partnerskabet. At have et partnerskab uden at indgå kontrakter er mere et godt og solidt netværk end det er et partnerskab med et fælles mål. Der må indgås aftaler og kontrakter for at nå det fælles mål, og dermed kan et partnerskab også komme til at bestå af mange 'underkontrakter' som bliver opfyldt en efter en. Dog er det ikke nødvendigvis disse 'underkontrakter' der er det vigtigste i et partnerskab, men mere fællesskabet og den gensidige berigelse af partnerne der er i fokus, samt det at have et fælles mål.

⁸² Andersen (2006) s. 70

⁸³ Andersen (2006) s. 71

⁸⁴ Andersen (2006) s. 135

6.3. Offentligt-private partnerskaber

Som skrevet ovenfor bliver kontrakt- og partnerskabsbegreberne stillet overfor hinanden, selvom kontraktbegrebet bliver en del af partnerskabsbegrebet. Andersen mener det ligger i tiden, at partnerskabsbegrebet stilles overfor kontraktbegrebet. Dette begrundes af italesættelsen af partnerskabsbegrebet, både i Danmark såvel som i resten af verden. Han mener at der blandt andet er forskel på den måde de politiske fløje opfatter partnerskabsbegrebet på, og skriver at den borgerlige fløj opfatter partnerskaber mellem det offentlige og private således, *”Offentligt-private partnerskaber synes her at være svaret på, hvordan man kan forene de private virksomheders indbyrdes konkurrence og den offentlige sektors konkurrenceudsættelse på den ene side med samarbejde til fællesskabets bedste på den anden side.”*⁸⁵ Desuden mener han at partnerskaber italesættes som værende svaret på diverse samarbejdsproblemer på tværs af sektorgrænser.

De offentligt-private partnerskaber er interessante i dette speciales sammenhæng, da fokus ligger på folkebibliotekets chancer for positionering i det senmoderne samfund, gennem de partnerskaber der indgås med organisationer og grupper i lokalsamfundet, her også private. Partnerskaber bør ikke være et mål i sig selv, men skal ses som en metode til at nå et mål⁸⁶, altså bliver partnerskaber en metode for folkebibliotek, til at positionere sig i det senmoderne samfund. Biblioteket skal tænke i partnerskaber på tværs af den offentlige sektor og civilsamfundet, for at kunne positionere sig.⁸⁷

Rasmus Grøn skriver i *Læseheste og hundehoveder* at erfaringer peger på, at et partnerskab ikke skal være en fusion mellem parternes forskellige perspektiver, men supplementet *”hvor man på baggrund af indbyrdes forskelle findes fælles berøringsflader, hvor man taler samme sprog og kan supplere hinandens ressourcer og behov bedst muligt.”*⁸⁸

⁸⁵ Andersen (2006) s. 11

⁸⁶ Ud af boksen! (2011) s. 4

⁸⁷ Ud af boksen! (2011) s. 2

⁸⁸ Grøn (2008) s. 9

6.4. Opsummering

Et partnerskab er en kontrakt af anden orden - et løfte om indgåelser af løfter. Et partnerskab er et samarbejde som er længerevarende, og hvor 'underkontrakter' kan indgås i forbindelse med projekter.

Et partnerskab har en lang tidsdimension end første ordens kontrakter og 'underkontrakter', og partnerskabet drejer sig her om at nutidiggøre en fremtidig nutidiggørelse af fremtid. Med denne beskrivelse af partnerskabers tidsdimension forstås nødvendigheden for forandring. Der bliver indgået et løfte om, at der i fremtiden skal indgås løfter, men ikke hvad disse løfter skal indeholde. Man kan dermed indgå partnerskab, og dermed binde sig for en længere periode, dog uden at midste omstillingsevnen⁸⁹ og evnen til foranderlighed.

Partnerskaber bør ikke være et mål i sig selv, men skal ses som en metode til at nå et mål⁹⁰, partnerskaber kan være en metode for folkebibliotek, til at positionere sig i det senmoderne samfund.

Et partnerskab ikke skal være en fusion mellem parternes forskellige perspektiver, men supplementet.

7. Kør og Hør-projektet

I forbindelse med analysen af det senmoderne samfund, vil jeg inddrage elementer fra min undersøgelse, i form af kvalitative interviews. Derfor vil jeg kort præsentere casen her, før elementer inddrages.

Kør og Hør-projektet er et projekt lavet og styret af Bov bibliotek. Projektet startede i 2004, og kører stadigvæk, dog som en integreret del af bibliotekets service.

Projektet handler om, at låne lydbøger ud til langturschauffører, og at chaufførerne kan låne lydbøgerne der hvor de kommer i deres hverdag, nemlig på IDS-Truckcenter i Padborg. På IDS-Truckcenter, som er en stor Statoil tankstation, findes en hylde med lydbøger. Her findes 341 lydbøger til godt og vel 500 lånere. Medarbejderne på IDS-Truckcenter låner lydbøgerne ud, til chauffører der har fået oprettet et specielt lånerkort gennem Bov bibliotek.

⁸⁹ Andersen (2006) s. 135

⁹⁰ Ud af boksen! (2011) s. 4, Grøn (2008) s.10

Billeder af Kør og Hør-projektets plads på IDS-Truckcenter.

Projektet er startet og styret af bibliotekaren Maike Albertsen Zwoch fra Bov bibliotek. Hun tager ud til IDS-Truckcenter én gang om ugen for blandt andet at rydde lidt op, komme med nye materialer og få en status på hvordan det går.

Bov bibliotek har indgået mange partnerskaber i forbindelse med projektet.

Partnerskaberne har været af meget forskellig karakter, hvilket også afspejlede sig i interesse for deltagelse i min undersøgelse. Der var dog to partnere der gerne ville deltage; Lederen af IDS-Truckcenter Ole, samt salgschef fra Audioteket⁹¹ Søren Vittrup. Begge har de været inde i projektet fra starten af, Ole ligger lokaler og ressourcer til, mens Søren har været med i ide-udviklingen og har givet tilskud og rabat i forbindelse med lydbøger.

⁹¹ Audioteket og Mrs. Robinson er et forlag med både lydbøger og trykte bøger

8. Samfundsanalyse

Det samfund vi har i dag, bliver blandt andet refereret til som videnssamfundet og det senmoderne samfund, det afhænger af hvilken optik man bruger, og hvad man fokuserer på. Steen Wackerhausen skriver ” *'videnssamfundet' er ikke så meget en betegnelse for et givent samfund i dets helhed, som det er et udtryk for en tematisering af nogle særlige træk.*”⁹² Dermed bliver betegnelserne 'videnssamfundet' og 'det senmoderne samfund' betegnelser der dækker over en tematisering af visse træk ved samfundet. Det er vigtigt at anerkende at den optik eller det perspektiv jeg ser samfundet gennem, ikke er det samme som alle andre ser samfundet gennem. Den optik jeg har i dette speciale er biblioteksoptikken, da jeg ser samfundet ud fra en biblioteksmæssig sammenhæng. I forhold til den optik jeg bruger i dette speciale, vil jeg bruge begrebet det senmoderne samfund, til at beskrive samfundet som folkebiblioteket skal positionere sig i. Dette vil jeg gøre, da jeg fokuserer på den foranderlighed, kompleksitet og kulturelle frisættelse, som bliver brugt til at karakterisere det senmoderne samfund. I specialet ligger fokus på folkebiblioteket, og denne kulturinstitutions positionering i samfundet, og de udfordringer, men også muligheder der ligger heri. Dog vil jeg bruge nogle elementer af karakteristikken af videnssamfundet, da der også her findes relevante samfundsbeskrivende definitioner, der passer til min optik.

Til at definere videnssamfundet vil jeg bruge et notat fra Dansk Erhvervsråd. Selvom den optik som erhvervsrådet har, kan refereres til som virksomhedsoptik med fokus på økonomisk gevinst, og den optik jeg har, kan refereres til som biblioteksoptik med fokus på udvikling og kulturel gevinst, mener jeg alligevel at kunne bruge notatet. Erhvervsrådet fokuserer i notatet på virksomheders innovationsevner, samt samarbejde med videninstitutioner, som jeg vil karakterisere biblioteket som værende en del af. Dermed kan notatet og karakteristikken af videnssamfundet bruges, til at skabe forståelse for folkebibliotekets partners udfordringer i samfundet i dag.

Derudover vil jeg bruge Steen Wackerhausens *Videnssamfundet og dets fordringer* til at understøtte notatet fra Erhvervsrådet.

Til at karakterisere det senmoderne samfund vil jeg bruge rapporten *Folkebiblioteket i videnssamfundet*, hvor der, som titlen antyder, arbejdes med begrebet videnssamfundet, men også med det senmoderne samfund. Her ses det senmoderne samfund gennem en biblioteksoptik, og kulturel frisættelse samt konstante forandringer er begreber der bruges til at karakterisere det senmoderne samfund. Ligeledes vil jeg anvende rapporten *Det*

⁹² Wackerhausen (2008) s. 61

innovative bibliotek som er udarbejdet af Mandag Morgen for Biblioteksstyrelsen, da der her sættes fokus på innovation og globalisering, som er med til at præge det senmoderne samfund.

Pierre Bourdieu vil blive brugt som analyseramme, med hans teori om sociale felter. Dette, fordi teorien om sociale felter kan bruges til at skabe forståelse for et givent samfund.

Denne teori vil jeg overføre til det senmoderne samfund, og bruge den til at karakterisere folkebibliotekets position, i det sociale felt det befinder sig i.

Teorien om de sociale felter kan bruges til at holde fokus på en lille del af samfundet, og klarlægge de sociale kampe der finder sted i dette felt, som i denne sammenhæng er biblioteksfeltet.

Pierre Bourdieus teori vil jeg hente fra bogen *Af praktiske grunde*, og derudover Jochumsen & Hvenegaards brug af teorien i bibliotekssammenhæng, i *Folkebiblioteket under forandring – modernitet, felt og diskurs*, samt Skot-Hansens artikel *Bourdieu for bibliotekarer – og andre kulturformidlere*.

Jeg vil bruge mit empiriske materiale i form af kvalitative interviews, sammenholdt med Bourdieus teori, til at illustrere folkebibliotekets position i det senmoderne samfund.

8.1. Vidensamfundet

Vidensamfundet er kort beskrevet et samfund, hvor viden er den største enkeltbidragyder til værdi. Det er dog svært at måle på viden, og derfor må man måle på andre parametre for at få en fornemmelse af, hvad der er værdifuld viden. Et af disse parametre kunne være innovation og forandring.

Erhvervsrådet søger i notatet at definere vidensamfundet og dermed også viden. De mener dog ikke at begrebet viden kan stå alene, men må ses i sammenhæng med begreberne kunne og kompetence. For at kunne anvende viden, må man være i besiddelse af visse kompetencer. Læring er betegnelsen for den proces der udvikler kompetencer. Jeg vil ikke gå ind i læringsprocessen, blot konstatere at læring er en del af hele processen der omhandler omsætning af viden til innovation eller forandringer. Som Wackerhausen skriver, *"livslang uddannelse og læring er blevet livsvilkår."*⁹³

En af de indikationer der er på at vi befinder os i et vidensamfund er, at *"Innovative netværk vinder frem. Virksomheder og videninstitutioner specialiserer sig inden for egne*

⁹³ Wackerhausen (2008) s. 53

*kernekompetencer, mens stadig flere innovationer udspringer af samarbejde mellem virksomheder eller mellem virksomheder og videninstitutioner.*⁹⁴

Citatet er interessant i dette speciales sammenhæng, da netop biblioteket er en videninstitution, og der her bliver sat fokus på, at flere innovationer udspringer i samarbejdet med en videninstitution. Dermed kommer videninstitutionerne med i målingen af viden, i form af innovative samarbejder.

Vidensamfundet kan betragtes som en udvikling af informationssamfundet. I informationssamfundet kom der et informationsboom, i form af adgangen til information fra blandt andet internettet. Denne information blev omsat til viden, som nu skal omsættes til innovation. Erhvervsrådet skriver, at viden er svært at bruge uden at have information, men at information kræver viden for at skabe værdi.⁹⁵

Information og viden er afhængige af hinanden, og for at skabe forandringer eller innovation, må man ud over information og viden, have kompetencer og kunnen for at omsætte viden og information til værdi.

*”En mulig skelnen mellem Viden og Kunnen er derfor, at viden er Know That: informationer og indsigt, som kan kodificeres i form af patenter, artikler, manualer, programmer mv. Kunnen er Know How: de færdigheder, erfaringer og intuitioner, som skal til for at omsætte Viden til produkter eller ydelser, som har værdi.”*⁹⁶

Alle disse begreber er en del af innovation, også for biblioteket. Selvom notatet er meget rettet mod erhverv og virksomheder, kan bibliotekets viden og kompetencer godt relateres hertil. For biblioteket skal kunne konkurrere på andre præmisser i det senmoderne samfund, for at få skabt en identitet og legitimitet.⁹⁷

Partnerskaber er en del af denne innovation, da de er en del af en forandring og udvikling for biblioteket og dets partnere. For at kunne bruge sin virksomheds viden, må man kunne omsætte den, altså have kompetencer til at kunne bruge den viden man har. Dermed må medarbejdere hele tiden lære at udvikle og bibeholde kompetencer, og dermed er læring kommet i spil som begreb i hele innovationsprocessen.⁹⁸

⁹⁴ Dansk Erhvervsråd (2003) s. 5

⁹⁵ Dansk Erhvervsråd (2003) s. 6

⁹⁶ Dansk Erhvervsråd (2003) s. 7

⁹⁷ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 23, Wackerhausen (2008) s. 53

⁹⁸ Wackerhausen (2008) s. 53

Et centralt sted i notatet, i forhold til partnerskaber, er følgende: *"Læring i samspil med aktører uden for virksomheden er blevet stadig vigtigere. [...] Virksomhedens evne til at samarbejde med andre organisationer, for eksempel andre virksomheder og videninstitutioner, er afgørende for virksomhedernes organisationsudvikling, hastigheden af innovationer og pris og kvalitet af produkter og serviceydelser."*⁹⁹

For at kunne skabe innovation må man som dansk virksomhed kunne samarbejde med eksterne aktører, herunder videninstitutioner. Det kunne tolkes som, at Erhvervsrådet lægger op til at virksomheder kan se en attraktiv partner i folkebiblioteket, som vidensinstitution.

8.2. Det senmoderne samfund

Jeg opfatter begrebet *det senmoderne samfund* som en videreudvikling af *vidensamfundet*, hvor innovation er i høj kurs.¹⁰⁰

Vidensamfundet og globaliseringen er en del af det senmoderne samfund, og er med til at præge det samfund vi lever i, i dag. Dette senmoderne samfund er et uhyre komplekst, svært gennemskueligt og retningsløst samfund, og for biblioteket kommer dette til udtryk gennem en manglende identitet og legitimitet. Hvilken retning biblioteket skal bevæge sig i er der mange bud på, men budene peger i mange forskellige retninger.¹⁰¹ Biblioteket står i en position, hvor der er en grundlæggende tvivl om institutionens rolle og opgaver, og især to forhold ligger til grund for denne tvivl.

For det første, at der er sket en kulturel frisættelse, og for det andet, kravet til konstante forandringer. Jeg vil kort gennemgå de to forhold nedenfor.

8.3. Kulturel frisættelse og konstante forandringer

Den kulturelle frisættelse skal ses i samfundets historiske udvikling, og som barn af det moderne samfund. Hvornår det moderne samfund blev vidensamfundet eller det senmoderne samfund er der ikke enighed om, nogle mener skellet skete i 1970'erne, andre med murens fald i 1989. Der skete dog en kulturel frisættelse i 1960'erne og 1970'erne, som kan sættes til at være skellet mellem de to samfundsbetegnelser.

I det moderne samfund havde biblioteket en klar legitimitet i samfundet, da det var bibliotekets opgave at oplyse og danne folket. Biblioteket var en vigtig vidensinstitution i

⁹⁹ Dansk Erhvervsråd (2003) s. 13

¹⁰⁰ Mandag Morgen (2006)

¹⁰¹ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 22

samfundet, da det var her folket kunne komme og blive dannet og myndiggjort, og læse alle de 'gode bøger'. Biblioteket havde dermed en givet opgave i det moderne samfund, og bibliotekarens rolle var mere autoritær end den er i dag. Bibliotekarens kvalitetsbevidsthed blev der ikke sat spørgsmålstejn ved, som der gør i dag, og dermed kom kun de 'gode' bøger ud til folket, i hvert tilfælde gennem biblioteket.

At biblioteks position i samfundet, legitimiteten og bibliotekarens autoritet er svækket er kun en lille del af den kulturelle frisættelse. Frisættelsen omhandler hele samfundet, traditioner, normer og værdier. Denne frisættelse er både en øget frihed med mulighed for at skabe sin egen identitet, men har også vist sig som værende et stort pres, på grund af angsten for ikke at lykkes og lave fejl.¹⁰²

Anthony Giddens beskriver de konsekvenser denne frisættelse har ført med sig, med begrebet 'det aftraditioniserede samfund'. Han mener at de traditioner som tidligere var bestemt af først religionen, siden videnskaben er blevet underminerede. Hvor vi tidligere vendte os mod religionen eller videnskaben for at få svar og grundlag for vores handlinger, bliver der i dag sat spørgsmålstejn ved alt, og derfor er intet sikker viden længere. Vi må finde vores egne sandheder, og derfor mener han at vi i dag er forankret i en eksistentiel tvivl. Det er både enkeltindivider og institutioner der må finde deres egen identitet i det senmoderne samfund.

Vi er blevet kulturelt frisat, og bliver konstant stillet overfor nye udfordringer, gode som dårlige, men i disse udfordringer findes der muligheder for os, muligheder for at skabe vores egen identitet, og legitimitet i samfundet. Intet eksistensgrundlag er givet, heller ikke for de store kulturelle institutioner som biblioteket.¹⁰³

Definitionen af kulturel værdi flyttet fra de almene kvalitetskriterier til den subjektive oplevelse, hvor det er individet selv der bestemmer hvad der for ham/hende har kulturel værdi.¹⁰⁴

¹⁰² http://samfundsfag.forlagetcolumbus.dk/sociologi/kulturel_frisaettelse/tsd/sociologi/tsc/generel-sociologi/, http://www.denstoredanske.dk/Erhverv,_karriere_og_ledelse/P%C3%A6dagogik_og_uddannelse/Internationalt_p%C3%A6dagogisk_samarbejde/Thomas_Ziehe

¹⁰³ Udvalget for folkebibliotekerne i videnssamfundet (2010) s. 23, Grøn (2008), Børne- og Kulturchefforeningen (2009)

¹⁰⁴ Grøn (2008) s. 19

8.4. Lokalsamfundet og folkebiblioteket

Dette retningsløse og foranderlige samfund er det samfund som folkebiblioteket skal positionere sig i, for at legitimere bibliotekets rolle som en central del af samfundet.¹⁰⁵ Jeg har dog valgt at udelukkende holde fokus på folkebibliotekets positionering i

lokalsamfundet, fordi det er i lokalsamfundet at folkebiblioteket møder sine brugere, og dermed kan gøre en stor forskel, og formidle til brugerne der hvor de befinder sig.

Pierre Bourdieu har med sin teori om sociale felter skabt en analyseramme, som kan hjælpe til at forstå et samfund, og de magtkampe der finder sted. Derfor vil hans teori om sociale felter blive inddraget her, for at skabe forståelse for folkebibliotekets rolle i det senmoderne samfunds lokalområder, altså det felt som biblioteket befinder sig i.

Derudover vil jeg inddrage eksempler fra min egen kvalitative undersøgelse, i forbindelse med Bov biblioteks partnerskab med blandt andet forlaget Audioteket og IDS-Truckcenter i Padborg, omkring udlån af lydbøger til langturschauffører, det såkaldte Kør og Hør-projekt.

Denne kvalitative undersøgelse kan give et indblik i den hverdag der er for folkebibliotekerne i det senmoderne samfund, og ved at overføre den til Bourdieus feltbegreb, og igennem dette, søge at skabe forståelse for folkebibliotekets rolle i lokalsamfundet. Lokalsamfundet er en del af det senmoderne samfund, og dermed kan elementer fra analysen omhandle både lokalsamfundet, samt det senmoderne samfund som helhed.

For at overskueliggøre analysen af folkebiblioteket i det senmoderne samfund, samt inddrage eksempler fra den kvalitative undersøgelse, vil Bourdieus tre krav til feltanalyse blive brugt som punktopstilling. Ud fra disse punkter, vil analysen tage sin form.

- Feltets placering i forhold til det overordnede magtfelt skal klarlægges, for at kunne analysere graden af autonomi der knytter sig til feltet
- De objektive relationer – forholdet mellem de forskellige positioner i feltet, skal klarlægges, så de forskellige magtkampe bliver synlige
- Aktørernes habitus skal undersøges, så det bliver muligt at se hvilke holdningssystemer og normer der dominerer feltet, samt klarlægge kapitalformernes værdi indenfor feltet.¹⁰⁶

¹⁰⁵ Mandag Morgen (2006) s. 15

¹⁰⁶ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 43-44, Bourdieu og Wacquant (2002) s. 91

8.4.1. Folkebibliotekets overordnede magtfelder

Folkebiblioteket er en del af et kulturelt felt¹⁰⁷, men som Vagn Ytte Larsen, formanden for Danmarks Biblioteksforening skriver, *"bibliotekerne er i krise og skal finde sig selv i en hård konkurrencesituation. Vi skal sørge for, at de udvikler sig i den rigtige retning of dermed sikrer deres rolle som kulturbærende institutioner."*¹⁰⁸

Kulturen er da også blevet et konkurrenceparameter i byudviklingen i dag.¹⁰⁹ Ud fra rapporten *Folkebiblioteket i vidensamfundet* fastslås det, at folkebibliotek stadig har det samme formål som hidtil, nemlig at *"biblioteket skal fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet"*¹¹⁰, dog har måden at udføre dette arbejde på, ændret sig, blandt andet i takt med den teknologiske udvikling.

Folkebiblioteket hører under kommunerne, og bliver tildelt penge herfra.¹¹¹ Det er efterhånden alment kendt at disse økonomiske tilskud bliver mindre og mindre, og når kommunen skal spare, går det somme tider ud over folkebiblioteket. Dette er en realitet som folkebiblioteket må affinde sig med, selvom det kan være svært. For at kunne legitimere sig som et sted i lokalsamfundet hvor der bliver fremmet oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet, må folkebiblioteket derfor gøre en stor indsats.¹¹²

Selvom der måske ikke er meget økonomisk tilskud at hente fra de overordnede magtfelder, bliver folkebiblioteket stadig skattet som en af de grundsten der udgør demokratiet, og hvis berettigelse ikke er til diskussion. Alligevel bliver folkebibliotekets rolle diskuteret, og folkebibliotekerne bidrager da også selv til denne diskussion.¹¹³

Det lokale folkebibliotek er altså afhængig af den kommune som det befinder sig i, og den økonomiske kapital der bliver givet herfra, men også det hierarki som biblioteket bliver en del af, sammen med de andre offentlige institutioner i kommunen.

¹⁰⁷ Jochumsen og Hvenegaard (2006) s. 44

¹⁰⁸ Krasnik (2009)

¹⁰⁹ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2011)

¹¹⁰ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 45

¹¹¹ Svane-Mikkelsen (2001) s. 15 + 18

¹¹² Kulturministeriet (2009)

¹¹³ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 23

8.4.2. De objektive relationer

Objektive relationer beskriver Bourdieu således, *"På det analytiske plan kan et felt defineres som et netværk eller en konfiguration af objektive relationer mellem positioner. Positionerne er objektivt defineret i kraft af deres eksistens og de bindinger, de påtvinger de aktører og institutioner, der udfylder positionerne, i kraft af deres øjeblikkelige og potentielle placering i relation til fordelingen af forskellige former for magt (eller kapital), som giver adgang til de specifikke fordele og goder, der står på spil i det enkelte felt, og dermed samtidig i kraft af deres objektive relationer til andre positioner (dominans, underkastelse, homologi etc.)"*¹¹⁴

Gennem de objektive relationer og magtkampe i feltet som folkebiblioteket befinder sig i, kan der skabes forståelse for folkebibliotekets position i dette sociale felt. Dette omhandler folkebibliotekets position og legitimitet i forhold til andre offentlige kulturinstitutioner i det senmoderne samfund. Dette punkt er måske lidt mere komplekst at gøre rede for, med fokus på folkebiblioteket i lokalsamfundet, da institutioners magt ikke lige umiddelbart lader sig måle. Dog kan folkebiblioteket bruge dette punkt til at forholde sig til de andre kulturinstitutioner eller andre offentlige institutioner i lokalsamfundet, og derigennem søge at positionere sig, med partnerskaber som en eventuel metode.

Grunden til at dette punkt er vigtigt at forholde sig til er, at folkebiblioteket må konkurrere på lige vilkår med andre kulturinstitutioner i det senmoderne samfund. Som sagt er folkebibliotekets legitimitet hele tiden oppe til diskussion, og dermed skal biblioteket hele tiden se sig om, i forhold til udvikling og forandring, men også i forhold til hvordan andre konkurrerende institutioner forholder sig til det senmoderne samfunds foranderlighed og komplekse natur.

8.4.3. Aktørernes habitus

I analysen af dette punkt vil jeg tage udgangspunkt i den kvalitative undersøgelse, og fokusere på folkebiblioteket og dets partners umiddelbare formål med Kør og Hør-projektet. Dermed bliver aktørernes habitus eksemplificeret i partnerens holdning til projektet samt deres opfattelse af målgruppen. Deres udbytte af et partnerskab med folkebiblioteket, vil blive stillet i forhold til de forskellige kapitalformer; symbolsk, kulturel og økonomisk kapital.

¹¹⁴ Bourdieu og Wacquant (2002) s. 84-85

8.5. Kør og Hør - overordnede magtfelter

Et eksempel fra Bov bibliotek kan bruges til at definere kommunen som overordnet magtfelt, gennem brug af kommunens IT-system.

Der er opstillet en computer på IDS-Truckcenter som udelukkende er til biblioteksbrug, forstået på den måde, at computeren kun bliver brugt til registrering af udlån og aflevering af lydbøger på truckcenteret. Denne computer kan der være problemer med, og her har Bov bibliotek en medarbejder som kan tilkaldes hvis dette skulle ske. Ole, lederen af IDS-Truckcenter og Maike, bibliotekar fra Bov bibliotek, er dog enige om, at dette arbejde kan være lidt tungt.

Ole: "Edb-fejl bliver rettet lynhurtigt af Sten, det er jo et sjovt system når det er kommunens sikkerhedssystemer der træder ind, så bliver det lidt tungt"

Maike: "Meget! Og det er også et hierarki, du kan ikke pille ved noget, det skal gå videre."¹¹⁵

Her kommer kommunen ind som overordnet magtfelt i forhold til biblioteket, i form af en IT-løsning der ikke kan 'pilles ved'.

Søren Vittrup fra Audioteket, som er partner med Bov bibliotek, er fyldt med gode ideer til nye tiltag på folkebiblioteket, men anerkender at der mangler tid og penge på biblioteket.

Søren: "Det er mere med tiden måske. Det er måske også på biblioteket at de har for lidt tid til at gøre sådan noget, og måske også for dårlig økonomi til at bruge pengene på sådan noget."¹¹⁶

Folkebibliotekerne er afhængige af økonomisk tilskud fra kommunen til at indføre nye tiltag og gennemføre projekter. Derimod kunne man forestille sig at kommunen gerne så flere tiltag og gennemførte projekter, for at ville øge det økonomiske tilskud.

Ole: "Det kræver penge, og jeg ved da godt at det mest forgyldte vi har i Danmark det er altså ikke bibliotekerne vel?"¹¹⁷

For folkebibliotekerne er der hjælp at hente i deres partnere, i hvert tilfælde hvis partneren også er en leverandør, som Audioteket er på Bov bibliotek.

¹¹⁵ Bilag 4

¹¹⁶ Bilag 2

¹¹⁷ Bilag 4

*Søren: "Vi synes jo det er vigtigt at de stadigvæk sikrer sig en position i kommunerne, det synes vi egentlig er vigtigt fordi det er jo også vores afsætningskanal for nogle af vores varer."*¹¹⁸

Gennem folkebibliotekets positionelle sikring i kommunen, kan Audioteket få afsat nogle af deres varer, og dermed hjælpe sig selv og biblioteket. Søren Vittrup kommer med et meget konkret eksempel på en sådan positionel hjælp, i forbindelse med en bustur arrangeret af biblioteket og boghandleren i Assens. Her manglende tilmeldte, og Søren sprang til.

*Søren: "Vi kender nogle af politikerne i kulturudvalget. Så sender vi besked til dem om at boghandleren i Assens mangler tilmeldte til busturen... Man bruger dem man kender... Alle trick kan komme i spil."*¹¹⁹

Lokalpolitikere kan påvirke folkebibliotekets rolle i lokalsamfundet på en meget konkret vis, som ovenstående eksempel vidner om, for busturen blev rent faktisk til noget, og der var tilmeldte nok.

Det magtfelt som folkebiblioteket ligger under er et politisk magtfelt i form af kommunen og staten. Dog vil jeg dog holde fokus på folkebiblioteket i lokalsamfundet, og dermed holde kommunen som folkebibliotekets politiske magtfelt.

Ud over det politiske magtfelt, findes der i biblioteksverdenen også et kulturelt magtfelt, i form af kulturlivet, forfattere og andre kunstnere der kommer til orde gennem biblioteket. Folkebiblioteket ligger et eller andet sted imellem disse to magtfulde, da de begge gerne vil have indflydelse på bibliotek.¹²⁰

8.6. Kør og Hør - partnernes habitus

For det første slås det fast, at den målgruppe langturschaufførerne udgør, ikke er en der tidligere er blevet formidlet ret meget til fra bibliotekets side.

*Maike: "Hvordan kan vi kringele den, at vi kan give en bestemt målgruppe som vi jo ellers ikke har ret meget at med på biblioteket, fordi hvornår skal de komme hertil?"*¹²¹

Bibliotekaren mener at det kan skyldes mangel på tid, hvorfor langturschaufførerne ikke kommer på biblioteket, hvilket også lederen fra IDS-Truckcenter giver ret i, men måske også fordi den litteratur der læses af langturschaufførerne ikke er at finde på bibliotekerne.

¹¹⁸ Bilag 2

¹¹⁹ Bilag 2

¹²⁰ Pors (2005) s. 8

¹²¹ Bilag 3

Ole: "Hvis man kan få folk til at læse noget lødigt i stedet for noget knap så lødigt når de er ude at køre, altså lytte til det, så synes jeg det er en kanon ide. Jeg synes at det er meget vigtigt at man får udbredt litteraturen også til langturschauffører, man skal passe på med ikke at have fordomme, men jeg tror nu ikke de læser ret mange bøger, de tilbringer rigtig, rigtig meget tid i deres lastbil."¹²²

Langturschaufførerne skal altså ikke bare lokkes ind på biblioteket, de skal skifte socialt felt, i forhold til Bourdieus analyseredskab. Dermed kan udviklingen for den individuelle langturschauffør være enorm, og individet kan flytte sig fra sit sociale felt, som måske er præget af både minus på økonomisk- samt kulturel kapital, til at nærme sig feltet med plus på den kulturelle kapital. Det er folkebibliotekets formål at "*fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet*"¹²³ og dette kan realiseres for langturschaufførerne, gennem lån af lydbøger.

Gennem partnerskabet med biblioteket bliver den kulturelle- og den symbolske kapital styrket for IDS-Truckcenter. Dette gøres ved at styrke trafiksikkerheden og derigennem det image der er af langturschauffører. For lederen Ole kom ideen om udlån af lydbøger på det helt rigtige tidspunkt, nemlig lige efter at han havde set en langturschauffør sidde og læse avis hen over rattet med 90 km/t på motorvejen. Han får derfor en moralsk tilfredsstillelse ved at langturschaufførerne ikke læser en fysisk bog, men hører den i stedet for, når de kører lastbil. Derudover kommer det økonomiske kapitalbegreb ind, i form af flere kunder i butikken.¹²⁴

For Søren Vittrup fra Audioteket handler partnerskabet med Bov bibliotek om at få udbredt lydbogen som medie. Men det handler, ligesom for Ole, også om at få udbredt litteraturen, og udnytte en arbejdssituation til at gøre dette.

Søren: "Vi har også talt med nogle om at lave noget med en virksomhed, altså man har nogle mennesker her der kører på arbejde og står og laver et eller andet, montage eller noget andet, og de kunne måske ligeså godt, nogle af dem er ikke så gode rent boglig måske, nogle af dem kunne måske have brug for at høre den der bog på vej til arbejde, og de kunne måske også høre noget når de er på arbejde, hvad får man ud af det? Man får det ud af det at man får en medarbejder som måske er glad, får tiden til at gå bedre [...] dem kunne man måske gøre interesserede i den gode historie. Og dermed kunne de

¹²² Bilag 4

¹²³ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 45

¹²⁴ Bilag 4

måske også få en større interesse for at læse mere selv, det kunne også være noget efteruddannelse og sådan noget.”¹²⁵

Her kommer kulturel kapital ind, ligesom for langturschaufførerne, og bliver styrket mens man er på arbejde, og gennem sit arbejde søger at styrke sin økonomiske kapital.

Kulturel kapital er for både Ole og Søren noget der skal udbredes til de klasser der befinder sig i sociale felter uden megen kulturel kapital. Søren mener desuden at grupper eller klasser i samfundet med megen kulturel kapital, ikke anerkender lydbogen som værende en rigtig bog.

Søren: ”Mange af boglæserne, dem der rent faktisk læser mange bøger, de synes ikke at en lydbog er en rigtig bog. Så det er kun når de bliver gamle og blinde eller hvis de finder id af at det var måske ikke så tosset når vi sidder og strikker, eller er ude at køre bil eller fejer blade sammen i haven. Men de allerfleste af boglæsere, det er jo dem der er en af vores målgrupper, de afviser faktisk lydbogen, fordi de kan jo godt læse selv.”¹²⁶

Dermed står Audioteket og lydbogen med et image der ikke giver symbolsk kapital hos klasser og grupper med megen kulturel kapital. Derfor bliver projektet omkring lydbøger til langturschauffører, også et forsøg på at ændre holdningen til og imaget for lydbogen i et socialt felt, som de måske ikke selv er en del af.

Indstillingen fra bibliotekets side er mere lokaltforankret, der er fokus nemlig på brugerne. Dog har Søren Vittrup været inde over projektet fra starten, og udgangspunktet for projektet var faktisk lydbogsmediet.

Maike: ”Vi satte os som sagt bare ned og tænkte lydbøger, og hvem kunne have glæde af det i vores område, det er simpelthen – sæt fingeren i jorden, og hvad har vi af folk her i kommunen ikke også.”¹²⁷

Maike kommer med tilgangen til projektet udelukkende set fra bibliotekets perspektiv. Her handler det om at servicere brugerne, og komme ud med bibliotekets budskab om oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet. Hvad kan biblioteket gøre for brugerne? Hun tog udgangspunkt i lokalsamfundet og de sociale felter som det afspejler, og tog folkebibliotekstanken ned på et niveau som kunne konkretiseres og udledes i det lokalområde som hun arbejder i. Der findes mange lastbilchauffører, og det er lokalsamfundet karakteriseret af, derfor blev projektet lavet til dem.

¹²⁵ Bilag 2

¹²⁶ Bilag 2

¹²⁷ Bilag 3

Den økonomiske kapital kommer til syne i form af tilskud fra fonde. Meget af Maikes arbejde består i at søge penge fra fonde, for at få projektet til at køre rundt. Til slut i det kvalitative interview fortæller hun om de økonomiske problemer biblioteket har, når et projekt eller tiltag ikke længere har nyhedsværdi.

Maike: "Du får ikke penge til drift. Drift det er noget der bare skal køre af sig selv, og det er jo det der er problemet med mange projekter, de får penge til at starte op i, og så laller det ligeså stille ud ikke, og så starter man et nyt projekt. Men spørgsmålet er hvor meget vores lånere så har ud af det ikke, når man kører noget helt op, og så er det væk igen."¹²⁸

den kulturelle kapital skinner igennem i ovenstående citat som handler om økonomisk kapital. For Maike overvejer om det overhovedet kan betale sig at starte et nyt projekt, hvis det hurtigt ikke kan fungere økonomisk for biblioteket. Hvad får brugerne ud af det? Det er brugerne der er fokus på, og dem der skal have et udbytte af projekterne biblioteket laver.

8.7. Opsummering

For at opsummere på analysen af folkebibliotekets position i lokalsamfundet, med Bov bibliotek og projekt Kør og Hør som eksempel, vil de tre punkter fra Bourdieus feltanalyse blive kort opsummeret.

Det **magtfelt** som folkebiblioteket ligger lige under er et politisk magtfelt i form af kommunen og staten. Dog holdte jeg fokus på folkebiblioteket i lokalsamfundet, og dermed blev kommunen folkebibliotekets politiske magtfelt.

Ud over det politiske magtfelt, findes der i biblioteksverdenen også et kulturelt magtfelt, i form af kulturlivet, forfattere og andre kunstnere der kommer til orde gennem biblioteket. Folkebiblioteket ligger et eller andet sted imellem disse to magtfelter, da de begge gerne vil have indflydelse på bibliotek.

Gennem de **objektive relationer** og magtkampe i feltet som folkebiblioteket befinder sig i, kan der skabes forståelse for folkebibliotekets position i dette sociale felt. Dette omhandler folkebibliotekets position og legitimitet i forhold til andre offentlige kulturinstitutioner i det senmoderne samfund. Dette punkt er måske lidt mere komplekst at gøre rede for, med fokus på folkebiblioteket i lokalsamfundet, da institutioners magt ikke lige umiddelbart lader sig måle. Dog kan folkebiblioteket bruge dette punkt til at forholde sig til de andre kulturinstitutioner eller andre offentlige institutioner i lokalsamfundet, og derigennem søge at positionere sig, med partnerskaber som en eventuel metode.

¹²⁸ Bilag 3

I analysen af aktørernes **habitus**, tog jeg udgangspunkt i den kvalitative undersøgelse, og fokusere på folkebiblioteket og dets partners umiddelbare formål med Kør og Hør-projektet. Dermed blev aktørernes habitus eksemplificeret i partnerens holdning til projektet samt deres opfattelse af målgruppen. Deres udbytte af et partnerskab med folkebiblioteket, blev stillet i forhold til de forskellige kapitalformer; symbolsk, kulturel og økonomisk kapital.

De aktører som gerne skal bruge det tilbud som Kør og Hør-projektet giver, er langturschaufførerne.

Men langturschaufførerne skal ikke bare lokkes ind på biblioteket, de skal skifte socialt felt, i forhold til Bourdieus analyseredskab. Dermed kan udviklingen for den individuelle langturschauffør være enorm, og individet kan flytte sig fra sit sociale felt, som måske er præget af både minus på økonomisk- samt kulturel kapital, til at nærme sig feltet med plus på den kulturelle kapital.

Gennem partnerskabet med biblioteket bliver den kulturelle- og den symbolske kapital styrket for IDS-Truckcenter. Dette gøres ved at styrke trafiksikkerheden og derigennem det image der er af langturschauffører. Lederen fra IDS-Truckcenter Ole, giver udtryk for en moralsk tilfredsstillelse ved at langturschaufførerne ikke læser en fysisk bog, men hører den i stedet for, når de kører lastbil. Derudover kommer det økonomiske kapitalbegreb ind, i form af flere kunder i butikken. Derudover handler det for Ole om at få udbredt litteraturen til langturschauffører, som måske ikke læser lædigt litteratur ellers.

For Søren Vittrup fra Audioteket handler partnerskabet med Bov bibliotek om at få udbredt lydbogen som medie. Men det handler, ligesom for Ole, også om at få udbredt litteraturen, og udnytte en arbejdssituation til at gøre dette.

Audioteket har desuden en udfordring i og med at lydbogen har et image der ikke giver symbolsk kapital hos klasser og grupper med megen kulturel kapital. Derfor bliver projektet omkring lydbøger til langturschauffører, også et forsøg på at ændre holdningen til og imaget for lydbogen i et socialt felt, som de måske ikke selv er en del af.

Indstillingen fra bibliotekets side er mere lokaltforankret, der er fokus nemlig på brugerne i lokalsamfundet. Dog har Søren Vittrup været inde over projektet fra starten, og udgangspunktet for projektet var faktisk lydbogsmediet.

Maike, fra Bov bibliotek, kommer med tilgangen til projektet udelukkende set fra bibliotekets perspektiv. Her handler det om at servicere brugerne, og komme ud med bibliotekets budskab om oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet.

Hun tog udgangspunkt i lokalsamfundet og de sociale felter som det afspejler, og tog folkebibliotekstanken ned på et niveau som kunne konkretiseres og udleveres i det

lokalområde som hun arbejder i. Der findes mange lastbilchauffører, og det er lokalsamfundet karakteriseret af, derfor blev projektet lavet til dem.

Dermed er Bov bibliotek i dette tilfælde mere tilbøjelig til at underlægge sig det kulturelle magtfelt, da det er den kulturelle kapital der gennemsyrrer projekt Kør og Hør. Dog bliver der også lagt fokus på den økonomiske kapital, ved at inddrage partnere som Audioteket der bidrager med billigere lydbøger, samt ved at søge fonde. Den økonomiske kapital er dog ikke det der betyder noget for biblioteket, det er bare noget der skal gøres, for at kunne realisere projektet.

9. Hvorfor partnerskaber?

Der er mange forskellige instanser der er enige om at partnerskaber er en god metode til at udvikle bibliotekets services.¹²⁹ Om partnerskaber bliver en del af en normativ-mimetisk- eller påtvungen 'opskrift'¹³⁰ kan diskuteres, men jeg vil dog blot konstatere, at mange indenfor biblioteketsfeltet anbefaler partnerskaber. Mandag Morgen mener at graden af innovation i de danske folkebiblioteker kan gå fra at være inkrementel til radikal.¹³¹ Dette er én tilgang til partnerskabers innovationsgrad, og i nogle tilfælde kan moderate forbedringer være tilstrækkeligt til at udvikle nye tilbud og services til bibliotekets brugere.

Dette speciales problemformulering sætter fokus på det lokale folkebibliotek, og de positioneringsmuligheder der her kunne være, ved at bruge partnerskabelse som metode. *Ud af boksen!* mener at "*bibliotekerne skal tænke i partnerskaber på tværs af den offentlige sektor, den private sektor og civilsamfundet samt indgå i partnerskaber, der afsøger og udnytter nye digitale platforme.*"¹³² Mandag Morgen ser da også bibliotekerne som det hemmelige våben, for virksomheder, i den globale innovationskonkurrence.¹³³

I bogen *Partnering with purpose* skriver forfatterne Crowther og Trott om de muligheder biblioteket kunne få, ved at indgå partnerskab med forskellige organisationer eller grupper i lokalsamfundet. Selvom bogen giver eksempler fra amerikanske biblioteker, kan tankerne

¹²⁹ Ud af boksen! (2011) s. 6, Mandag Morgen (2006)

¹³⁰ Pors (2005) s. 13-14

¹³¹ Mandag Morgen (2006)

¹³² Ud af boksen! (2011) s. 2

¹³³ Mandag Morgen (2006) s. 45

og metoderne fra bogen godt give inspiration til de danske folkebiblioteker der aldrig har overvejet, eller overvejer partnerskab.

”By developing formalized partnerships with these community groups¹³⁴, libraries can be recognized for the value that they bring til their communities. In addition, community partnership development can become an important strategic tool for expanding library resources, gaining new users, and building community support for the library.”¹³⁵

Gennem partnerskaber, mener Crowther og Trott altså, at det lokale bibliotek kan blive anerkendt som værende et sted med værdi for lokalsamfundet.

Partnerskabelse kan være en metode til at udvide biblioteket, komme ud til nye brugere og skabe støtte til biblioteket.

Selvom partnerskaber kan bruges til at positionere sig i lokalsamfundet, er det vigtigt at holde begrebet adskilt fra begreberne marketing og reklame.

”While marketing library services and resources may be part of a partnership, or even one of the main reasons for the establishment of a partnering relationship, partnering goes beyond simply bringing awareness of library resources and services til the community.”¹³⁶

Partnerskaber kan være en strategisk metode for biblioteket at nå ud til borgere i lokalsamfundet på.¹³⁷ Det er dog ikke kun en metode til at skabe omtale og reklame for biblioteket, selvom dette kunne være en grund til at indgå partnerskab. Et partnerskab er mere end det, og der skal være et udbytte for partneren også, ikke kun for biblioteket. Et partnerskab skal være en win-win-situation.

Rasmus Grøn skriver dog i evalueringen af *Læseheste og hundehoveder* i Aarhus, at ved at biblioteket har en så mangfoldig brugerskare som det har, *”bliver folkebiblioteket til en port til samfundet, og dermed giver det partnere mulighed for at komme ud i samfundet på en anden måde end ved almindelige reklamefremstød”*.¹³⁸

Her bliver folkebiblioteket brugt som direkte et sted for partnerne at reklamere. Det skal dog igen huskes, at et partnerskab ikke kun er reklame og omtale, det er også en indgåelse af en aftale om at yde et stykke arbejde, for sammen at nå længere end man selv ville have kunnet.

¹³⁴ Betegnelsen 'these community groups' dækker over organisationer og grupper i lokalsamfundet som biblioteket er partnere med. Betegnelsen dækker ikke over en bestemt slags organisation eller gruppe

¹³⁵ Crowther og Trott (2004) s. xi

¹³⁶ Crowther og Trott (2004) s. 14

¹³⁷ Ud af boksen! (2011) s.4

¹³⁸ Grøn (2008) s. 37

At få lov til at sætte en reklame op for sit firma eller sin organisation, på biblioteket, og betale biblioteket økonomisk, det kan ikke ses som værende et partnerskab.

10. Hvad er succeskriterierne for en god partnerskabsrelation?

I dette afsnit vil jeg søge at finde frem til nogle af de ting der skal være opfyldt for at et partnerskab er en succes, ud fra relationen mellem partnerne. Grunden til at relationen bliver mit fokus her, er at relationen fylder meget i eksemplet fra Bov bibliotek. Jeg vil altså her tage udgangspunkt i min kvalitative interview omkring Kør og Hør-projektet. Ud over de kvalitative interviews vil jeg bruge Rasmus Grøn's evaluering af partnerskaber på biblioteker i Aarhus, da der her findes erfaringsbeskrivelser af relationer der har været en succesfulde, samt modeller til at illustrere disse. I forbindelse med Grøns evaluering inddrages også Crowther og Trotts *Partnering with purpose*, da der her også findes modeller til at illustrere partnerskabsrelationer.

Der er selvfølgelig flere ting der spiller ind, når et partnerskab skal evalueres, og der tages stilling til om det var en succes eller ej. Dette kan for eksempel være både rammerne omkring partnerskabet, interne succeskriterier på biblioteket, det reelle udbytte og så videre. Evalueringen af partnerskabet er en meget vigtig del i sig selv.¹³⁹

10.1. Læseheste og hundehoveder

Læseheste og hundehoveder var et litteraturformidlingsprojekt i Aarhus der løb fra 2007-2008. Projektet var et litteraturformidlingsprojekt iværksat af Borgerservice og Biblioteker i Aarhus. Målet var at styrke nytænkningen af bibliotekets formidling af skønlitteratur ved at indgår partnerskaber med aktører fra det øvrige litterære miljø i Aarhus kommune om udvikling og afvikling af formidlingsaktiviteter.¹⁴⁰

I beskrivelserne fra Aarhus¹⁴¹, udtrykker bibliotekets partnere interesse i at fortsætte samarbejdet med biblioteket i fremtiden. Det kræver, hvis disse skal blive en succes, at der fortsat er en åben og dialogisk tilgang til samarbejdet. Det bør dog være en løst formaliseret relation parterne har efter endt projekt-partnerskab, da de ikke skal arbejde sammen hele tiden, har de alligevel brug for at holde kontakten til sine partnere. *"En vis grad af formalisering er nødvendig for at de opbyggede relationer ikke skal løbe ud i*

¹³⁹ Mandag Morgen (2006) s. 29

¹⁴⁰ Grøn (2008) s. 5

¹⁴¹ Grøn (2008)

*sandet, men samtidig vil en stærk formalisering ikke være mulig i betragtning af aktørernes tid og ressourcer – og heller ikke være ønskelig, da lysten til samarbejde kun kan fastholdes i en fri og fleksibel form.*¹⁴²

Biblioteket skal gøre opmærksom på sig selv i de opbyggede netværk der er blevet skabt gennem partnerskaber, men skal ikke overeksponere sig. Deling af nyhedsbreve bliver givet som eksempel, samt kvartal koordinerings- og inspirationsmøder.¹⁴³ Desuden mener partnerne i Aarhus, at der bør være en kontaktperson der fungerer som bindeled mellem parterne, og som er placeret en centralt sted i biblioteksorganisationen, således at personen er nem at finde. Desuden skal personen have autoritet og ressourcer til at få gennemført fremtidige projekter.¹⁴⁴

I ovenstående eksempel fokuseres der på en løst formaliseret fremtidigt relation mellem biblioteket og partnere. Denne relation skal være præget af åbenhed og dialog, samt være styret af en person fra biblioteket, der har autoritet og ressourcer. Derudover bør der holdes et par koordinerings- og inspirationsmøder om året.

Partnerskaberne der blev indgået i Aarhus, havde en dobbeltfunktion, *“på den ene side har man indgået partnerskaber for at kunne lave fælles aktiviteter; på den anden side har disse aktiviteter været et middel til at opbygge netværker af partnerskaber.*¹⁴⁵

Erfaringerne fra Aarhus viser at opbygningen af partnerskaber tager tid, og at der er behov for en langsigtet indsats, hvis disse partnerskabsrelationer ikke skal gå tabt.¹⁴⁶

Desuden er der brug for en differentieret tilgang til partnerskabernes karakter, og her har de i Aarhus udarbejdet forskellige relationsmodeller.

- Hånd-i-hånd-modellen
- Udvekslingsmodellen
- Den opsøgende model
- Ad hoc modellen
- Medarrangørmodellen
- Værtskabsmodellen¹⁴⁷

¹⁴² Grøn (2008) s. 39

¹⁴³ Grøn (2008) s. 39

¹⁴⁴ Grøn (2008) s. 39

¹⁴⁵ Grøn (2008) s. 8

¹⁴⁶ Grøn (2008)

¹⁴⁷ Grøn (2008) s. 32

Da ovenstående modeller er konstrueret ud fra et konkret projekt, bliver de meget konkrete i deres beskrivelse, blandt andet fordi de er beskrevet efter endt partnerskab. Jeg har forsøgt at gøre beskrivelserne mere generelle i deres formulering, så de bedre kan overføres til andre partnerskaber, og bruges som en tilgang til et partnerskab. Modellerne vil kort blive beskrevet enkeltvis nedenfor.

Hånd-i-hånd-model

Samarbejdspartneren er involveret i hele projektforsløbet, og har løbende indflydelse på ide- og beslutningsprocesserne i projektet.

Udvekslingsmodel

Udvekslingsmodellen er en udveksling af ressourcer, hvor partnerne matcher hinanden, i det den anden mangler. I denne model bliver brugerne af biblioteket en attraktiv vare, som eventuelle partnere ser som en af bibliotekets store ressourcer.

Den opsøgende model

Denne model dækker over, at biblioteket opsøger en partner, som skal bruges til at opsøge en tredje partner. Biblioteket og dets partner arbejder sammen for at indgå partnerskab med den tredje part. Biblioteket og partneren kan se en ressource hos den tredje part, som de begge er interesserede i. Denne form for partnerskab kan eventuelt indgås med en partner som er en del af hånd-i-hånd-modellen, og en del af ide- og beslutningsprocesserne allerede.

Ad hoc model

Biblioteket indgår partnerskab med enkeltindivider, for at få ekspertviden.

I det konkrete eksempel fra Århus, er denne form for partnerskab indgået med forskere fra Århus Universitet. Problemet for biblioteket var, at det var svært at skabe et kontinuerligt partnerskab med universitet, og derfor blev kontakten individualiseret til enkelte forskere. Dermed er fokus i ad hoc modellen ekspertviden fra eksterne partnere, og ikke et kontinuerligt samarbejde, som der er større muligheder for at gennemføre i de andre modeller.

Medarrangørmodel

Ligesom den opsøgende model, er medarrangørmodellen et samarbejde mellem flere partnere, for at opsøge og tiltrække en anden partner. Da modellen ligger vægt på at projektet er et arrangement, kan det omhandle en foredragsholder eller forfatter, som flere partnere er interesserede i at hyre. Dermed kan det gøres mere attraktivt for den pågældende at komme til et lokalområde og "optræde", hvis der kan slås flere fluer med et smæk.

Værtskabsmodel

Værtskabsmodellen er model for et partnerskab, hvor bibliotekets rum bliver brugt af partneren. Dermed bliver der lavet andre aktiviteter på biblioteket end ellers. Bibliotekets platform og lokaler kan være attraktive for partnere, og dermed kan biblioteket måske nå ud til nye brugere.

Crowther og Trott har i *Partnering with purpose* opstillet nogle tilgange til partnerskabsrelationer, der ligeledes kan inddrages her. Det er;

Glance - Enhver kontakt mellem biblioteket og en ekstern part. Det kan være i form af en skriftlig kontakt, en telefonsamtale, et besøg eller deltagelse som repræsentant for biblioteket i en eller anden sammenhæng (netværksgruppe, møde eller lign.), hvor man ser hinanden an for første gang

Date - En aftale mellem biblioteket og ekstern part om sammen at udføre en specifik aktivitet af kortere varighed.

Engagement - En formel aftale mellem biblioteket og en ekstern part om at indgå et tættere samarbejde (som fremadrettet sigter mod indgåelse af marriage) efter at have haft en eksperimenterende periode sammen (evt. i form af et pilotprojekt eller lign.).

Engagements er midlertidige og udvikler sig enten til et marriage (stærkere partnerskab) eller opløses.

Marriage - Det formaliserede samarbejde mellem bibliotek og en ekstern part, hvor der eksisterer fælles mål for samarbejdet. Man deler ligeledes arbejde, udgifter, risici, resultater og ansvar. Der er tale om et langvarigt samarbejde med langsigtede fordele for begge parter.

Divorce - Ophør af et formaliseret samarbejde (marriage).¹⁴⁸

¹⁴⁸ Crowther og Trott (2004) s. 13-14, Block (2007) s. 53, Gentofte (2010) s. 4

Disse mere eller mindre formaliserede relationsillustrationer kan biblioteket bruge, til at fastslå partnerskabets karakter, i forhold til sig selv og til sin partner.

“Denne tydelighed kan være en stor fordel både i forhold til den interne forståelse af bibliotekets eksterne samarbejder, og for de mulige eksterne partnere, da forventningerne i forhold til partnerskabet bliver ekspliciteret.”¹⁴⁹

Modellerne kan bruges til at skabe forståelse for partnerskabsprocessen og relationen.

Partnerne stiller forskellige krav til partnerskabets karakter, og der er brug for differentierede tilgange til samarbejdet med partnerne.

Partnerskaber og samarbejde tager tid. Alle partner skal involveres i dialog med biblioteket omkring de ideer der findes, som kan udvikle sig til et projekt i fremtiden. Når et projekt er afsluttet skal der stadig investeres tid og ressourcer til at fastholde partnerskabsrelationen, og gerne i form af en kontaktperson fra biblioteket, som har autoritet og ressourcer til at få gennemført projekter.¹⁵⁰

10.2. Kør og Hør - engagerede medarbejdere

I eksemplet med Kør og Hør-projektet i Padborg, er der nogle krav der gør sig gældende, når et partnerskab skal indgås, og ikke mindst vedligeholdes.

Maike, bibliotekar fra Bov bibliotek har tydeligvis været tovholderen i projektet, og størstedelen af projektets succes må tilskrives hende.

Ud over Søren Vittrup fra Audioteket, har Maike kontaktet alle partnere selv, samt søgt fonde og kontaktet den lokale presse, for at skabe omtale omkring projektet.

Maike understreger også selv vigtigheden i at have en leder, eller medarbejdere der brænder for partnerskabelse og innovation. Udlån af lydbøger til langturschauffører på et transportcenter, er kun en service der i Danmark findes i Padborg. Der findes dog andre steder i Danmark det ville være oplagt at give chaufførerne den samme service, for eksempel på transportcenteret i Vejle. Umiddelbart er den nye leder dog ikke så interesseret i et sådant projekt.

Marie: “Det ville jo være oplagt at det lå i Vejle også, med det store transportcenter de har der.”

Maike: “Ja, men det var så den tidligere leder, det kommer meget an på lederen, for så fik de ny leder, og jeg tror ikke hun er så interesseret i det. Sådan er det.”

¹⁴⁹ Gentofte (2010) s. 4

¹⁵⁰ Grøn (2008), Mandag Morgen (2006) s. 30

Marie: "Hvad hvis du nu stoppede her, hvad man så hvad der ville ske?"

Maike: "Jo, nu er det så indkørt, jaaa det tror jeg nu nok. Det er faktisk en del af vores service, det er det."¹⁵¹

Maike er sikker på at projekt Kør og Hør ville fortsætte selv om hun stoppede, men trækker alligevel på det. Hun mener dog, at det er blevet en del af Bov biblioteks service, og det derfor ville fortsætte uden hende.

Ole, lederen af IDS-Truckcenter understreger vigtigheden af, at det er den rigtige medarbejder på biblioteket der er tovholder på projektet¹⁵², og siger om samarbejdet med biblioteket:

Ole: "Og så fungerer samarbejdet selvfølgelig med Maike upåklageligt og med Sten når der er edb-problemer. Så jeg er glad for at være med i det."¹⁵³

Søren Vittrup fra Audioteket fortæller ligeledes om Maike og hendes engagement i projektet og partnerskabet.

Søren: "Maike, hun har været meget aktiv i det, hun har jo virkelig været ude og tage fat i mange mennesker for at få gang i det."

Marie: "Ok, så det har været hende der har været tovholder?"

Søren: "Ja det har hun helt bestemt, jeg tror ikke det var blevet til noget uden hende."¹⁵⁴

Maike og Ole holder stadig kontakt, i og med at Maike tager ud til IDS-Truckcenter mindst én gang om ugen, for at holde styr på materialerne, samt tilføje nyt.

Maike og Søren har også stadig kontakt, ikke så intensivt som da projektet blev søsat, men kontakten er det stadig.

10.3. Kør og Hør - netværk

Da Maike og Søren i sin tid fik ideen til Kør og Hør-projektet, blev der trukket på mange kontakter i Maikes netværk, for at få projektet til at lykkes. Uden hjælp fra den kontakt Maike havde i Padborg Udviklingscenter¹⁵⁵, ville hun ikke vide hvor hun skulle starte hende, men hensyn til at finde partnere i chaufførkredse.

¹⁵¹ Bilag 3

¹⁵² Bilag 4

¹⁵³ Bilag 4

¹⁵⁴ Bilag 2

¹⁵⁵ Padborg Udviklingscenter var et sted med kontakt til alle erhvervsdrivende i kommunen. Stedet eksisterer ikke længere.

*Maike: "Man er meget afhængig af nogen der ligesom kender det og ved noget om det. Så det er meget vigtigt at få fat i de rigtige fra starten. Og have de samarbejdspartnere inden man er alt for fastkørt."*¹⁵⁶

Søren er da også god til at holde sine netværk ved lige, og kører, som sælger, rundt i Danmark og besøger bibliotekerne.

*Søren: "Ja sådan noget [netværk] arbejder vi med hele tiden, jeg tager jo rundt til bibliotekerne ind imellem ikke også, og snakker med dem for at få dem til at købe noget mere selvfølgelig. Men når man så sidder der så kunne der godt være nogle ideer der kommer frem."*¹⁵⁷

Disse kontakter i Søren's netværk er da også dem han ringer til først, hvis han har fået en god ide til et projekt. Til spørgsmålet om, hvor han ville starte hvis han fik en rigtig god ide, ender svaret da også med at han siger:

Søren: "Vi vil prøve det af med nogen vi kender."

Marie: "Ok, så du snakker med dem du kender?"

Søren: "Ja, det ville jeg gøre i første omgang."

Marie: "Så det er meget de samme..."

*Søren: "Det er jo typisk dem man synes man kender godt, og man ved de vil reagere og har en ide om det."*¹⁵⁸

Både Maike og Søren giver indtryk af, at have stor social kapital, altså et stort netværk af stabile relationer, som kan bruges til at afprøve ideer og give feedback, men som i Maikes tilfælde, også kan give hende lidt af deres magt, i form af deres overblik over erhvervsdrivende, og deres umiddelbare autoritet til at udvælge potentielle partnere i lokalsamfundet.

10.4. Reklame som del af et partnerskab

Ligesom Crowther og Trott skriver, kan reklame for biblioteket være en del af det, at indgå et partnerskab. Ligesom specialets problemstilling drejer sig om at folkebiblioteket kan bruge partnerskaber til at positionere sig i lokalsamfundet, og søge at skabe en legitimitet og berettigelse for sig selv. Et partnerskab kan blandt andet give det afkast at skabe opmærksomhed og omtale omkring et projekt, og det har de også erfaringer fra, fra projekt Kør og Hør.

¹⁵⁶ Bilag 3

¹⁵⁷ Bilag 2

¹⁵⁸ Bilag 2

Maike fra Bov bibliotek har været rigtig god til at skabe omtale omkring projektet, og dermed også de partnere biblioteket har haft. Dette bemærker begge partnere, og de har de været glade for.

For Søren Vittrup fra Audioteket mener det er svært at måle på om det har givet reelt afkast i form af salget af lydbøger fra forlaget, men som han senere siger 'mange bække små'¹⁵⁹.

*Søren: "Maike har været god til, både at promote os og også de andre der har været med, også de forskellige firmaer så får de lige lidt reklame. Der har jo været en del i både fjernsyn og radio, både lokalt men også landsdækkende, det gør jo en forskel."*¹⁶⁰

Ole fra IDS-Truckcenter nævner også den gode pressedækning i forbindelse med projektet.

*Ole: "Vi har haft en god dækning af det. Pressemæssigt. Tv, aviser."*¹⁶¹

Selvom omtalen og dækningen af et partnerskabsprojekt i pressen måske ikke er det vigtigste for partnerne i et partnerskab, giver det alligevel noget positivt til samarbejdet. Og markedsføring er noget kulturinstitutionerne i Danmark kan bruge som et redskab til at nå ud til alle.¹⁶²

10.5. Hvad kan biblioteket gøre bedre?

I forbindelse med Kør og Hør projektet blev Søren Vittrup fra Audioteket spurgt om han synes der er noget som biblioteket kan gøre bedre, i forhold til at få nye samarbejdspartnere. Det mente han der var i form af at være mere opsøgende, men han kunne godt forstå at bibliotekerne ikke var det.

*Søren: "Ja det synes jeg egentlig godt de kan, altså de, men det er også noget med tid, men jeg synes at hvis de har nogle ideer om noget, altså nu i forhold til os, hvis de har behov for et eller andet med noget lyd af en eller anden slags, så er det da oplagt at de henvender sig til os, men det er jo ikke sikkert de tænker på det."*¹⁶³

Audioteket ville meget gerne lave flere samarbejder med biblioteker omkring lyd og lydbøger, men havde samtidig en forståelse for, at det nok ikke lige var lyd og lydbøger som biblioteket helst ville lave et projekt omkring, og dermed bliver Audiotekets

¹⁵⁹ Bilag 2

¹⁶⁰ Bilag 2

¹⁶¹ Bilag 3

¹⁶² Kulturministeriet (2009) s. 28

¹⁶³ Bilag 2

kompetencer naturligt valgt fra. Han mente dog, at det var vigtigt at biblioteket satte tid af til at ses med deres partnere, nye som gamle, for at skabe nye ideer sammen.

*Søren: "Men det kræver jo også at vi sætter os ind i, hvad er det der foregår på biblioteket, hvad vil man gerne. Vi har jo nogle forfattere, vi har nogle indlæsere og skuespillere, og vi er måske heller ikke gode nok til at fortælle, nu skal I høre, vi har en forfatter her som har udgivet en bog, eller lige har indlæst en lydbog og indlæseren her kan komme rundt og lave teater, for eksempel, sådan noget kunne vi jo også gøre."*¹⁶⁴

Det er altså ikke kun biblioteket der er ansvarlig for at et partnerskab bliver ved med at eksistere, og ideerne bliver skabt. Dog mener han at bibliotekerne mangler mentalt overskud til at se hvad de kan bruge deres forskellige leverandører til. Alt står og falder på manglende tid og penge, tilsyneladende.

10.6. Opsummering

For at et partnerskab bliver en succes, i forhold til relationen, må der sættes tid og ressourcer af til at pleje denne.

I eksemplerne fra Læseheste og hundehoveder og Kør og Hør, beskrives der behovet for en tovholder på biblioteket, som partnerne kan henvende sig til. Denne person skal have autoritet og ressourcer til at få gennemført projekter, og også have engagement og ressourcer og tid til at pleje partnerskabsrelationerne. Kontakten til denne person skal være mere løs efter endt partnerskabsprojekt, og hvis man havde en mere formel relation under projektets forløb, skal den blive mere uformel efter projektets afslutning.

Tovholderen skal gøre partnerne opmærksomme på biblioteket efter endt projekt, ved for eksempel at udsende nyhedsbreve og lignende, og holde møder med partnerne et par gange om året, for at ses. Relationen kan ikke holdes ved lige ved nyhedsbreve kun, der må være en vis form for fysisk kontakt i relationen.

Både biblioteket og partnerne skal holde sig ajour med, hvad det er den anden rent faktisk kan bruges til. Som Søren Vittrup fremhæver, må han som leverandør, også gøre noget for at fortælle biblioteket hvad de kan bruge ham til, ud over at købe lydbøger. Det er altså en relation der holdes ved lige, ved at alle gør en indsats.

Jeg synes det er vigtigt at understrege dette behov for en engageret medarbejder i en partnerskabsrelation, da det ikke er noget man kan læse sig til ret mange steder. Hvordan en relation under et partnerskabsprojekt kan være, findes der flere eksempler på, men ikke på hvordan relationen skal være efterfølgende.

¹⁶⁴ Bilag 2

Eksemplerne her, illustrerer vigtigheden i at pleje relationerne i sit netværk. Det er vigtigt at bibliotekerne tager en partnerskabsrelation seriøst, og afsætter tid og ressourcer til at pleje de netværk de har.

I Bov var der kun én person fra biblioteket tilknyttet projektet, og det stod og faldt på at hun holdt sit engagement og brændte for projektet. Biblioteket skal søge at finde medarbejdere der er gode til at netværke, og åbne og uformelle i deres dialogiske tilgang til potentielle og allerede eksisterende partnere.

11. Hvad kan biblioteket bidrage med i et partnerskab?

For at svare på dette spørgsmål vil jeg til at starte med at inddrage modellen omkring bibliotekets potentiale udarbejdet af Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen til at styre analysen omkring hvad biblioteket kan bidrage med i et partnerskab, samt strukturere de forskellige eksempler der bliver brugt. Desuden vil jeg anvende modellen med Bourdieus model over sociale rum, for at undersøge om de to perspektiver på biblioteket kan sammenholdes. Som eksempler på opfattelser af biblioteket vil Jochumsen og Hvenegaards bog *Gør biblioteket en forskel?*, Rasmus Grøns *Læseheste og hundehoveder*, og Lyngby biblioteks *Fra kulturfabrik til oplevelsesrum*, samt rapporten *Folkebiblioteket i vidensamfundet* blive brugt.

Partnering with purpose af Crowther og Trott, samt *The thriving library* af Block vil også bidrage med eksempler på bibliotekets mulige bidrag til et partnerskab. Disse bidrag er fra amerikanske biblioteker, men jeg mener at bibliotekerne i USA og Danmark godt kan sammenlignes, og opfattelserne af de amerikanske biblioteker kan eventuelt bidrage til inspiration for de danske folkebiblioteker.

11.1. Bibliotekets potentiale i det senmoderne samfund

Til at styre analysen omkring folkebibliotekets fremtidige indsatsområder og prioriteringer, i forhold til partnerskaber, vil jeg bruge modellen udarbejdet af Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen. De mener at der er brug for en ny biblioteksmodel, som kan tage hensyn til de udfordringer samfundsudviklingen byder biblioteket, og som fokuserer på det potentiale bibliotekerne har, til at opfylde brugernes behov. *"Tendencies towards globalisation, de-traditionalisation and cultural liberation mean that more than ever we need to know who we are, that we open up in relation to other people and to society as a whole, that we*

*believe in our own strength and value, and that we are able to relate to – and ourselves initiate – change.*¹⁶⁵

I dette samfund bliver bibliotekets formål at støtte op omkring følgende mål:

- Experience (oplevelse)
- Involvement (involvering)
- Empowerment (myndiggørelse/styrkelse)
- Innovation (innovation)¹⁶⁶

Om forståelsen af punkterne skriver forfatterne, *"Where the first two objectives have especially to do with supporting each individual's perception, experience and involvement in his quest for meaning and identity in a complex society, the other two objectives to a greater degree underpin societal goals. Empowerment had to do with the development of strong and independent fellow citizens who are able to solve everyday problems, while innovation had to do with finding new answers to practical problems or developing completely new concepts, methods or artistic expressions.*¹⁶⁷

De mål som biblioteket skal støtte op omkring, er altså både mål for individet, men også for samfundet. Der skal skabes mening og identitet for individet i et komplekst samfund, men individet skal også lære at begå sig, og løse problemer, i en hverdag i det komplekse samfund. Her kan innovation ses som en metode, både til at klare hverdagens praktiske problemer, og finde kunstneriske udtryk.

Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen mener, at en af de store udfordringer i fremtiden, vil være at åbne op for aktiviteter der kan inspirere til kreativitet og innovation. Individet skal lære at udtrykke sig på en kreativ måde i fremtiden, og her kan biblioteket yde et bidrag. Her kommer biblioteks fire rum ind.

De fire rum er ikke fysiske rum, men rum der illustrerer mulighederne som brugerne kan bruge biblioteket til. Rummene er; Inspiration, læring, udfoldelse og mødested.

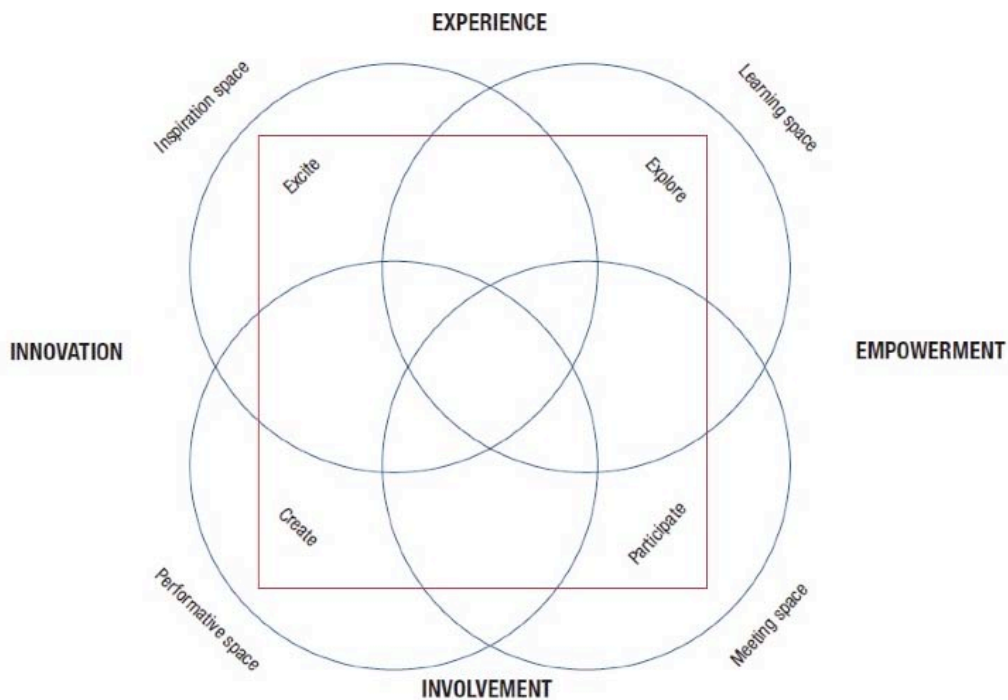
Disse fire rum skal på et ideelt bibliotek støtte hinanden, og gennem denne støtte skabes der yderligere støtte til bibliotekets legitimitet og positionering i det senmoderne samfund, og lokalsamfund.¹⁶⁸

¹⁶⁵ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009) s. 1

¹⁶⁶ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009) s. 1 - oversat af Marie Louise Aamann

¹⁶⁷ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009) s. 1

¹⁶⁸ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009) s. 2 - oversat af Marie Louise Aamann

Inspirationsrum:

- skal understøtte ny viden – give mening for brugeren
- nye oplevelser, gerne irrationelle og udfordrende følelsesmæssige oplevelser. Der skal findes en mangfoldighed af æstetiske oplevelser.
- Dette kunne være historiefortælling, kunstnerisk/artistisk udfoldelse, ekspressiv kulturformidling. Eksperimenterende rum, fysisk og psykisk.

Læringsrum;

- læring gennem fri adgang til viden og information
- dialog-orienteret proces, på brugerne præmis og erfaringsgrundlag
- læring gennem aktiviteter.
- Måske mest fokus på unges indlæring, og deres behov for nye formidlingsformer

Mødestedet:

- biblioteket som det 3. sted
- platform for alle
- ”porten til samfundet”

”Kulturelt udfoldelses-rum”;

- møde med ny kultur og kunst
- kan føre til nye muligheder for kulturel udfoldelse blandt andet gennem afholdelse af workshops¹⁶⁹

Biblioteket kan ved hjælp af modellen af bibliotekets potentiale, som analyse- og diskussionsramme, søge at skabe en strategi for indgåelse af partnerskaber, og hvilket formål en sådan metode kunne have.

Hvis et bibliotek skal finde ud af hvor det ville være en god ide at satse på nye tiltag og eventuelle partnerskaber, må biblioteket først have en fornemmelse af, hvad brugerne vil have. Brugere er dem der skal bestemme i hvilken retning biblioteket skal gå, forstået på den måde, at brugerne har det sidste ord, i form af brugen af biblioteket. Hvis brugerne ikke ser nogen ide med et nyt tilbud på biblioteket, så bruger de det ikke, og det har ikke været en succes for biblioteket. Biblioteket skal derfor undersøge sin brugergruppe, og søge at skabe et overblik over brugernes tilgang til biblioteket.

11.2. De sociale rum

Jeg vil i forbindelse med brugergrupperne og deres tilgang til biblioteket, inddrage Bourdieus teori om sociale rum, da den kan illustrere forskellige brugergrupper på biblioteket. Hvis brugerne giver deres mening til kende, omkring for eksempel deres opfattelse af biblioteket, hvad de bruger biblioteket til, og hvad de gerne så biblioteket satse på i fremtiden, kunne biblioteket målrette deres tilbud og dermed deres partnerskabssøgning.

De sociale rum kan bruges til at klarlægge forskellige brugergrupper og deres forventninger til biblioteket, og derigennem vise biblioteket hvor de kunne gøre en indsats. Modellen kan bruges som alternativ til, eller i forlængelse af modellen af Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen. Det er to forskellige metoder der kan bruges til at finde de helt rigtige partnere til biblioteket, med hver deres fokus.

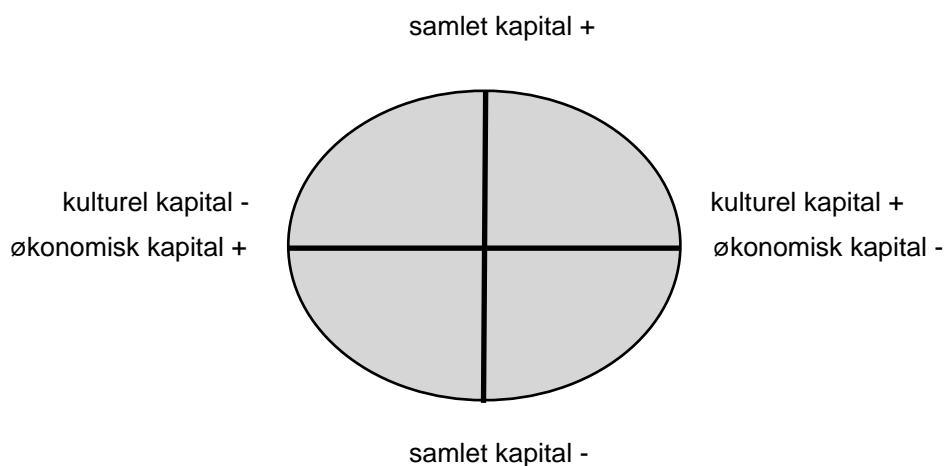
Hvor Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen også fokuserer på brugerne af biblioteket, og giver et billede af hvad det er biblioteket kan bidrage med i forhold til brugerne, giver Bourdieus model over de sociale rum giver derimod intet bud på hvad biblioteket kan bidrage med, her er fokus på individet og dets indhold af kapital. Teorien omkring de sociale rum er da heller udarbejdet med henblik på biblioteket, men som en mere

¹⁶⁹ Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen (2009) s. 3 - oversat af Marie Louise Aamann

samfundsmæssig analysemetode, hvorimod Jochumsen, Hvenegaard og Skot-Hansen, har udarbejdet en model og analyseramme baseret på biblioteksbrug.

Bourdieu's sociale rum, kan som sagt bruges til at klarlægge forskellige brugergrupper, og deres forudsætninger for at bruge biblioteket.

Modellen er en forenklet udgave, og skal her bruges som illustration.

Modellen bliver her illustreret på samme måde som teorien og modellen over de sociale felter. Det der adskiller teorien om de sociale felter og teorien om de sociale rum, i dette speciales sammenhæng er, for det første at felt-teorien bliver brugt til at analysere bibliotekets position i samfundet, og kan bruges til at klarlægge de overordnede magtfelter, og de kampe der finder sted i det samfund og det felt som biblioteket er en del af, som for eksempel det kulturelle felt, hvor kunstnere gerne vil have indflydelse på, hvad der er af materialer og tilbud på biblioteket, og hvilken rolle biblioteket skal spille i samfundet. Teorien om de sociale rum bliver her brugt til at klarlægge individets forhold til, og forudsætninger for at bruge, biblioteket. I denne sammenhæng er det ikke så interessant hvilket socialt felt biblioteket befinder sig i, da det udelukkende er brugernes subjektive mening der tæller her. Dermed kan modellen bruges til at danne sig et billede af biblioteket i lokalsamfundet, hvorimod teorien om de sociale felter holdet biblioteket ude af denne kontekst, og fokuserer på biblioteket i det senmoderne samfund, som helhed.

11.3. Et eksempel på rum

Et bibliotek i et lokalsamfund hvor der hovedsageligt findes brugere og borgere der befinder sig i et bestemt rum i modellen, kan sætte ind med tilbud der retter sig til denne gruppe. Modellen kan bruges til, for biblioteket, at danne sig et billede af, hvem af deres brugere eller ikke-brugere, der kunne nyde godt af tilbud som egentlig var rettet mod en anden gruppe.

Modellen kan biblioteket bruge til at illustrere sammensætningen af deres lokalsamfund, til sig selv og til partnere.

Et eksempel på en sådan brugergruppe, giver Jochumsen og Hvenegaard i deres undersøgelse fra 2000. Her får de belyst nogle af de forskellige perspektiver fra sociale felter, når det gælder opfattelsen og brugen af biblioteket. *"På biblioteket kommer der jo mange forskellige slags mennesker, som hverken jeg eller mine børn ellers ville støde på. Det er en god ting ved biblioteket."*¹⁷⁰ er blandt andet en af opfattelserne af den menneskelige mangfoldighed der findes på biblioteket. Her bliver mødestedet et positivt udbytte af et biblioteksbesøg. Om biblioteksbesøgene bliver gjort netop fordi der findes mange forskellige slags mennesker her, vides ikke.

Biblioteket kunne understøtte sin position som et mødested, og satse på at finde partnere der kunne hjælpe til at positionere biblioteket som mødested i lokalsamfundet.

En anden tilgang til bibliotekets formål er biblioteket som et inspirations- og læringsrum. Et sted for opdragelse og dannelse. *"Forældrene, primært de veluddannede, ser biblioteket som en institution, der understøtter børns evne til at læse og fordybe sig."*¹⁷¹

De veluddannede er mennesker med stor kulturel- og måske økonomisk kapital, og de bruger, i dette tilfælde, biblioteket som et inspirations- og læringsrum der understøtter deres børns evne til at læse og fordybe sig.

De veluddannede med stor kulturel kapital nedprioriterer måske de mere kulturelle arrangementer på biblioteket. Dette kan skyldes at brugerne med stor kulturel kapital finder bibliotekets kulturelle tilbud for mangelfulde¹⁷² og sammenligner dem med andre kulturelle tilbud med mere kvalitet og ekspertise.

Biblioteket kunne derfor satse mere på at finde partnere der kunne understøtte opfattelsen af biblioteket som et kulturelt udfoldelsesrum med arrangementer med mere kulturel

¹⁷⁰ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 34

¹⁷¹ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 34

¹⁷² Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 25

kapital, for at nå denne gruppe af brugere. Eller biblioteket kunne prioritere inspirationslæringsrum, og finde partnere der kunne understøtte denne opfattelse.

11.4. Gør biblioteket en forskel?

En af de konklusioner som Jochumsen og Hvenegaard fik i forbindelse med deres interviews var at, *"nogle forbinder biblioteket med folkeoplysningstanken eller den frie adgang til informationer, mens andre sammentænker biblioteket med kulturelle arrangementer, andre medier end bogen eller ser biblioteket som et mødested for lokalsamfundet."*¹⁷³

Ovenstående citat giver indtryk af en bred opfattelse af biblioteket. Nogle bruger, og opfatter biblioteket som et sted at finde informationer og oplysning, mens andre ser biblioteket som en platform for kulturelle arrangementer, og andre igen, ser biblioteket som et mødested, hvor lokalsamfundet kan mødes. *"Bibliotekerne favner meget bredt"*¹⁷⁴ svarer en af de interviewede personer - en opfattelse som vil gå igen i dette afsnit.

Jochumsen og Hvenegaard skriver at biblioteket kan opfattes som et nationalt symbol, i den forstand, at det er et sted der appelerer til, og bruges af alle dele af befolkningen,¹⁷⁵ hvilket også understreger opfattelsen af, at biblioteket favner bredt.

I undersøgelsen har Jochumsen og Hvenegaard bedt de interviewede personer om at sammenligne biblioteket med andre steder eller institutioner, og resultatet er fire punkter:

- Kulturinstitutioner som f.eks. kulturhuse og museer
- Steder for oplysning og viden som f.eks. folkeskolen og boghandlere
- Offentlige kontorer som f.eks. tekniske forvaltning og socialkontoret
- Sociale samlingssteder som f.eks. forsamlingshuse, klubber og dagcentre¹⁷⁶

Igen kan det siges at biblioteket favner bredt, i forhold til hvilke andre institutioner og steder det bliver sammenlignet med. Punkterne repræsenterer de forskellige opfattelser, samt anvendelser af biblioteket.

Punkterne kan ligeledes stemme overens med de fire rum i modellen over bibliotekets potentiale i det senmoderne samfund.

¹⁷³ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 24

¹⁷⁴ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 24

¹⁷⁵ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 29

¹⁷⁶ Jochumsen og Hvenegaard (2000) s. 25

Biblioteket som kulturinstitution, stemmer overens med det kulturelle udfoldelsesrum og rummet for inspiration. Biblioteket som et sted for oplysning og viden stemmer overens med læringsrummet og inspirationsrum. Biblioteket som offentlig kontor kunne stemme overens med rummene for læring og mødestedet, og biblioteket som socialt samlingssted kunne stemme overens med rummet som mødested.

Men hvilket rum og punkt, skal biblioteket så satse på? Dette er et spørgsmål hvert biblioteket må svare på selv, der findes ikke et endegyldigt objektive svar på dette spørgsmål.

11.5. Læseheste og hundehoveder

I dette eksempel vil tilgangen til hvad biblioteket kan bidrage med, blive set fra en partners perspektiv. Og der vil blive beskrevet nogle konkrete eksempler på hvad partnere til biblioteker mener biblioteket kan bidrage med i et partnerskab.

Når biblioteket får fastsat sine attraktive ressourcer, kan det hjælpe til at søge nye partnere, og dermed skabe et større netværk, og gøre sig mere synlig i lokalsamfundet. Når der indgås partnerskaber er det vigtigt at begge parter får et udbytte, en win-win-situation. Biblioteket skal derfor arbejde med sine svagheder, og stile ind på sine styrker, når det tilbyder sig selv som partner.

Bibliotekets styrker bliver i eksemplet fra Aarhus konkretiseret som værende;

- strukturerede forretningsgange
- effektivitet og rutine
- stor litterær ekspertise
- en port til samfundet¹⁷⁷

Bibliotekets partnere fremhæver, ud over ovenstående, at biblioteket er gode til at hygge om sine brugere, og skabe en god atmosfære. Dog bliver der som den største styrke fremhævet adgangen til publikum. Bibliotekets brugere er repræsenteret ved en bred vifte af forskellige mennesker, med forskellig baggrund og interesser, mange målgrupper er tilstede på biblioteket, og dermed bliver biblioteket til en platform hvor man som partner kan møde disse brugere, og måske gøre dem til sine egne brugere eller publikum. Partnerens opfattelse af hvad biblioteket i Aarhus har kunnet bidrage med i et partnerskab, kan overføres til de fire rum; inspirationsrum, læringsrum, mødestedet og kulturelt udfoldelsesrum.

¹⁷⁷ Grøn (2008) s. 37

Læring og inspiration kan medarbejderne understøtte med deres litterære ekspertise. Inspiration og kultur kan biblioteket, i dette tilfælde, lave sammen med sine partnere, hvor bibliotekets faciliteter kan udnyttes til projekter og workshops.

Mødestedet kan afspejle sig i den opfattelse af biblioteket som værende en port til samfundet og et sted med en bred brugergruppe.

Desuden fokuseres der på medarbejdernes kompetencer, i form af strukturerede arbejdsgange, effektivitet og rutine, stor litterær ekspertise samt evnen til at få folk til at føle sig velkomne på biblioteket.

11.6. Folkebiblioteket i vidensamfundet

Rapporten *Folkebibliotek i vidensamfundet* fra 2010, har også en mening om, hvad folkebiblioteket kan bidrage med i et partnerskab.

”Folkebibliotekerne har meget at byde på i et partnerskab. Først og fremmest selve kernen i bibliotekets virksomhed: adgang til viden og indsigt og professionelle formidlere af viden og kultur.”¹⁷⁸

Ud over adgangen til viden og indsigt, samt professionelle formidlere, er folkebibliotek ofte en relationsskabende faktor i lokalsamfundet, da det er en meget åben kulturinstitution der er for alle, og har potentiale for mange forskellige slags brugere. Her kommer mange borgere, og biblioteket kan bruges som en bred platform, hvis et budskab skal bredes ud. Derudover er biblioteket en god sparringspartner på informationsområdet, da biblioteket har en historisk betydning og autoritet på dette område. Også på IT-området har biblioteket noget at byde på, da biblioteket har været hurtige til at tage teknologien til sig, og skabt en platform for at lære IT-færdighederne fra sig, til borgerne.¹⁷⁹

Der bliver i rapporten fokuseret på adgangen til viden og indsigt, og overført til et af de fire rum – læringsrummet. Derudover kunne denne nye viden og indsigt også godt omhandle mere æstetisk viden, og sammenlignes med inspirationsrummet.

Bibliotekets relationsskabende faktor i lokalsamfundet kan gøre biblioteket til et mødested, og den port til samfundet, som en partner kunne finde attraktiv.

¹⁷⁸ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 72

¹⁷⁹ Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) s. 72

11.7. Fra kulturfabrik til Oplevelsesrum

Lyngby bibliotek har i 2009 haft et projekt kørende der hed *Fra Kulturfabrik til Oplevelsesrum*, og her er tilbagemeldingerne fra partnerne positive. Bibliotekets partnere, i meget forskellige projekter, og meget med forskellige partnere, slår ned på 7 centrale punkter i udbyttet af at arbejde sammen med biblioteket. Det er:

- Kontakt med nye målgrupper
- Når ud til målgrupper gennem en anderledes platform
- Eksponering
- Øget omtale
- Læring
- Givet en sjov og anderledes oplevelse
- Samarbejdspartnere får en slags "blåstempling" ved at blive sat i forbindelse med biblioteket.¹⁸⁰

Igen er punkterne fra Lyngby et eksempel på et bidrag biblioteket har haft i et partnerskab. I forhold til de fire rum, dækker opfattelserne fra Lyngby især læringsrummet og mødestedet. Her bliver både fokuseret på læring og dermed læringsrummet, og biblioteket som platform for nye brugergrupper og dermed mødestedet. Her fokuserer partnerne også på det, at nyde godt af bibliotekets ry og omdømme.

11.8. Biblioteker i USA

I bogen *The thriving library*¹⁸¹ gives der bud på, hvordan forskellige amerikanske biblioteker opfatter partnerskaber. De amerikanske biblioteker kan have andre forudsætninger for at indgå partnerskaber end de danske, men det der er interessant i eksempel fra USA, er at bibliotekerne selv har en mening om hvad de kan bidrage med. Ligesom i Danmark er det vigtigt at de amerikanske biblioteker indser hvor meget de har at byde på, i et partnerskab. Der bliver opremset en lang liste af forskellige værdifulde ressourcer i bogen som illustrerer bibliotekets bredde indenfor bidrag til et partnerskab; *"subject expertise; information skills; collection, meeting, and exhibit space; equipment; facilities; welcoming environment; extensive hours of service; the breadth of their service*

¹⁸⁰ Lyngby bibliotek (2009) s. 33

¹⁸¹ Block (2007) s. 53, Crowther og Trott (2004) s. 15

area; their unique ability to reach every segment of the population; and, most importantly, the respect and good will the community holds for them."¹⁸²

Ovenstående ressourcer viser biblioteket som et sted for alle. Her bliver der fokuseret på bredde, mangfoldighed, mødestedet, et sted man føler sig velkommen, og ikke mindst den respekt og legitimitet som biblioteket har i lokalsamfundet. Det man kunne overføre til læringsrummet er de tre første ressourcer: subject expertise, informations skills og collection space. Disse tre ressourcer understøtter læring og igen er medarbejderne indblandet.

11.9. Hamilton Public Library

På The Hamilton Public Library i Ontario har lederen Beth Hovius evalueret på bibliotekets partnerskaber. I notatet bliver der nævnt en række forskellige partnerskaber som biblioteket har indgået i, og stadig indgår i. Ved hvert partnerskab har der været noget at lære for biblioteket, og det er blandt andet disse punkter notatet handler om. Derudover inddrager hun punkter over hvad biblioteket kan tilbyde deres partnere, og hvorfor der er mange der gerne vil være partner med biblioteket.

*"One of the first lessons we learned is that other organizations value a partnership with the public library."*¹⁸³ Ud fra formuleringen kan det tolkes at, biblioteket lærte gennem partnerskaber, at andre organisationer gerne ville være partner med dem. Herefter deler hun fordelene, som en partner kunne have ved at være partner med biblioteket, op i punkterne; reputation, credibility, honest brokers, infrastructure, senior staff involvement og strong skill base.

Reputation/omdømme omhandler bibliotekets ry for at være inkluderende og have adgang for alle.

Credibility/troværdighed omhandler det, at biblioteket har et ry for at levere hvad de lover.

Honest brokers/ærlige mæglere omhandler det at bibliotekets medarbejdere og organisation opfattes som værende fair og etisk, uden nogen politisk dagsorden og med fokus på lokalsamfundets udvikling.

¹⁸² Block (2007) s. 52

¹⁸³ Hovius (2005) s. 2

Infrastructure/infrastruktur. Dette punkt omhandler bibliotekets styrke i dets rummelighed og arealmæssige størrelse. Dette kan også være bibliotekets service til partnere, i form af bogholderi, projektledelse og overvågning og så videre.

Senior staff involvement/medarbejder involvering omhandler det, at biblioteket afsætter ressourcer og kompetencer for at få et partnerskab til at lykkes.

Strong skill base/stærk base for dygtighed blandt medarbejderne på biblioteket.

Bibliotekets medarbejdere udgør en stærk ressource, og biblioteket bliver opfattet som en leder på informationsområdet. Medarbejdernes kompetencer i forhold til information kan desuden forholdsvist let overføres til andre services.¹⁸⁴

I Ontario bliver der ikke fokuseret på en bestemt tilgang til biblioteket, som kunne sammenlignes med de fire rum, som udgør analyserammen her. Dog bliver der fokuseret meget på kompetencer, troværdighed og omdømme. Biblioteket tages seriøst, og tager selv partnerskaber seriøst. Her bliver medarbejderne på biblioteket en styrke, og en ressource som en partner kan bruge.

Eksemplet er taget med her, for at illustrere en tilgang til, hvad biblioteket kan bidrage med i et partnerskab, og hvor forskellige disse bidrag kan opfattes. Det eneste punkt der umiddelbart sætter fokus på andet end kompetencer, troværdighed og omdømme, er punktet omkring infrastruktur. Her kunne man som partner gerne ville udnytte bibliotekets store arealer til for eksempel udstillinger eller aktiv udfoldelse, og inspirationsrummet og det kulturelle udfoldelsesrum kunne komme i spil her.

¹⁸⁴ Hovius (2005) s. 2-3 - oversat af Marie Louise Aamann

11.10. Opsummering

Da det efterhånden er blevet til en del punkter og opfattelser af hvad biblioteket kan bidrage med i et partnerskab, vil jeg for overskuelighedens skyld lave et skema, der viser alle opfattelserne samlet. I skemaet har jeg søgt at overskueliggøre de forskellige bidrag yderligere, ved at inddele dem i rækker der nogenlunde udtrykker det samme.

Jochumsen & Hvenegaard	Århus	Folkebiblioteket i videnssamfundet	Lyngby bibliotek	USA	Canada
Adgang til information	Strukturerede arbejdsgange	Adgang til viden og indsigt		Information skills	Stærk base af kompetente medarbejdere
Favner bredt		Bred platform	Ny platform	Reach everyone	
Nationalt symbol	Port til samfundet		Kontakt med nye brugere	Collection, meeting and exhibit space/ facilities	infrastruktur
samlingssted		Åben institution	eksponering	Welcoming enviroment	
oplysning	Litterær ekspertise	Professionelle formidlere	læring	Subject expertise	troværdighed
Social kompetence				Extensive hours of service	
			Øget omtale	Equipment	
	Effektivitet og rutine	God sparringspartner på informationsområdet		Breadth of servicearea	Medarbejder involvering
			blåstempling	Respect and good will in community	Godt omdømme

Skema over bibliotekets mulige bidrag til et partnerskab

Biblioteket har meget at bidrage med i et partnerskab, blandt andet i form af information, bredde og omdømme.

Stort set alle deler opfattelsen af, at biblioteket er et sted med masser af information. Dette kommer til udtryk både i bibliotekets overordnede formål, nemlig at give borgerne adgang til information, men også i form af de kompetente medarbejdere biblioteket har.

Biblioteket bliver i alle sammenhænge opfattet som værende en slags port til samfundet. Her kan partnere møde alle slags borgere og dermed udnytte bibliotekets mangfoldighed af brugere. Dermed bliver biblioteket en vigtig partner i eksponering, brug af lokaler og faciliteter samt et sted at lære sociale kompetencer. Da biblioteket er for alle, er det en vigtig del af samfundet, lokalt som nationalt, og en del af demokratiet.

Biblioteket kan blåstemple sine samarbejdspartnere, da bibliotekets ry og omdømme giver dem troværdighed og respekt i lokalsamfundet. Dette fremstår da også som en af de

vigtigste grunde til at partnere gerne vil samarbejde med biblioteket. Derudover lever biblioteket umiddelbart op til deres forventninger, og lover ikke mere end de kan holde. Biblioteket er det en effektiv og struktureret organisation med stor rutine og erfaring i håndtering af mange informationer på en gang.

12. Konklusion

I konklusionen vil jeg svare på det overordnede spørgsmål: Hvordan kan folkebiblioteket, gennem partnerskaber, positionere sig i det senmoderne samfund?

Dette vil jeg gøre ved først, at svare på de, af det overordnede spørgsmål, afledte problemstillinger.

Hvad er et partnerskab?

I specialet har jeg valgt at bruge Andersens definition af et partnerskab, som værende en kontrakt af andenorden. Denne definition beskriver et partnerskab som værende et indgåelse af et løfte, om at i fremtiden at indgå løfter. Et partnerskab er ikke en kontrakt forstået som en nedskreven aftale der skal overholdes indenfor en tidsperiode. Et partnerskab er en aftale om, at man i fremtiden vil lave projekter og underkontrakter sammen. For en kontrakt af første orden, en mere bindende aftale kan indgås i forbindelse med et projekt i partnerskabet.

Hvad er det senmoderne samfund, og hvad kræver det af folkebiblioteket?

Jeg har søgt at svare på dette spørgsmål ved at, for det første forstå det senmoderne samfund som de danske folkebiblioteker skal positionere sig i. Dette samfund er et yders komplekst og foranderligt samfund som er i konstant forandring.

I specialet er det blevet klar for mig, at for at kunne positionere sig i det senmoderne samfund, må folkebiblioteket først positionere sig, og skabe sig en legitim plads i det senmoderne lokalsamfund. Mit fokus har været på lokalsamfundet gennem hele specialet, og jeg mener det er her positioneringen af folkebiblioteket skal starte. Hvis folkebiblioteket i alle lokalsamfund i Danmark kan skabe sig en position, bliver positioneringen i det senmoderne samfund, som helhed, en realitet.

Folkebiblioteket befinder sig i et socialt felt, der både inkluderer det kulturelle- og det politiske magtfelt. Det politiske magtfelt består i lokalsamfundets henseende af kommunen. Kommunens overordnede magtfelt er staten. I specialet har jeg dog fokuseret

på kommunen, som værende det lokale folkebibliotekets overordnede magtfelt. Da biblioteket befinder sig mellem to magtfelter vil de objektive relationer forandre sig, i takt med at feltets regler ændres. Det politiske magtfelt har en anden doxa, altså andre spilleregler samt andre dominerende kapitalformer, end det kulturelle magtfelt, og da biblioteket ligger et sted imellem disse to magtfelter, skal biblioteket finde en balance mellem magtfelterne, og her skal det finde sin legitimitet. Biblioteket skal både konkurrere med andre kulturinstitutioner i lokalsamfundet, men også med andre offentlige institutioner der ligger udenfor det kulturelle virke, men som har en plads i lokalsamfundet. Dette er fordi biblioteket er en del af det politiske magtfelt, og dermed en del af kommunens strategi.

Ved at klarlægge disse magtfelter i lokalsamfundet, kan folkebiblioteket søge at styrke sin position gennem de dominerende kapitaler indenfor feltet.

Hertil kommer så selve partnerskabet som biblioteket skal indgå i.

Hvorfor partnerskaber?

Gennem partnerskaber kan det lokale bibliotek kan blive anerkendt som værende et sted med værdi for lokalsamfundet. Partnerskabelse kan være en metode til at udvide biblioteket, komme ud til nye brugere og skabe støtte til biblioteket.

Partnerskaber kan være en strategisk metode for biblioteket at nå ud til borgere i lokalsamfundet på. Det er dog ikke kun en metode til at skabe omtale og reklame for biblioteket, selvom dette kunne være en grund til at indgå partnerskab. Et partnerskab er mere end det, og der skal være et udbytte for partneren også, ikke kun for biblioteket. Et partnerskab skal være en win-win-situation.

Hvad er succeskriterierne for en god partnerskabsrelation?

Et succeskriterie som de kvalitative interviews har afdækket er behovet for engagerede og ressourcestærke medarbejdere på biblioteket, der kan agere tovholdere og kontaktpersoner for alle bibliotekets partnere. Biblioteket må internt forberede sig på et partnerskab, på den ene eller den anden måde. Dette trin er op til biblioteket selv, og der findes ingen rigtig eller forkert måde at gøre dette på. Der findes anbefalinger og metoder som biblioteket kan bruge i dette trin, men da det blev for omfattende en problemstilling at tage fat på i dette speciales sammenhæng, er det udeladt. Dog findes der i specialet eksempler på metoder og redskaber der kan inkorporeres af biblioteket, i dette trin. Biblioteket kan nu søge at finde de partnere som de gerne vil indgå partnerskaber med. Kriterierne for hvad disse potentielle partnere skal opfylde af krav er igen op til det enkelte

bibliotek. Dog findes der i flere sammenhænge opstillede krav som et partnerskab skal opnå for at være en succes for biblioteket.

Disse er;

- få nye brugergrupper
- nå eksisterende brugergrupper på en ny måde
- nye ressourcer og viden
- opnå støtte i lokalsamfundet¹⁸⁵

Biblioteket kan opstille lignende punkter selv, og dermed tilpasse kravene til det lokalsamfund de befinder sig i. Før der indgå partnerskaber skal biblioteket gøre sig klar hvad et partnerskab er, og hvilken relation, formel eller uformel, der skal indgå partnerskaber i.

Hvad kan folkebiblioteket bidrage med i et partnerskab?

Et folkebibliotek kan bidrage med mange forskellige ressourcer, kompetencer og fysiske aktiver i et partnerskab. I specialet blev det konstateret at bibliotekerne selv, samt eksperter indenfor biblioteksverdenen havde forskellige tilgang til hvad et bibliotek kunne bidrage med i et partnerskab. Det kommer selvfølgelig også an på hvorfor en aktør ønsker et partnerskab med biblioteket, og dermed hvor deres fokus ligger, med hensyn til bibliotekets bidrag til partnerskabet. Nogle biblioteker fokuserer på hvad medarbejderne kan tilføre af ressourcer og kompetencer, mens andre fokuserer mere på de fysiske lokaliteter og biblioteket som mødested for alle i samfundet. Der var dog nogle bidrag der gik igen, blandt andet adgangen til information, bredde og omdømme.

Stort set alle deler opfattelsen af, at biblioteket er et sted med masser af information. Dette kommer til udtryk både i bibliotekets overordnede formål, nemlig at give borgerne adgang til information, men også i form af de kompetente medarbejdere biblioteket har.

Biblioteket bliver i alle sammenhænge opfattet som værende en slags port til samfundet. Her kan partnere møde alle slags borgere og dermed udnytte bibliotekets mangfoldighed af brugere. Dermed bliver biblioteket en vigtig partner i eksponering, brug af lokaler og faciliteter samt et sted at lære sociale kompetencer. Da biblioteket er for alle, er det en vigtig del af samfundet, lokalt som nationalt, og en del af demokratiet.

¹⁸⁵ Lignende opstillinger af krav findes hos Crowther & Trott (2004) s. 14-15 og Arbejdsgruppen om nye partnerskaber til Udvalget om folkebiblioteket i videnssamfundet (2009) s. 7

Biblioteket kan blåstemple sine samarbejdspartnere, da bibliotekets ry og omdømme giver dem troværdighed og respekt i lokalsamfundet. Dette fremstår da også som en af de vigtigste grunde til at partnere gerne vil samarbejde med biblioteket. Derudover lever biblioteket umiddelbart op til deres forventninger, og lover ikke mere end de kan holde. Biblioteket er det en effektiv og struktureret organisation med stor rutine og erfaring i håndtering af mange informationer på en gang.

Hvordan kan folkebiblioteket gennem partnerskaber, positionere sig i det senmoderne samfund?

Et folkebibliotek kan gennem partnerskaber positionere sig i lokalsamfundet, ved at blive partner med de lokale organisationer, virksomheder og grupper. Ved at indgå partnerskaber med forskellige organisationer og grupper, kan folkebiblioteket komme ud til flere brugere, skabe opmærksomhed og omtale for sig selv, og søge at gøre bibliotekets tilbud og service til en naturlig del af hverdagen for lokalsamfundets borgere. Gennem partnerskaber, kan biblioteket ligeledes skabe omtale og opmærksomhed for dets partnere og sig selv. Partnerne kan udnytte bibliotekets brede brugerskare, de fysiske lokaliteter biblioteket har, medarbejdernes kompetencer eller andet, som biblioteket kan tilbyde deres partnere. Og biblioteket kan udnytte den position og brugergruppe som partnerne har i lokalsamfundet.

Gennem partnerskaber skaber biblioteket et netværk, og kan derigennem øge sin popularitet, og få større støtte i lokalsamfundet. Biblioteket får gennem partnerskaber skabt et lokalsamfund hvor biblioteket har en stor andel. Der er flere forskellige tilgange til partnerskaber, og hvad biblioteket gerne vil positionere sig som, er op til dem selv. Partnerskaber skal opfattes som en metode bibliotekerne kan bruge, til at positionere sig. Det er vigtigt at biblioteket har engagerede medarbejdere til at indgå netværk og partnerskaber, da det er disse medarbejdere der skal fungere som tovholdere og kontaktperson på partnerskaberne.

13. Metoderefleksion

Metoden jeg har brugt til at svare på min problemformulering er en blanding af teori, og praktisk-orienteret litteratur. Teorien ender med at blive Bourdieu, da teorien om sociale rum og felter kunne bruges til analysen af både det senmoderne samfund samt brugerne på biblioteket. Bourdieus teori har været det rigtige valg for mig. Der kunne inddrages andre teorier i analysen af det senmoderne samfund, som for eksempel Giddens. Dog endte jeg med udelukkende at fokusere på Bourdieu, da jeg mente han var dækkende, i forhold til hvad specialets egentlige fokus er, nemlig partnerskaber, og at specialet simpelthen også ville blive for omfattende i længde, hvis flere teorier og metoder skulle inddrages. Litteraturen er mest sekundær litteratur, da forbindelsen med teorien og biblioteksoptikken var formuleret her.

Jeg kunne godt have tænkt mig at arbejde videre med italesættelsen af partnerskaber i biblioteksverdenen samt samfundet generelt, ved at bruge diskursanalyse. Dog ville det igen være alt for omfattende i forhold til specialets omfang.

Det har været interessant at arbejde med den mere praktisk-orienterede litteratur, men også en stor udfordring, for 'er det nu akademisk nok?' og 'er det godt nok?' Jeg har dog måtte indse at der simpelthen ikke findes teori på området, og den mere praktisk-orienterede litteratur har været det tilgængelige materiale jeg havde at arbejde ud fra. Til gengæld var teksterne og litteraturen meget opdateret, og min mulighed for at præge området var til stede.

Det kvalitative interview med Almuth Jopp fra Bücherei Harrislee bliver ikke anvendt i specialet, da indholdet af interviewet simpelthen ikke var relevant nok, i forhold til de problemstillinger specialet arbejder med. Interviewet foregik på tysk, og Maik fra Bov bibliotek var med, og virkede som tolk, når det tyske blev for svært for mig. Et større projekt kunne ligeledes være valgt, og hermed kunne flere interviews være foretaget. Specialet blev dog formuleret ud fra Kør og Hør-projektet, da det var her min interesse var fra starten, derfor er en større case ikke valgt.

13.1. Refleksion over specialeproces

Jeg mener jeg har været så objektiv i min subjektive holdning som jeg kunne. Det har været interessant at prøve at se bibliotekernes position i samfundet 'udefra' ligesom bibliotekernes bidrag til et partnerskab har været en lærerig analyse af bibliotekets evner og kompetencer.

Beskrivelsen af hele partnerskabsprocessen kan simpelthen ikke færdigbehandles i dette speciale, til min store ærgrelse.

Jeg har arbejdet med de bidrag biblioteket kan tilbyde i et partnerskab, og de styrker folkebiblioteket har, men har ikke arbejdet med svaghederne. Folkebiblioteket har bestemt også sine svagheder, og nogle opfatter biblioteket som et støvet og kedeligt sted¹⁸⁶. Dette har jeg valgt ikke at berøre i min problemstilling, da jeg fandt det mere interessant at få fokuseret på de styrker biblioteket har, og hvad der kunne 'sælges' til en potentiel partner.

13.2. Perspektivering

Som skrevet i refleksionen over metoden, kunne jeg have ønsket at lave en diskursanalyse af partnerskabsbegrebet. Dette ville være en del af analysen af det senmoderne samfund, og ville i høj grad kunne nuancere samt opkvalificere det billede der bliver tegnet af samfundet.

¹⁸⁶ Grøn (2008)

Litteratur

Albertsen Zwoch, Maike (2004) *Kør og Hør. Danmarks første truckerbibliotek.*

I: *Danmarks Biblioteker* 2004, nr. 8.

Lokaliseret på World Wide Web den 22. februar 2011 på:

<http://www.danmarksbiblioteker.dk/Default.aspx?ID=2825>

Andersen, Niels Åkerstrøm (2006) *Partnerskabelse*. København: Hans Reitzels Forlag

Arbejdsgruppen om nye partnerskaber (2009) *Nye partnerskaber – nye muligheder*.

Bourdieu, Pierre (2003) *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handling*. København: Hans Reitzels Forlag.

Bourdieu, Pierre & Wacquant, Loïc J.D. (2002) *Refleksiv sociologi*. København: Hans Reitzels Forlag

Børne- og Kulturchefforeningen (2009) *Matcher biblioteket vidensamfundet?*

Lokaliseret på World Wide Web den 26. juni 2011 på:

<http://www.herlevbibliotek.dk/om-biblioteket/biblioteksudvikling>

Gentofte Centralbibliotek (2010) *Arbejdsmodel til samarbejde og partnerskaber*.

Lokaliseret på World Wide Web den 8. juni 2011 på:

http://www.centralbibliotek.dk/sites/default/files/Arbejdsmodel_ift_partnerskabsindgaaelseBib-forum_2010-4_indstik.pdf

Grøn, Rasmus (2008) *Nye stemmer, nye scener – en evaluering af litteraturformidlingsprojektet Læseheste og hundehoveder v/ Borgerservice og Biblioteker i Århus*.

Lokaliseret på World Wide Web den 25. februar 2011 på: <http://www.iva.dk/cks/publ.htm>

Hansen, Erik Jørgen og Andersen, Bjarne Hjort (2000) *Et sociologisk værktøj. Introduktion til den kvantitative metode*. København: Hans Reitzels Forlag

Jensen, Leif Becker (2005) *Fra Patos til Logos - videnskabsretorik for begyndere*.

København: Roskilde Universitetsforlag

Jochumsen, Henrik & Hvenegaard Rasmussen, Casper (2000) *Gør biblioteket en forskel?* Danmarks Biblioteksforenings Forlag.

Jochumsen, Henrik & Hvenegaard Rasmussen, Casper (2006) *Folkebiblioteket under forandring. Modernitet, felt og diskurs*.

Danmarks Biblioteksforening.

Jochumsen, Henrik & Hvenegaard Rasmussen, Casper (2008) Med Bourdieu på biblioteket. I *At forstå biblioteket. En introduktion til teoretiske perspektiver*.

Danmarks Biblioteksforening.

Jochumsen, Henrik, Hvenegaard Rasmussen, Casper & Skot-Hansen Dorte (2011) Biblioteket som strategisk faktor i byudvikling. I *Danmarks Biblioteker* nr. 4, 2011.

Kragh, Helge (2003) *Videnskabens væsen*. København: Forlaget Fremad

Krasnik, Benjamin (2009) *Bibliotekernes udvikling – eller afvikling?*

Lokaliseret på World Wide Web den 4. april 2011 på:

<http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/310074:Kultur--Bibliotekernes-udvikling---eller-afvikling?all=1>

Kulturministeriet (2009) *Kultur for alle - kultur i hele landet*.

Kvale, Steinar og Brinkmann, Svend (2009) *Interview. Introduktion til et håndværk*.

København: Hans Reitzels Forlag

Larsen, Vagn Ytte (2011) Formandens beretning. I *Danmarks Biblioteker* nr. 2, 2011.

Line Barklund (2010) *Fra kulturfabrik til oplevelsesrum*.

Lokaliseret på World Wide Web den 8. maj 2011 på: <http://www.lyngbybib.dk/files/FraKultFOpleRrapp.pdf>

Lyngby Bibliotek *NABC-metoden kort fortalt*.

Lokaliseret på World Wide Web den 8. maj 2011 på: <http://projekter.bibliotekogmedier.dk/sites/default/files/documents/NABC-metoden.pdf>

Lyngby Bibliotek *Vores erfaringer med NABC-metoden*.

Lokaliseret på World Wide Web den 8. maj 2011 på:

<http://projekter.bibliotekogmedier.dk/sites/default/files/documents/Vores%20erfaringer%20med%20NABC-metoden.pdf>

Nyhedernes Tænk tank Mandag Morgen (2006) *Det innovative bibliotek - en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer*.

Lokaliseret på World Wide Web den 8. marts 2011 på:

http://www.bs.dk/publikationer/rapporter/innovative_bibliotek/index.htm

Pors, Niels Ole (2005) *Mellem identitet og legitimitet. Forandringer, kultur og ledelse i danske folkebiblioteker*. København: Danmarks Biblioteksskole

Prieur, Annick & Sestoft, Carsten (2006) *Pierre Bourdieu. En introduktion*.

København: Hans Reitzels Forlag.

Skot-Hansen, Dorthe (1992) Bourdieu for bibliotekarer – og andre kulturformidlere. I *Biblioteksarbejde* nr. 36, 1992.

Svane-Mikkelsen, Jørgen (2001) *Biblioteker i Danmark*. København: Danmarks Biblioteksskole

Ud af boksen! (2011) *Kom i gang med partnerskaber! En betaversion*.

Lokaliseret på World Wide Web den 2. marts 2011 på: http://www.udafboksen.nu/wp-content/uploads/2011/03/Kom_i_gang_med_partnerskaber.pdf

Udvalget for folkebibliotekerne i vidensamfundet (2010) *Folkebibliotekerne i vidensamfundet*. Udgivet af Styrelsen for Bibliotek og Medier, København.

Aabenraa Bibliotekerne (2009) *Bibliotekspolitik 2009-2010*.

Lokaliseret på World Wide Web den 1. marts 2011 på:

<http://www.e-pages.dk/aabenraakommune/250/>

Aabenraa Bibliotek – lydbøgerne på IDS-Truckcenter

Lokaliseret på World Wide Web den 22. februar 2011 på:

<http://www.aabenraabib.dk/solosider/k%C3%B8r+c12+h%C3%B8r>

Aabenraa Bibliotek – præsentation af Kør og Hør.

Lokaliseret på World Wide Web den 22. februar 2011 på:

<http://www.aabenraabib.dk/tilbud+til+dig/k%C3%B8r+og+h%C3%B8r>

Bilagsoversigt

1. Bilag 1 - Interviewguides
 - 1.2. Interviewguide til bibliotekets partnere
 - 1.3. Interviewguide til Bov bibliotek
2. Bilag 2 - Interview med Søren Vittrup
3. Bilag 3 - Interview med Maike Albertsen Zwoch
4. Bilag 4 - Interview med Ole fra IDS-Truckcenter

1. Bilag 1 - Interviewguides

Som sagt blev interviewguiden ikke fulgt til punkt og prikke, og spørgsmål i interviewtransskriptionerne kan variere fra guiden. Guiden er ment som en stikordsliste til at holde fokus i interviewet. Interviewet er mere ment som en samtale omkring partnerskaber, hvor de adspurgte kan fortælle om deres erfaring med partnerskaber.

Interviewet med Ole fra IDS-Truckcenter var specielt, da Maike fra Bov bibliotek var tilstede under interviewet. Dette var hun, da hun havde lavet interviewaftalen med Ole, og alligevel skulle ud og aflevere materialer.

1.1. Interviewguide til biblioteks partnere

1. Hvorfor samarbejde med Bov bibliotek?

- fælles målbeskrivelse?

2. Bibliotekets tilgang til partnerskabet

- kontakt, dialog, tilgang

- relation, også i fremtiden

- forventninger

3. Rolle i partnerskabet (sparringspartner, passiv/aktiv)

- har I opnået hvad I ville?

- Indgå i flere partnerskaber?

- strategi til indgåelse af partnerskaber

4. Hvad kan biblioteket tilbyde jer i et partnerskab?

1.2. Interviewguide til Bov bibliotek

1. Kør og Hør-projektet, fortæl om det

- ideen bag

2. Hvorfor partnerskaber?

- god ide, opfordringer, nødvendighed

- målet med partnerskabet - fælles mål

- tidligere partnerskaber og erfaring herfra

3. Partnerskabsrelation

- erfaring, strategi

- individuel strategi og tilgang

4. Overvejelser omkring partnerskaber

- tid og ressourcer

- udbytte og resultat

- er partnerskaber en metode I vil bruge fremover?

2. Bilag 2 - Interview med Søren Vittrup, salgschef i Audioteket og forlaget Mrs.

Robinson. Interviewet er foretaget i Odense den 6. april 2011. Varighed: 59 min. 46 sek.

Marie: først tænkte jeg at vi kunne snakke om det samarbejde som I har haft med Bov bibliotek, og så bagefter så snakke om det sådan generelt, altså partnerskaber. Men det med Bov bibliotek og det der Kør og Hør projekt, hvorfor... blev I kontaktet af dem og så syntes I at det var en god ide, eller hvordan kom I til at snakke om det?

Søren: Som jeg husker det så var det vel egentlig... det var noget der strakte sig over lang tid, hvor jeg på et tidspunkt var på besøg nede på Bov bibliotek, så begyndte vi bare at snakke om det sådan i al almindelighed, og jeg spurgte til om de gjorde noget ud af lastbilchaufførerne, det mente de nu nok de gjorde, der kom da nogle og lånte lydbøger ind imellem. Vi kom så til at snakke om at det måske kunne være sjovt at lave et eller andet specielt for dem.

Marie: Ok, så du har været med helt fra...

Søren: Ja, altså jeg kan dårligt huske om det er de samme der har været med, men Maike hun var med dengang... men i hvert tilfælde så snakkede vi om det. Og på et tidspunkt så.. jeg kan ikke helt huske historikken i det men, så snakkede vi videre om det, det kunne da være meget sjovt, og det ville vi da også godt, sælge noget billigere og gøre noget, altså hvad vi nu kunne bidrage med

Marie: Ok

Søren: Og så begyndte de jo så, det ved Maike meget bedre men, de fik fat i forskellige firmaer som også synes det var en god ide, og kontaktede også Ole der på transportcentret

Marie: Ok, men I vidste at det var lastbilchaufførerne der var et

Søren: Jamen det syntes jeg da var oplagt ikke også, fordi at når man nu selv hører lydbøger når man kører, så ved man jo hvor godt tiden den går med det. Og vi havde da snakket om af og til at det, hvorfor ikke! Vi ville jo selvfølgelig gerne, altså al reklame for lydbøgerne er jo et eller andet sted godt, både for bibliotekerne og for os, og det er da også en del af det, men det er jo også sjovt når vi nu har nogle kunder, jeg kendte dem måske ikke så godt på Bov bibliotek, men det er nogle gange, hvis man får nogle ideer, jamen så er det jo også for at, hvis man nu synes at de var nu flinke og at man snakkede godt sammen, lad os nu få nogle ideer på bordet, for man kan måske få nogle af dem til at blive til noget. Nogle gange er det et lille hjørne man kan trække i, og så kan det måske blive til noget ikke også

Marie: Jo, men det er klart. Det er også en super god ide. Jeg sad da også og tænkte på hvem det var der, hvordan de kom på det der med...

Søren: Jamen jeg ved det ikke, om det lige præcis er fra det møde det er startet, eller... jeg kan ikke helt huske præcis hvordan det er men, det er da i hvert tilfælde noget vi har snakket om, og Maike hun har så været meget aktiv i det, hun har jo virkelig været ude og tage fat i mange mennesker for at få gang i det

Marie: Ja, det er også noget andet jeg tænkte på, for det det handler meget om når jeg sidder og læser om partnerskaber det er, at bibliotek skal være meget opsøgende og meget åbne omkring dialog og alle de der ting, så hvordan har I, eller har du opfattet at de har været der, altså åbne og meget opsøgende eller har I selv skulle gå ind og tilbyde jer hele tiden?

Søren: Nej, jeg synes de har været meget åbne og meget villige til at prøve noget nyt ikke også, det synes jeg. Maike har været meget engagerede i det, det synes jeg bestemt.

Marie: Ok, så det har været hende der har været tovholder?

Søren: Ja det har hun helt bestemt, jeg tror ikke det var blevet til noget uden hende.

Marie: Nej ok

Søren: Det tror jeg ikke på, jeg kan ikke huske om en af mine ideer oprindeligt var at man måske skulle gøre et eller andet, man kunne tage ud til et eller andet firma og lave et slags depot ikke også, det har i hvert tilfælde været vendt andre steder også i Sønderjylland, hvor man siger at man kunne gøre sådan noget andet, der er også andre der har prøvet noget, det kan vi vende tilbage til. Men man kan sige at det er Maike der har været meget engageret i det, og har ringet til os, hvis vi nu gør sådan, vil I så være med til det for eksempel, det har hun været rigtig god til, hun har også brugt meget tid på det. Men altså fra biblioteket er det jo også et spørgsmål om at der skal være økonomi til det, ikke også, det gør en masse timer med noget som man ikke rigtig ved om man får noget ud af, så det er også noget af det hun har fået penge til, hun må have fået penge forskellige steder fra, jeg kan ikke huske det hele, det er jo nogle år siden det startede. Og vi snakker måske ikke så tit om det mere, for så meget nyt sker der heller ikke.

Marie: Nej... men I har stadig kontakt?

Søren: Ja ja, bestemt.

Marie: Det er jo også noget af det der bliver skrevet lidt om, hvordan skal kontakten være efter at man får sat et projekt i gang, hvordan man kan bruge hinanden bagefter. Men hvordan har forløbet været for jer, altså har I haft en slags strategi eller en måde at skabe en relation på, har I nogle ting der skal være opfyldt når I laver et samarbejde med nogen? Eller er det mere individuelt, altså nu har du snakket meget med hende (Maike) og så styrer du bare det selv eller?

Søren: I mange tilfælde det er det mig der har været med til at sætte noget i gang, for ellers er det typisk biblioteket der er meget udfarende og hører vil I ikke være med til sådan og sådan, men altså et eller andet sted så skal vi jo sælge noget, eller vi skal sørge for at få lidt omtale ud af det ikke også, det er jo også en del af arbejdet, men det behøver ikke at være sådan, altså vi ser ikke at der skal være et eller andet overskud nødvendigvis for at være med i sådan noget. Men det er da rart at der er en reklameværdi for lydbøgerne kan man sige, selvom vi også laver trykte bøger nu, men at lydbøgerne de bliver omtalt, at der er flere der bruger dem fordi jamen på sigt så vil der da være flere der køber dem eller låner dem på biblioteket, og det er da hele succesen. Men det behøver ikke, altså det er ikke sådan at vi går ind i det og så siger vi, vi bruger noget tid og vi bruger nogle penge nu, det skal kunne spille sig ind i løbet af en eller anden bestemt tid, det er ikke sådan vi regner det. Vi har jo vores lille naive håb om at når man sætter noget i gang, så bliver der automatisk lidt mere fokus på vores titler ikke også. I forbindelse med Bov bibliotek, der lavede vi en rabat på, altså der er jo relativt dyrt, materialet lydbøger, og

på det tidspunkt var der ikke så mange butiksladbøger, og der lavede vi sådan at de havde en fast rabat på 50 % tror jeg det var ,sådan at det dog var muligt at få noget ind ikke også. Tror også vi har givet nogle og sådan, så vi prøver på at gøre et eller andet for at det kører, uden at vi nødvendigvis fået noget igen, ud over noget omtale og sådan, og det har vi jo fået. Det har Maike også været god til, at når der har været et eller andet, så har hun nævnt de forlag som har været med i projektet, ikke også.

Marie: Men det er ikke noget I har sagt, at I skal have så og så meget reklame, I er meget gået lydbogens ærinde eller...

Søren: Ja det har vi egentlig, men Maike hun har været god til, både at promote os og også de andre der har været med, også de forskellige firmaer så får de lige lidt reklame. Der har jo været en del i både fjernsyn og radio både lokalt og også landsdækkende, det gør jo en forskel.

Marie: Har I kunnet mærke det så?

Søren: Jamen det er jo svært at måle, men når der er mange der hører, nå nu snakker de om lydbøger igen, så må der jo være noget om snakken. Sådan er det jo lidt. Man kan jo også se at fra, tror det er 2006, der må have været efter at Truckerbiblioteket startede, der begyndte vi at sende nogle flere lydbøger på detailmarkedet, og efter det er der jo begyndt at ske noget mere, der er jo mange ting der gør noget, der er påvirkning fra forbrugere, der er påvirkning fra medierne og også fra udlandet. At man ser at andre har måske en anden succes med lydbøger. Men det er klart at jo mere det bliver nævnt, jo mere får folk interesse for det. Både for at låne men også for at købe det. Og i truckerkredse der er det jo blevet rigtig hot også. Det hele det gør en forskel tror jeg. Mange bække små.

Marie: Er det noget I gør tit, altså laver samarbejder med biblioteker?

Søren: Vi prøver på at gøre det når vi kan komme til det. Det tager nogengange tid ikke også. Vi har lavet nogle andre projekter hvor vi har, fordi lydbøger igennem tiden har været nogle dyre materialer, så har vi nogengange, for at få gang i nogle flere lånere på bibliotekerne for eksempel, for at få noget omtale, så har vi sagt, så laver vi en månedens lydbog her, så har vi lånt nogle titler ud, eller solgt meget meget billigt. Så har de så, blandt andet i Sønderjylland nogle steder, så laver vi en artikel i den lokale avis, om at biblioteket nu har de fået den og den lydbog og den kan alle låne, det er jo ikke kun for de blinde eller sådan noget, og så har vi lånt dem nogle lydbøger sådan at de havde nok. Til ligesom, når folk kom ind så kunne det ikke nytte noget at de kun havde 1 eksemplar fordi så var det jo væk. Men det er mere måske for en 5-6 år siden hvor der ikke var så mange af de billige lydbøger som de kunne købe mange af. Men der har vi forsøgt at få gang i sådan nogle lidt mere lokale projekter der ikke også. Det har i virkeligheden ikke været noget der kunne betale sig for os at gøre, fordi biblioteket har måske ikke haft penge til at købe noget mere hos os, men det har måske givet noget reklame. Og vi har haft det sjovt med det! Biblioteket har syntes, at det var da alletiders, og vi andre har også syntes det var godt. Så har man fået et samarbejde og man får også nogle personlige kontakter. Så næste gang man har brug for hjælp, fra den ene eller den anden side, så er det lidt nemmere at tage kontakt.det betyder meget synes jeg, at man har de der kontakter man kan tage fat i, det bruger vi jo, og det bruger bibliotekerne også.

Marie: Ja, de snakker jo også sammen.

Søren: Men vi gør det ikke, altså dybest set er det potentielt set for at tjene nogle flere penge, men det er ikke det vi forventer, det er det ikke.

Marie: Så I er meget beskedne med hvad I skal have ud af det?

Søren: Ja, ja det er vi. Fordi vi synes at noget omtale der er ligeså godt ikke også. Det er jo ikke sådan at vi laver en kontrakt der siger, vi skal have en artikel i den der avis og vi skal have nogle pressemeddelelser og vi skal i fjernsynet og sådan noget for at vi vil være med, det er ikke sådan

Marie: Så I skriver ikke noget ned, eller...

Søren: Jo det kan man da gøre i nogle tilfælde, men det er ikke sådan at man laver en kontrakt om at nu skal vi have det her ud af det, det kan man måske godt med biblioteker, men det skal hellere være noget hvor man får et samarbejde der er sådan lidt mere, hvad kan vi opnå sammen ikke også

Marie: Ok, så det samarbejde I gerne vil være med i, det er et hvor man er med hele vejen, man er med når der bliver taget beslutning i stedet for bare at stå til og levere

Søren: Ja ja, tit så er det jo ideen, eller et stykke af ideen, og så kommer det nogle gange af sig selv. Vi prøvede, det var sådan set i samme kommune, vi lavede noget med biblioteket i Aabenraa hvor de gerne ville have nogle lydbøger ud til nogle pendlere, der gjorde vi det at, det var jo også et større projekt, men vi lavede sådan en lille folder med en bil og så lavede vi en cd med nogle lydklip og lagde i den der folder, og de blev lagt ud på nogle tankstationer og hos nogle lægehuse, jamen forskellige steder, kommunekontorer og sådan noget. Så fik folk så den der cd, og så kunne de høre nogle klip, og de lydbøger dem kunne de selvfølgelig låne på biblioteket. Det var sådan en intro til, hov det kunne måske være interessant for dig der sidder i bilen. Og der havde vi en messestand sammen, der er noget der hedder biblioteketsforeningen og der er sådan et årsmøde hvert år, og der lavede vi så sådan en fællesstand hvor vi fik printet nogle bannere ud med den der bil og fortalte om konceptet til de andre biblioteker. Det gav jo selvfølgelig noget omtale, både af os og af Aabenraa biblioteket på det tidspunkt ikke også. Så kunne de andre biblioteker se at man også kunne gøre sådan noget.

Marie: Synes du ikke det bliver sværere og sværere at finde på nye ting?

Søren: Nej det synes jeg ikke, nej vi kan sagtens finde på noget. Det er mere med tiden måske. Det er måske også på biblioteket at de har for lidt tid til at gøre sådan noget, og måske også for dårlig økonomi til at bruge pengene på sådan noget. I nogle projekter der har vi brugt nogle penge på blandt andet messestand hvor vi havde inviteret biblioteket med, vi skulle have en stand alligevel, så det var fint nok at gøre det sammen. Men nogle gange kunne det måske være et problem at de ikke har mandskab, de har ikke timer nok til det, og der har ikke penge til at gå ud og bruge penge på det. Men det skal først og fremmest være en ide som de synes er den rigtige. Vi kommer ikke typisk og siger, nu skal I se vi har det færdige koncept her, det gør vi ikke. Det skal være noget vi udvikler sammen, det skal være en ide som der er nogen der synes, det her var måske værd at gå videre med.

Marie: Men det kræver jo også at I har et netværk af mennesker I taler med i forvejen, så man kan ringe og sige, nu har jeg fandme fået en god ide.

Søren: Ja, og sådan noget arbejder vi med hele tiden, jeg tager jo rundt til biblioteker ind imellem ikke også, og snakker med dem for at få dem til at købe noget mere selvfølgelig. Men når man så sidder der så kunne der godt være nogle ideer der kommer frem. Nu også ved det der årsmøde, der kommer også sådan nogle ideer på bordet, så kommer der nogle og siger, ja men vi har også tænkt på at gøre sådan og sådan, og sådan noget arbejder vi videre med. Når der nu er en der har spurgt til noget, når jeg så får en ide om det, så ringer jeg tilbage ikke også

Marie: Så der er en lang proces?

Søren: Noget af det kan være en lang proces, det var det da med Bov bibliotek.

Marie: Ok, så det var en ide, og så gik noget tid..

Søren: Ja så gik der alligevel noget tid med det.

Marie: Ok... noget af det jeg gerne vil arbejde med at hvad bibliotekerne kan gøre for at få samarbejdspartnere. Hvordan kan de sige: kom og arbejd sammen med os, det er rigtig vigtigt. Hvad synes du de kan gøre, hvad er vigtigt for jer?

Søren: Ja det synes jeg egentlig godt de kan, altså de, men det er også noget med tid, men jeg synes at hvis de har nogle ideer om noget, altså nu i forhold til os, hvis de har behov for et eller andet med noget lyd af en eller anden slags, så er det da oplagt at de henvender sig til os, men det er jo ikke sikkert de tænker på det. Det er jo ikke alle på biblioteket der lige sidder og tænker på at nu skal vi lave noget med lyd. Det er jo det vi kan for eksempel. Men jeg tror det kræver at man ser hinanden ind imellem og får nogle ideer. Men det kræver jo også at vi sætter os ind i, hvad er det der foregår på biblioteket, hvad vil man gerne. Vi har jo nogle forfattere, vi har nogle indlæsere og skuespillere, og vi er måske heller ikke gode nok til at fortælle, nu skal I høre, vi har en forfatter her som har udgivet en bog, eller lige har indlæst en lydbog og indlæsere her kan komme rundt og lave teater, for eksempel, sådan noget kunne vi jo også gøre. Vi har måske lidt bedre mulighed for at informere bibliotekerne og sige nu har vi det her, jeg tror ikke at man ude på bibliotekerne har overskud sådan mentalt til at se, hvad kan vi bruge vores forskellige leverandører til ud over det vi køber hos dem. Det tror jeg er svært.

Marie: Så hvis de var sådan lidt mere opsøgende, at de godt kunne bruge jer lidt mere...

Søren: Det tror jeg godt de kunne, men det kræver jo at de ved hvad vi står for. Det prøver vi også at fortælle dem om, men det er jo svært, det er jo det der med at døgnnet kun har sølle 36 timer ikke også. Jeg ved ikke om bibliotekerne kan gøre mere.... jo det kan de godt, de kunne sige, nu skal I høre, vi kunne godt tænkte os at gøre et eller andet nyt, vi ved ikke hvad det skal være, men kom med nogle ideer. Det kunne de selvfølgelig godt gøre hvis man har nogle personlige kontakter, så har de måske også en ide om noget de godt kunne finde på, men den lyse ide den skal jo lige komme. Men det er jo det med tid og penge ikke også, man er lidt presset.

Vi har også talt med nogle om at lave noget med en virksomhed, altså man har nogle mennesker her der kører på arbejde og står og laver et eller andet, montage eller noget andet, og de kunne måske ligeså godt, nogle af dem er ikke så gode rent bogligt måske, nogle af dem kunne måske have brug for at høre den der bog på vej til arbejde på deres telefon eller i deres bilradio, og de kunne måske også høre noget når de er på arbejde, og hvad får man ud af det? Man får det ud af det at man får en medarbejder som måske er glad, får tiden til at gå bedre, men som måske også får lyst til, der er mange der måske

ikke er så gode til at læse bøger, som ikke går ind i boghandlen eller ind på biblioteket, og nogle af dem kunne man måske gøre interesserede i den gode historie. Og dermed kunne de måske også få en større interesse for at læse mere selv, det kunne også være noget efteruddannelse og sådan noget. Altså det kunne man måske også ligge ind, nu er man blevet vandt til at bruge litteraturen som underholdning, hvorfor så ikke få noget fagligt ind også? Og sådan nogle ting kunne det være sjovt at få i gang, fordi man udnytter en arbejdssituation til noget man måske kunne have glæde af på lidt længere sigt også. Det har vi snakket med enkelte biblioteker om, at det kunne da være interessant at lave et samarbejde med, bibliotek, virksomhed og måske fagforening AMU og også sådan noget der i den stil, men det er bare noget der tager lang tid! Og man skal have nogle fra biblioteket, eller et eller andet sted fra ud og tale med en hel masse mennesker, og noget findes jo i forvejen, hvis man nu kommer ud, og bibliotekerne vil jo også gerne, komme ud og sige, nu skal I høre, vi kan altså noget her! Og det vil vi meget gerne hjælpe dem med, fordi vi synes jo det er vigtigt at de stadigvæk sikrer sig en position i kommunerne, det synes vi egentlig er vigtigt fordi det er jo også vores afsætningskanal for nogle af vores varer, så på den måde kunne vi godt tænke os at styrke dem også. Men det er svært! At få de rigtige ideer, og få de rigtige med på de ideer.

Marie: Jeg sidder lidt og tænker på det du sagde med den gode historie, og hele dannelsesstanken, som biblioteket er en del af.. Kan I mærke at samfundet har ændret sig, i forhold til bogens værdi, for nu kan man jo købe lydbøger i supermarkedet, kan I mærke at der er sket noget efter at lydbogen kom på hylderne der?

Søren: Jeg tror nok at der er mange, der er selvfølgelig flere og flere der kommer til at høre lydbøger, vi kan jo ikke mærke voldsomt at der bliver solgt en hel masse, vi synes det er ganske få titler der sælger godt ude i butikkerne, og det er faktisk først når de kommer i supermarkedet at de får solgt rigtig godt, og det skyldes mange ting. Mange af boglæserne, dem der rent faktisk læser mange bøger, de synes ikke at en lydbog er en rigtig bog. Så det er kun når de bliver gamle og blinde eller hvis de finder ud af at det var måske ikke så tosset når vi sidder og strikker, eller er ude og køre bil, eller fejer blande sammen i haven. Men de allerfleste boglæsere, det er jo dem der er en af vores målgrupper, de afviser faktisk lydbogen, fordi de kan jo godt læse selv. Og synes ikke at det der med at få læst højt, det gør det ikke bedre, de vil hellere selv. Og så er der en hel masse som bare ikke kan finde ud af teknikken, og som ikke er interesseret, det bliver lidt bestsellerorienteret hvad der bliver solgt. Det har lidt med boghandlerne at gøre, som ikke er gode til at sælge lydbøger sådan generelt, de synes heller ikke at det er rigtige bøger, derfor gør de ikke ret meget ud af det, der er selvfølgelig nogle der gør og de har også nogenlunde succes med det. Men det er svært at sælge titler som ikke er kendt i forvejen. Det er ikke et voldsomt stort marked. Det er svært i Danmark... men på bibliotekerne, der er folk vandt til at gå ind og låne dem, og hvorfor skulle man købe det når man ligeså godt kan låne det på biblioteket. Det er også derfor vi prøver på at udgive gode og nye titler til biblioteket.

Marie: Lydbogsmarkedet, er det fast eller er der en udvikling i det?

Søren: Altså bibliotekerne får færre og færre penge, så det er da ikke et marked der er opadgående det er det da ikke. Derfor er det også interessant at lave sådan nogle ting med bibliotekerne hvor man bliver knyttet lidt mere til hinanden, og måske kan vi sælge noget mere ikke også, hvis det kan lade sig gøre. Eller så må vi have det sjovt med det jo!

Marie: Noget omkring partnerskaberne er at biblioteket skal være bedre til at sælge sig selv, altså informationssøgning og lignende, tænker du at det ville være en mulighed?

Søren: Ja, det kunne man da sagtens.... Fredericia biblioteket lavede en service hvor man som virksomhed kunne få dem til at søge information, mod betaling selvfølgelig, det var et forsøg de måske fik støtte til, men de lavede sådan et bureau der hvor de kunne udnytte de kompetence de havde i forvejen, men det er jo sådan set ikke et partnerskab det er jo et firma.

Men det fungerer jo også på den måde, bibliotekerne har det der hedder litteratursiden, hvor der sidder nogle bibliotekarer og anmelder bøger fast, og redaktionen sidder og skriver om bøger, anmelder bøger og skriver om forfattere og de har så noget med læseklubber at gøre, som jo også udspringer fra bibliotekerne. Og som også er et samarbejde med Danmarks Radio. Vi har en bog med i læseklubberne lige nu, som kommer til gratis download på DR. Så kommer forfatteren til krimimesse her, og bliver interviewet til DR, så kommer vi jo lidt ud der, og forhåbentligt sælger vi nogle bøger, og biblioteket udlåner bogen, det er jo også et slags samarbejde man har der. Man forsyner hinanden med informationer. Man gør det jo fordi man ved at man kan sætte en hel masse i gang, der er noget blæst om en eller anden forfatter eller bog. Det er jo ikke et decideret partnerskab. Men det er sjovt at gøre på lidt mindre plan, hvis nu en bibliotekar synes at en bog er god, så kan vi lave noget der, månedens bog eller sådan, så kan vi sende nogle flere eksemplarer eller hvad ved jeg. Der er mange ting man kan gøre.

(Snak om krimimessen i Horsens)

Søren: Det er der man får snakket med bibliotekerne og boghandlerne og sådan. Vi tager afsted os som har med salg at gøre. Men krimimessen er jo arrangeret af Horsens biblioteket, og kommunen, men også deres lokale Bog & Ide er meget inde over.

Marie: ok, så man kunne godt få noget op at køre med boghandlerne også? Det er måske op til den enkelte hvor engageret man er?

Søren: Der er stor forskel på hvor engageret man er, det mærker vi jo meget omkring boghandlerne og også bibliotekerne. Der er nogle der gør mere end andre og som er lettere at komme i kontakt med, det er der forskel på. Og det kommer an på hvem personerne er i sidste ende.

Marie: Så hvis medarbejderne kunne være lidt mere åbne overfor nye ideer...

Søren: Jaaa.... der skal jo komme en ide et sted fra, vi har jo også armene over kors engang imellem. Selvom der kommer en ny god ide, det gør bibliotekerne også, det er nogle gange svært lige at se hvordan man får det til at ske. Jeg tror ikke altid det er lige nemt at man lige kan se, aha det kan vi lige bruge biblioteket til. Det er heller ikke lige synlighed der præger leverandørerne, vi sender materiale ud til dem vi har noget at gøre med, men det er jo ikke sikkert det lige er dem der sidder sammen med dem der har alle ideerne.

Marie: Men hvis du nu synes du får verdens bedste ide, ville du så tage fat i...

Søren: Ja, så ville jeg tage fat i nogle bestemte og spørge hvad synes I om det? Og hvis det så er noget der virkelig er en god ide, så kunne man skrive en artikel om det, sende det ud ikke også. Men det har vi ikke gjort meget. Nu kan man sige, Bov biblioteket de har fortalt om det vidt og bredt, det har vi ikke haft behov for, og vi har egentlig ikke gjort en hel masse for at sige at der er noget vi har været med i, det har vi ikke gjort, fordi vi synes at opmærksomheden skulle gå til dem ikke også. Men jeg tror sådan set godt, at hvis vi

kommer med ideerne i mere eller mindre grydeklar stand, så vil der da være nogen der synes det ville være en god ide, men vi vil prøve det af med nogen vi kender.

Marie: Ok, så du snakker med dem du kender?

Søren: Ja det ville jeg gøre i første omgang.

Marie: Så det er meget de samme...

Søren: det er jo typisk dem man synes man kender godt, og man ved hvordan de vil reagere og har en ide om det

Marie: Så kan de sende dig videre hvis det er

Søren: Ja så har de nogle ideer til hvem man skal tage fat i, ikke også. Det kan jo også bare starte på den måde at man sidder ved bordet over kaffekopperne, og så er der en fra biblioteket eller os der kommer med en ide

Marie: Så det er en god ide at holde en relation ved lige, ved bare engang imellem at holde et møde eller, noget hvor der måske ikke behøves at være en dagsorden

Søren: Ja, ja. Nogen gange er det jo sådan noget som at, for eksempel ved krimimessen så er der nogle boghandlere og biblioteker der arrangerer en bustur, nu har vi en god kontakt med boghandleren i Assens, biblioteket dernede køber da også af os, og de er da flinke nok men... det er ikke der der sker så meget, i forhold til os i hvert tilfælde. Men vi kender nogle af politikerne i kulturudvalget. Så sender vi besked til dem om at boghandleren i Assens mangler tilmeldte til busturen.... Man bruger dem man kender... Alle trick kan komme i spil.

Marie: Men i bund og grund handler det om at den medarbejder der sidder på biblioteket er opsøgende og engageret, og gerne vil i dialog. Så det er meget op til den enkelte

Søren: Det har det vist sig at være, der er meget få vi hører fra frivilligt, og jeg tror det handler om at man ikke tænker på os i forbindelse med noget andet end bare at købe nogle lydbøger. Og det grunder jo også i manglende tid og midler. Men vi har også talt om her, hvad har vi engetligt at tilbyde udover lydbøger. Det kunne jo være at vi har en indlæser her som kører sit eget lille teater, lad os skrive om det. Hun kan tage ud og lave teater ude på bibliotekerne, og en der er bugtaler – lad os nu bare få sendt noget ud på bibliotekerne om det. Lad os nu få formidlet lidt om det. Det er jo ikke det der er det sjove, men det er de andre projekter der er sjove

Marie: Det er jo også altid svært at fortælle om hvad man kan.

Søren: Ja, og det har vi ikke gjort meget, men vi sender noget information ud på mail til alle biblioteker, men hvor mange der læser det... det ved jeg ikke.

Snak om opgavens problemstilling....

Søren: Ja bibliotekerne er nødt til at vise at det er i orden at der bliver brugt penge på dem.

Marie: Ja, de er nødt til at finde ud af hvad det er de kan og få det "solgt"

Søren: Det er jo det, nogle er rigtig gode til at informere og samle ting, andre gør det ikke, der er meget forskel på det

Marie: Det handler måske om at finde den der medarbejder der er god til dialog og relationer, og få sat nogle timer af til udelukkende at arbejde med det.

Søren: Men det skal der jo være penge til ikke også. Og det skal prioriteres, og det gør det da også, der sker da ting. Der er jo mange ting som bibliotekerne har gang i selv. Det kører de jo selv, men samarbejder jo sammen med mange andre.

3. Bilag 3 - Interview med Maike Albertsen Zwoch, bibliotekar ved Bov bibliotek.

Interviewet er foretaget i Padborg den 7. april 2011. Varighed: 29 min. 34 sek.

Marie: Kan du starte med at fortælle om ideen bag projektet, og hvordan I fik det op at stå?

Maike: baggrunden ja.. Der kommer egentlig Søren Vittrup ind i billedet igen, fordi han er sådan en der kører rundt, sådan en konsulent der kører rundt, dengang, det gør han måske stadigvæk... men der kom han også ned til os engang imellem, og hvor vi sådan sad og snakkede om, hvad kan vi egentlig gøre for lydbøger hernede. Og det er jo et område med mange chauffører, og det fik ligesom ideen til at flyve lidt, hvor jeg satte mig ned og tænkte hvad kan vi egentlig gøre for dem? Hvordan kan vi kringlen den, at vi kan give en bestemt målgruppe som vi jo ellers ikke har ret meget at gøre med på biblioteket fordi hvornår skal de komme hertil? De kører, ja nærmest døgnet rundt, og så tog jeg kontakt til Padborg Udviklingscenter som det hed dengang, og han, det er sådan et sted hvor de har kontakt til alle erhvervsdrivende i kommunen, og han kunne hurtigt finde ud af hvilket sted det kunne være, fordi det første var selvfølgelig, hvor kommer de der chauffører, hvor plejer de at være alligevel, og hvor kunne de så ved den lejlighed hvor de alligevel er inde at spise, tage et bad og lave pause og så videre, og så kunne tage en lydbog med på vejen. Og der findes forskellige steder herude i vores industriområde, og der sagde han med det samme at det skulle være IDS som det hedder, International Diesel Service. Fordi der var en leder derude som kunne ville det her. Det kommer meget an på hvad for nogle personer der er derude. Så vi tog derud os to og snakkede med ham der var derude dengang, og han var med på ideen med det samme. Så begejstringen havde vi klar med det samme, og det er jo en stor forudsætning for at det lykkes, at han synes det var noget. Og efterfølgende var det selvfølgelig at finde nogle andre der ville være med, og der kontaktede vi så SID, og vi havde ikke det grænseoverskridende med fra starten, det var kun de danske lydbøger fra 2004. så gik det faktisk ret hurtigt i gang, og så tænkte jeg på hvordan kan jeg få fat i nogle penge, og tænkte hvordan med lydbøger, jamen det er Audioteket igen, så det var Søren Vittrup som gerne ville støtte det også, og så nogle af de her som du kan se her (brochure) Og nogle der var rigtig gode var nogle der laver logistikservice indenfor transportgenren, og det er godt at have sådan nogle med, og det var den daværende direktør for FDE der åbnede, og transportministeren Kaj et eller andet, men han var der faktisk også den dag det blev åbnet, så det var ret spændende. Den daværende borgmester Helmig han var der også og sagde lige et par ord, så altså, og medierne var der også, TV Syd og aviser og sådan noget. Og vi startede med 30 lydbøger tror jeg, og de var væk i løbet af et par dage... Jeg havde også kontaktet nogle af deres fagblade, og fået nogle journalister til at skrive om det også, så det rygtes, og det rygtes meget hurtigt, og vi havde brug for flere penge, så det var bare med at søge nogle fonde jo. Det var allemulige forskellige fonde, lige fra Sydbank til Biblioteksstyrelsen, BG Bank, kommunen og forlag, kan ikke huske det nøjagtigt, men det var omkring 200.000 jeg fik kradset sammen.

Marie: Ja, jeg kunne også se at I havde fået nogle penge fra styrelsen, men det var kun til løn

Maike: Ja det var kun til løn, så jeg kunne søge nogle penge faktisk, det var til mig. Det var i princippet også godt nok, men det jeg havde brug for var selvfølgelig lydbøger. Det var mad, til dem. Det duer ikke at de kommer der og så der ikke er noget vel, så dør det ret hurtigt. Men heldigvis fik jeg jo så nogle penge til det

Marie: Hvad så nu, hvordan kører det nu?

Maike: Lige nu har jeg fået nogle penge igen og det er FDE fonden igen der har lavet en ny fond, og der har jeg søgt nogle penge, og fik så nogle penge her som jeg kan købe for i år. Og nu kan jeg jo købe mange flere for de 15.000 jeg har fået, jeg kan købe mange flere i forhold til tidligere hvor de kostede de der 3000-4000 kroner ikke, nu kan jeg gå i Føtex og købe nogle for 99. Det gør jeg også. Det behøver ikke absolut altid at være det nye hotte, et par lydbøger fra sidste år, de er nye for dem også. Så det er alt muligt.

Marie: Det er vel den samme kvalitet, i pakker dem jo om kan jeg se, så at låne den ud og låne den dyre ud det er vel lige godt

Maike: Ja. (viser mig hvordan de ser ud på IDS) Og her har jeg så en ny der er blevet sponsoreret, så der kommer der lige et ekstra et på (logo). Vi laver sådan nogle forsider hvor der står hvad det handler om og hvilket nummer det er. De står fremme, det er dem chaufførerne bladrer i, og så kommer de til skranken eller disken og så er det personalet derude der piller dem frem og udlåner dem.

Marie: Det er vel også til at overskue, det er jo ligesom at leje film ud

Maike: I princippet ja, men alligevel er det, problemet er jo lidt at der er så mange forskellige personalet derude nu, det er jo ikke de samme der er der hver dag, også fordi de har døgnåbnet, så lige nu er der lige lidt koks i det derude, jeg ved ikke rigtig hvorfor.

Maike: Du siger det er nemt, og det synes jeg også selv men der er altså lidt koks i det derude

Marie: Så der er nogengange noget der går lidt galt?

Maike: Ja, jeg tror det er fordi de er så mange, og der er nogle der måske ikke synes det er så vigtigt, men der har vi forskellige måder at tage det på
Og det er altså en Q8 jo, det hedder bare IDS.

Marie: Ok, så det er inde på tankstationen at de har bøgerne?

Maike: Ja.

Marie: Hvor mange har I derude nu, ved du det?

Maike: Vi har 350 eller noget i den stil.... og over 500 lånere. 341! så det er da en del.

Marie: Det kommer vel også an på hvordan de låner, hvis man låner til en tur eller man bare skraber sammen

Maike: Jamen det er sådan at der er nogle, de låner 5-10 stykker af gangen, men nu er det næsten kun mp3. Altså jeg køber kun mp3, det er meget nemmere at styre, det er kun på 1 disc det hele. Det er forsvindende lidt der forsvinder, kan man sige. De er lidt fedtede engang i mellem, men det er ikke meget der forsvinder, og det er heller ikke mange lydbøger der er forsvundet. Så jeg synes de har taget det til sig, og også har den der tanke i sig, jeg skal aflevere den igen så andre kan få glæde af det. Så det synes jeg det er rigtig godt.

Marie: Hvor længe kan I have dem så, det er vel begrænset hvor længe de holder sådan nogle?

Maike: Jamen jeg har sorteret en del fra efterhånden, nogle af dem er ude flere hundrede gange, det er mest spænding der er mest ude. Men det er også meget det der kommer, det er jo krimi over det hele.

Marie: Så du vælger hvad du synes, og hvad der lige er, og så er det det de.... men hvad hvis de har noget som de gerne vil høre specifikt?

Maike: Jamen jeg har haft, nu er det længe siden efterhånden, men vi har haft nogle kampagner, altså noget spørgeskema-halløj hvor de så skulle skrive på hvis de havde nogle ønsker, og de har jo altid kunnet ringe og det er der også nogle der gør. Og der er faktisk også nogle enkelte stykker der kommer her, fordi de gerne vil reservere noget. Reservere det kan vi ikke, det kan de ikke håndtere derude. De ved aldrig hvornår de kommer igen, og så ligger den bare i flere måneder, det dur bare ikke. Så det kan vi ikke, men det kan vi selvfølgelig her, så der er nogle der slår vej omkring her og henter noget her, fordi de er blevet så bidt af det.

Marie: Så reserverer de her, og henter det her?

Maike: Og så de lånere, de har et specielt lånerkort derude hvor de har nogle specielle regler, altså de betaler ikke bøder for eksempel, og de låner kun i 14 dage, for normalt kommer de tilbage igen efter et par dage, eller en uge, så rotationen er faktisk meget hurtigere end her, vi har jo en måned som låningstid. De har et bestemt lånerkort derude som ikke er sygesikring, for vi har jo også de tyske jo

Marie: Ja, hvad med dem, de er kommet på lidt senere. Var det en stor udfordring når man lige pludselig skulle samle ind af tyske lydbøger også?

Maike: Nu er det sådan at vi fik pengene af region Sønderjylland/Slesvig, det er sådan en pulje hernede som man kan søge til grænseoverskridende projekter. Og der kontaktede jeg simpelthen det bibliotek der ligger lige syd for, det er så Harrislee, også fordi det er lidt mindre end det større bibliotek i Flensborg, det er lidt nemmere at have med at gøre. Og der fik vi så nogle penge som vi har købt nogle tyske lydbøger for, men det vi gør, jeg køber ikke nye tyske lydbøger, det vi har nu det er Roskilde der er overcentral på udenlandske lydbøger og der får vi et depot. Og det skrifter vi ud sådan hver 4-5 måned. Det fungerer fint nok. Så det er på den måde med de tyske, det er lidt stillestående kan man sige, de får lidt nyt engang hver 3-4 måned, men de danske der kommer de løbende. Altså samarbejdet, sådan er det med de projekter, der er en fase hvor man er meget sammen, det var jeg også med Almuth der i Harrislee, og så er det ligesom slut og så er det det. Men man kan sige vi har efterfølgende også lavet et projekt mere med Harrislee, det er jo så fordi man kender hinanden i forvejen ikke, hvor vi lavede nogle kufferter, nogle sprogkufferter til børnene, til børnehaverne, dansk og tysk, de danske børn skulle lære noget tysk og de tyske skulle lære noget dansk. Så det har givet noget på den måde, og hvis der var et eller andet igen, det siger Almuth også, kan vi ikke finde på noget nyt igen, ha ha, men det skal også være noget.

Marie: Men jeres relation den har været meget uformel eller? Det er jo nogle meget forskellige partnere I har haft, så har I indrettet jeres relation efter hvad I har skullet bruge dem til eller.. der er vel også nogle der er mere interesserede end andre

Maike: Det er jo meget forskelligt. Absolut nogle der er mere interesserede end andre.

Marie: Men der er nogle I har haft med fra starten af, som har været med til udviklingen?

Maike: Ja, og vi fik jo pris forresten, fra HK, de giver en pris til noget innovativt, kan ikke huske hvad det hed, ha ha, men der var jeg i hvert tilfælde over på Fyn et sted og få den, hvor de havde konference, og der var ham fra udviklingcenteret med, det ville han gerne for eksempel, det har været et meget tæt samarbejde i et godt stykke tid

Marie: Og så har I brugt de kontakter som de har haft også?

Maike: Ja. Altså hvis ikke han havde været der, så havde jeg stået der og ikke vidst hvilken tankstation jeg skulle tage for eksempel, altså han har meget mere føling med det, han kender jo de mennesker, jeg kender dem jo ikke, det er jo ikke mit miljø vel, nej. Så det er jo rigtig svært, så derfor er man meget afhængig af nogen der ligesom kender det og ved noget om det. Så det er meget vigtigt at få fat i de rigtige allerede fra starten. Og have de der samarbejdspartnere inden man er alt for fastkørt. Vi startede simpelthen sammen på en frisk, og udviklede ideer sammen. Det synes jeg er meget vigtigt.

Marie: Men ham kontaktede du for at vide mere, få hjælp eller?

Maike: Ja. Og så gik det godt, og vi kunne arbejde ud derfra. Altså ude på IDS, det er jo alfa og omega, hvis de havde sagt argh... lydbøger... Altså så kunne vi godt glemme alt om det, for så ville han jo heller ikke give det videre til sine medarbejdere på en måde så de synes det er noget. Det er ligesom om det er det der er sket lige nu, jeg ved ikke om der er kommet en ny medarbejder, men det svømmer lidt. Jeg skal ud og rydde op hele tiden. Men det får vi sikkert op at køre igen, for der er jo nogen der synes det er en god ide.

Marie: Det er jo ærgerligt når man så sidder her og ikke rigtig kan gøre noget.

Maike: Nej vi kan jo kun tage derud og rydde op og snakke med dem, altså jeg tager derud en gang om ugen, for ligesom at sige hej og hvordan går det. Vi startede faktisk med, dengang vi begyndte var det meningen at de skulle stille computere. De går jo ind i vores eksterne søgebase, som styres så den går direkte ind i vores base, men så gik den i stykker go så var der ditten og datten, og så skulle de have en mekaniker der skulle komme og det kostede frygtelig mange penge, og så overvejede vi at det var bedre at det var vores pc og vi selv kunne servicere den og så ved vi at det fungerer ikke også, så nu er det altså vores system og det er en af mine kolleger der har forstand på det, det er ikke lige mig. Det fandt vi faktisk ud af var nemmere for os fordi, det skal være nemt, det skal være nemt, det skal være nemt og det skal være nemt! For dem! Ligeså snart det bliver besværligt, så gidet de det ikke. Så det er simpelthen også et af hovedmålene – det skal være nemt!

Det skal være gennemtænkt og det skal være nemt lige at låne ud, og det synes jeg også det er, men åbenbart ikke for nogen. Og der må ikke være noget koks med maskineriet ellers så bliver det bøvlet og så duer det ikke. Så bliver man irriteret og så gider man ikke. Og det er jo stadigvæk unikt i Danmark det her.

Vi prøvede faktisk, vi var i en gruppe, der var en fra Slagelse, en fra Vejle og en fra Køge, vores ledere havde snakket sammen i korridoren og havde synes det var en god ide hvis vi kunne lave noget sammen, men det fandt vi ud af, hvordan skulle vi... logistikken passede ikke sammen. De chauffører de kører jo ikke fra Køge over Slagelse og Vejle til Padborg vel?

Marie: Så hvis der skulle være flere steder i Danmark der gjorde det samme som her, så skulle det styres fra det sted?

Maike: Ja fra det sted. Det kan man ellers ikke få til at hænge sammen. Jeg ved også at de har prøvet lidt i Vejle, men de har ikke rigtig kunnet få det til at... jeg ved det ikke.

Marie: Ok, ja for det ville jo være oplagt at det lå i Vejle også, med det store transportcenter de har der

Maike: Ja, men det var så den tidligere leder, det kommer meget an på lederen, for så fik de ny leder, og jeg tror ikke hun er så interesseret i det. Sådan er det.

Marie: Hvad hvis du nu stoppede her, ved man vel heller ikke hvad der ville ske?

Maike: Jo, nu er det så indkørt, jaaa det tror jeg nu nok. Det er faktisk en del af vores service, det er det.

Marie: Vidste I at chaufførerne var en målgruppe i gerne ville ud at have fat i?

Maike: Næ, vi satte os som sagt bare ned og tænkte lydbøger, og hvem kunne have glæde af det i vores område, det er simpelthen – sæt fingeren i jorden, og hvad har vi af folk her i kommunen ikke også. Og det er jo sådan at vi servicerer jo faktisk nogle der ikke hører til her i kommunen, der er nogle enkelte stykker her fra Aabenraa men ellers er der mange fra Fyn og Sjælland og hele vejen op gennem Jylland. Normalt er det jo kommunebiblioteket der servicerer ens egne lånere ikke, og det er jo det der er lidt anderledes i det her også, det er jo hele landets lånere vi servicerer ikke? Nu jeg tænker over det burde vi jo egentlig få penge, ha ha, til køb af lydbøger fra alle kommuner faktisk, ha ha.

Marie: Ha ha ja! Men der er mange der gerne vil støtte op omkring det her projekt?

Maike: Det var der dengang, det er der jo altid når noget er nyt ikke. Og i den her FDE fond som jeg så har fået de der 15.000 fra der slog jeg så på at det er for at kunne blive ved med at købe lydbøger, for at kunne opretholde en succes. For det er jo stadigvæk en succes. Det bliver jo stadigvæk brugt. Det er ikke fordi der kommer så mange nye lånere, måske en 3-4 om måneden, ikke fordi det er så mange vel, men der kommer nye.

Marie: Så man er nødt til at holde nyhedsværdien kørende på en eller anden måde?

Maike: Ja fordi det er de samme der låner, det vil sige dem der er der de har hørt og læst det der er. Derfor skal vi have nye hele tiden. Hvis der kom en masse nye hele tiden så var det jo nemmere ofr så kunne de jo starte forfra igen, men sådan er det ikke. De har læst meget, og som sagt så henter de jo de der 3-4 stykker på en gang, fordi de har de der lange ture.

Marie: Bliver det sværere og sværere at få penge og samarbejdspartnere, nu det ikke er nyt længere?

Maike: Ja, du får ikke penge til drift. Drift det er noget der bare skal køre af sig selv, og det er jo det der er problemet med mange projekter, de får penge til at starte op i, og så laller det ligeså stille ud ikke, og så starter man et nyt projekt. Men spørgsmålet er hvor meget vores lånere så har ud af det ikke, når man kører noget helt op, og så er det væk igen. Det

synes jeg, at det er en succes i sig selv at det har kørt i så mange år efterhånden. Og at det samarbejde det stadig fungerer.

4. Bilag 4 - Interview med Ole, leder af IDS-Truckcenter.

Interviewet er foretaget i Padborg den 7. april 2011. Varighed: 22 min. 50 sek.

Ole: Da vi i sin tid fik forelagt ideen var det efter min mening det helt rigtige tidspunkt for mig. For jeg havde lige været en tur til møde i Århus, og havde en set en langturschauffør og en lastbilschauffør der sad og læste en avis hen over sit rat mens han kørte 90 km/t. Og der går ikke ret mange dage, så kommer den her ide på bordet, og jeg slog til med det samme, jeg synes det var en fortrinlig ide. En god service, og hvis man kan få folk til at læse noget lødigt i stedet for noget knap så lødigt når de er ude at køre, altså lytte til det, så synes jeg det er en kanon ide. Jeg synes at det er meget vigtigt at man får udbredt litteraturen også til langturschauffører, man skal passe på ikke at have fordomme, men jeg tror nu ikke de læser ret mange bøger, de tilbringer rigtig rigtig meget tid i deres lastbil. Nu ligepludselig får de altså hørt, noget fag- eller skønlitteratur, så jeg synes det var en genial ide, og jeg er stadigvæk meget glad for at være en del af den. Og så fungerer samarbejdet selvfølgelig med Maike upåklageligt og med Sten når der er edb-problemer. Så jeg er glad for at være med i det. Vi har haft en god dækning af det. Pressemæssigt. Tv, aviser.

Maike: Det har vi ikke været kede af vel?

Ole: Nej, det har været rigtig godt. Det har været rigtig godt at være en del af. Vi har jo kun, hvad skal man sige, den fordel ud af det, ud over rent socialt og moralsk, at folk de kan høre i stedet for at læse når de kører bil, så har vi jo kun den fordel af det at vi trækker nogle kunder ind i vores butik, og det er selvfølgelig ikke noget filantropisk foretagende det her, så jeg vil jo gerne have at de kunder der kommer og skal låne en bog, også køber noget. Det er så min opgave, eller mine medarbejderes opgave. At sørge for at de så gør det, ved at have nogle interessante varer. Men vi er oppe på over 500 lånere, det synes jeg er rigtig godt gået. Og der kommer nye til. Så kort fortalt, jeg er meget glad for at være med i det.

Snak om specialets problemstilling....

Marie: Det handler jo om hvem der er der sidder på biblioteket

Ole: Det er rigtig meget vigtigt!

Marie: Hvad mener du at biblioteket kan, som du kan bruge til noget også? Hvad kan de gøre bedre for at komme ud til folk?

Ole: Vi kan jo ikke komme til at undgå at snakke økonomi, og det som er vores største udfordring det er faktisk Maikes største udfordring, det er at sørge for at der hele tiden er en tilgang af nyheder. Og det kræver penge, og jeg ved da godt at det mest forgyldte vi har i Danmark det er altså ikke bibliotekerne vel? Det er lidt begrænset hvor mange af de gamle bøger de får solgt, så de kan få nogle nye penge ind til at købe lydbøger, og det er hængepartiet, det er at vi skal have ideen så udbredt at der er nogle flere der spæder til fra fonde og alle de steder man kan søge penge. Jeg har personligt gjort det hos os, fordi vi også har sådan et projekt i Q8 hvor man kan søge penge til forskellige gode ting, men de mener ikke at det er gennemprøvet nok til at de vil smide lidt penge i det her. Og jeg siger til dem, det er jo ikke 5000 kroner jeg snakker om, skal vi have noget skal vi have 5 gange så meget, for at få noget ud af det. Det nytter ikke noget at vi får penge til en bog vel? Så udfordringen i samarbejdet, det ligger i fornyelsen. Vi møder for tit en kunde, en

bibliotekskunde der siger "får I ikke snart noget nyt?" Det gør de stadigvæk. Og de kommer jo altså, når de skal en tur til Napoli, så tager de altså 3 bøger med, og så ved jeg ikke hvor mange titler har vi lige nu aktive?

Maike: 349

Ole: 349 titler ikke, og hvis de kører sådan en tur der til Napoli hver uge, så får de altså hurtigt læst de bøger, og så begynder de at læse noget der ikke interesserer dem, og så vender de tilbage. Det synes jeg er lidt sjovt. Så tager de og siger "argh så må jeg prøve den her selvom det ikke lige er mig", så kommer de tilbage og siger "har du mere i den stil?" og så må jeg jo sige at jeg har jo ikke læst alle de bøger, jeg kan ikke lige fortælle dig det. Så pludselig er de blevet fanget af noget helt andet end de plejer at læse, det er dejligt. Og så er vi jo i gang med at skille os af med vores egne lydbøger. Vi blev grebet så meget af succesen at vi tog vores egne lydbøger ind til salg, også for at supplere bibliotekets manglende bredde til at begynde med, men jeg kan ikke se hvordan vi kan forbedre vores samarbejde uden penge. Det kan jeg ikke. Jeg har ikke noget at klage over med samarbejdet med biblioteket, de er meget meget flittige til at komme og få justeret det og få fyldt op op rettet de fejl vi har lavet, ha ha, og edb-fejl bliver rettet lynhurtigt af Sten, det er jo et sjovt system når det er kommunens sikkerhedssystemer der træder ind, så bliver det lidt tungt

Maike: Meget! Og det er også et hierarki, du kan ikke pille ved noget, det skal gå videre. Så vi er afhængige af andre ikke

Ole: Men ellers så synes jeg det fungerer upåklageligt og hvis der er problemer hvor vi er nødt til at handle manuelt, så løser vi også det problem. Jeg er glad for samarbejdet, lad os få nogle flere penge, så bliver jeg endnu mere glad! Jeg mener til bøger!

Maike: Nu vil jeg gerne spørge dig om noget, dit billede af biblioteket har det forandret sig?

Ole: Nej, eller ja det har det, for jeg havde ikke noget billede af biblioteket før.

Maike: Nej, altså før og efter. Det har jeg faktisk tænkt på, fordi at du har ikke haft noget billede af biblioteket?

Ole: Nej overhovedet ikke, jeg har ikke brugt biblioteker siden jeg var færdig med at læse. Jeg køber mine bøger selv, for jeg kan ikke lide en deadline
Men vedrørende mit syn på biblioteker, så har det forandret sig, for jeg havde ikke noget forhold til biblioteker før, det eneste jeg kan huske, var at man skulle være stille.

Maike: Det skal man ikke mere. Det behøver man absolut ikke! Men det er faktisk et problem for os, man kan ikke være spontan. Eller man kan godt være spontan, men altså kun i bestemte perioder, når der er åbent ikke. Og det er jo det der er et kæmpe problem.

Ole: Men jeg har stadig ikke besøgt dig på biblioteket!